

COMPROMÍS CIUTADÀ PER LA SOSTENIBILITAT

CATÀLEG DE BONES PRÀCTIQUES DELS SIGNANTS

100
bones
idees

Ajuntament de Barcelona

Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat

© **Ajuntament de Barcelona**

Consell Municipal de Medi Ambient i Sostenibilitat
Barcelona, 2005

Coordinació

Txema Castiella i Teresa Franquesa

Redacció

Antoni París - Comunicació Ambiental.

amb la col·laboració de totes les entitats que apareixen a la guia i de les secretaries de l'Agenda 21 i de l'Agenda 21 Escolar

Maquetació i disseny

Jordi Salvany

Edita

Ajuntament de Barcelona

Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient

Imprimeix

Impremta Municipal

Dipòsit legal: B. 41.532-2005

Aquesta publicació s'ha imprès en paper reciclat Cyclus Print

Presentació

La idea de la corresponsabilitat ciutadana ha estat un dels conceptes clau en el procés d'elaboració, consens i desplegament de l'Agenda 21 de Barcelona. L'any 2002, quan aprovàvem el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, proclamàvem que "sostenible vol dir corresponsable. Això implica participació i corresponsabilitat de tota la ciutadania, a més d'exigència envers els poders públics, perquè fer les coses sosteniblement bé vol dir fer-les com cal entre tots".

El Catàleg de Bones Pràctiques que ara presentem és un bon reflex d'aquesta responsabilitat compartida, del camí que moltes organitzacions i col·lectius han emprès en els darrers anys. Bones pràctiques, és a dir, processos de canvi, idees portades al terreny de la transformació concreta, il·lusions i projectes que, en l'àmbit de cadascú, persegueixen fer les coses com cal. D'una manera diferent. Repensant procediments, introduint pràctiques estalviadores, desenvolupant noves tecnologies, implicant els treballadors, els socis, els usuaris, els ciutadans. Bones pràctiques en la reducció de residus, en la posada en marxa de formes de mobilitat més sostenible, en l'estalvi de recursos naturals, en la recerca de guanys socials i ambientals. Són cent pràctiques que duen un missatge innovador i que són potencialment idees susceptibles de ser compartides. Per això, s'ha volgut que les experiències fossin transmèses de manera sintètica i comprensible, a la vegada que s'informa dels seus protagonistes, per tal de facilitar el contacte entre els signants. Moltes d'elles, de fet, ja són fruit del treball en xarxa entre diferents organitzacions que es recolzen mútuament per aprofitar recursos i generar noves sinergies.

Al Catàleg hi ha experiències de tota mena d'organitzacions, des d'empreses, associacions ciutadanes, entitats ecologistes, universitats i col·legis professionals, així com d'un nodrit col·lectiu d'escoles. També hi ha bones pràctiques de l'administració i, entre elles, un bon nombre provinent dels Districtes i dels serveis municipals. Totes elles tenen valor: porten la llavor de la transformació que necessitem. Dels processos voluntaris i progressius de canvi, que encara són més importants que els canvis per decret. L'Agenda 21 de Barcelona vol ser això: un procés de canvi, compartit i plural, crític i corresponsable. El Catàleg és, en si mateix, una plasmació gràfica de la idea que els canvis tenen subjecte. Som tots nosaltres: la xarxa d'actors per la sostenibilitat, els signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat. Avui gairebé 400. I esperem que demà, després de la Convenció dels Signants, siguem moltes més organitzacions, perquè la ciutat és molt vital i són cada dia més les persones i les organitzacions que comparteixen aquests objectius.

Imma Mayol

Tercera Tinent d'Alcalde

Continguts

6 Com s'ha elaborat el catàleg que teniu a les mans?

Relació de bones pràctiques

- 7 Per àmbits d'actuació
- 13 Per objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat

Fitxes descriptives: 100 bones idees

- 25 L'àmbit associatiu
- 51 L'àmbit universitari i dels col·legis professionals
- 59 L'àmbit socio-econòmic
- 89 L'àmbit de l'administració i de les empreses públiques
- 119 L'àmbit dels centres educatius

Annexos:

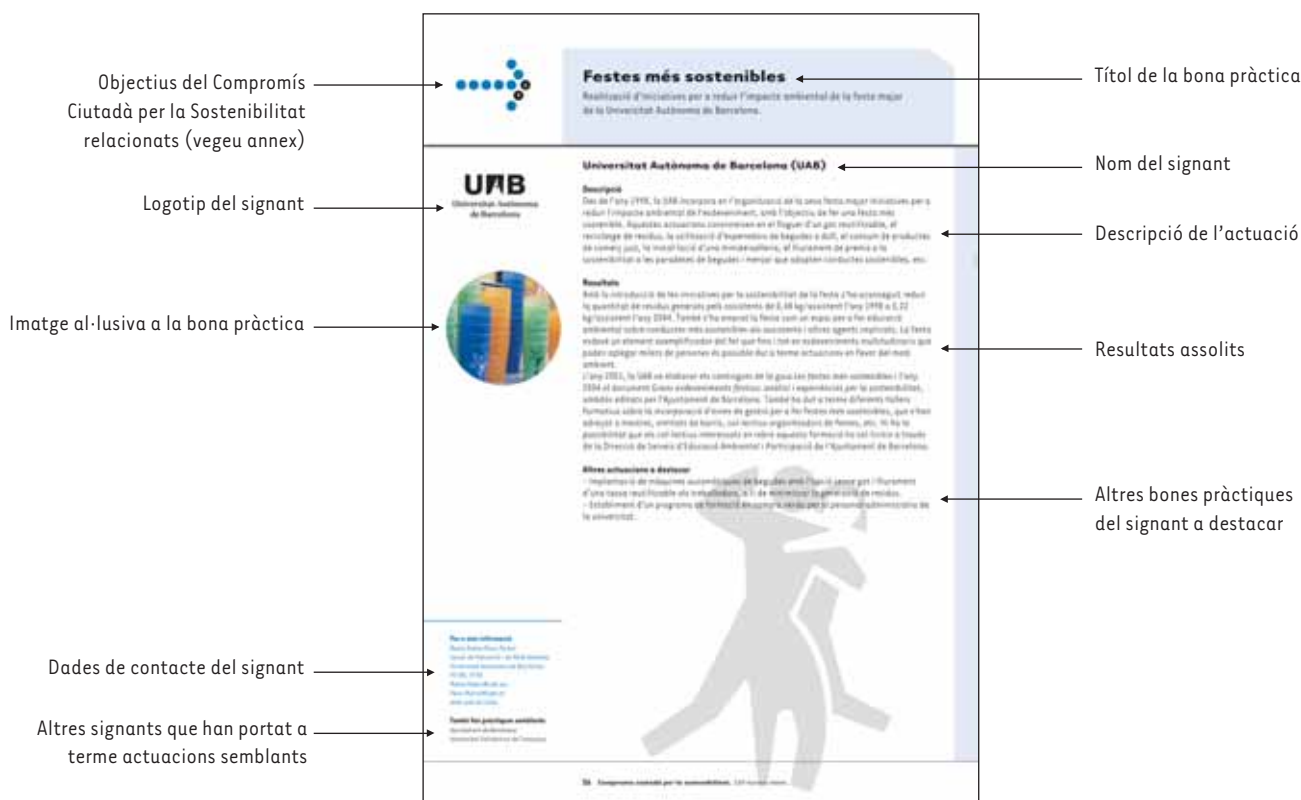
- 132 El Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat
- 138 Signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat
- 141 Organitzacions signants que han presentat el seu pla d'acció
- 142 Centres d'ensenyament signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat

Com s'ha elaborat el catàleg que teniu a les mans?

El present catàleg és el resultat d'un procés interactiu entre la Secretaria Tècnica de l'Agenda 21 de Barcelona i els signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, i de la participació activa d'un conjunt de persones que, des dels seus àmbits d'actuació respectius, han aportat la informació i les dades necessàries per a elaborar-ne els continguts.

L'esmentat procés es va engegar amb la invitació a participar-hi a totes les organitzacions que han expressat la seva voluntat de treballar d'acord amb els principis de l'Agenda 21. L'objectiu era que cadascun dels signants triés, en la línia del que alguns ja han fet per mitjà d'un pla d'acció, les bones pràctiques que considerés més representatives de la seva actuació en el context de l'Agenda 21. Aquesta selecció s'ha fet amb l'assistència de la Secretaria Tècnica per tal d'aconseguir, d'una banda, que els deu objectius i el centenar de línies d'acció associades del Compromís hi estiguessin representades i, de l'altra, que es posés de manifest l'esforç col·lectiu i transversal que s'està fent a Barcelona per avançar en la implantació de la cultura de la sostenibilitat.

Una vegada concretada la bona pràctica amb cadascuna de les organitzacions que van respondre a la invitació, s'ha elaborat una fitxa estàndard per a descriure de forma sintètica l'actuació i els resultats assolits fins al moment. La fitxa inclou també altres accions que els signants han realitzat amb èxit i que tenen a veure amb altres objectius del Compromís. La redacció de la pràctica i la recopilació de les imatges s'ha fet conjuntament amb les organitzacions, que han donat el seu vist-i-plau als continguts del document que teniu a les mans.

Relació de bones pràctiques, per àmbits d'actuació

L'àmbit associatiu

- 26 ACCIÓ ESCOLTA DE CATALUNYA
Aplicació de criteris de comerç just en la compra de roba.
- 27 ASSOCIACIÓ COMPÀS
Foment de l'ús del transport públic entre els associats i del cotxe compartit amb altres associacions.
- 28 ASSOCIACIÓ GALANTHUS
Recuperació de la població d'orenetes a Barcelona.
- 29 ASSOCIACIÓ PER A LA PROMOCIÓ DEL TRANSPORT PÚBLIC
Posada en funcionament de la xarxa de Carsharing de Barcelona.
- 30 BARCELONA CAMINA
Càlcul de la contaminació emesa individualment en funció del mitjà de transport utilitzat.
- 31 BICICLETA CLUB DE CATALUNYA (BACC)
Promoció de l'ús de la bicicleta entre les entitats signants de l'Agenda 21 de Barcelona.
- 32 CEPA-ECOLOGISTES DE CATALUNYA
Realització d'ecoauditories per a minimitzar la producció de residus.
- 33 CLUB EXCURSIONISTA DE GRÀCIA
Control ambiental de les travesses per evitar l'abandonament de residus a la muntanya.
- 34 CONSELL DE LA JOVENTUT DE BARCELONA (CJB)
Promoció de l'ús del transport públic col·lectiu mitjançant la bonificació dels desplaçaments fets en aquest mitjà.
- 35 DIOMIRA-TRAÇ
Cessió de llibres nous de literatura infantil i juvenil a associacions que treballen amb infants i joves.
- 36 ECOCONCERN
Realització d'un estudi a Ciutat Vella sobre la participació dels immigrants en la vida social del barri.
- 37 ECOIMA (ASSOCIACIÓ PER A L'ESTUDI DE L'ECOLOGIA I EL MEDI AMBIENT)
Estudi i gestió de la fauna aquàtica dels parcs urbans de Barcelona i divulgació dels valors naturalístics.
- 38 ECOLOGISTES EN ACCIÓ DE CATALUNYA
Foment del bon ús de l'aigua als districtes de Nou Barris i Sarrià.
- 39 FUNDACIÓ NATURA
Desenvolupament d'una eina per a calcular les emissions de CO₂ individuals o col·lectives.
- 40 FUNDACIÓ PERE TARRÉS
Realització de tallers adreçats als nens i joves per a reflexionar sobre la diversitat cultural i els conflictes socials i ambientals.
- 41 FUNDACIÓ TERRA
Sistema d'osmosi inversa per a eliminar l'aigua embotellada.

- 42 GRUP ECOLOGISTA DEL NUCLI ANTIC DE BARCELONA (GENAB)
Pacte entre la ciutadania, els comerciants, les entitats i l'administració per a millorar la gestió dels residus a Ciutat Vella i fomentar la reutilització i el reciclatge.
- 43 JOVENTUT OBRERA CRISTIANA NACIONAL DE CATALUNYA I LES ILLES (JOC)
Creació d'un joc per a fomentar la cultura de la sostenibilitat entre els joves.
- 44 ORGANITZACIÓ DE CONSUMIDORS I USUARIS DE CATALUNYA (OCUC)
Elaboració d'un estudi sobre la prevenció de residus i el canvi d'hàbits en el consum dels ciutadans.
- 45 SETEM CATALUNYA
Impuls d'una campanya per a informar i sensibilitzar sobre l'explotació laboral dels treballadors del sector tèxtil als països més pobres.
- 46 SOCIETAT CATALANA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL (SCEA)
Intercanvi d'experiències, difusió d'informació i formació d'educadors ambientals.
- 47 UNIVERD-PERMACULTURA URBANA. 1984
Estalvi d'aigua mitjançant l'aprofitament de l'aigua utilitzada a la dutxa.
- 48 VOCALIA DE PERSONES AMB DISCAPACITAT (ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE SANT MARTÍ)
Campanya permanent d'informació als conductors incívics sobre els problemes que causen a les persones amb mobilitat reduïda.
- 49 XARXA DE CONSUM SOLIDARI
Cooperació internacional per a implantar l'energia solar fotovoltaica en habitatges de camperols de cooperatives productores de cafè.

L'àmbit universitari i dels col·legis professionals

- 52 COL·LEGI D'APARELLADORS I ARQUITECTES TÈCNICS DE CATALUNYA
Informació i foment de la construcció, l'arquitectura i l'urbanisme sostenibles.
- 53 COL·LEGI D'ENGINYERS TÈCNICS INDUSTRIALS (CETIB)
Donació del 0,7% del pressupost per a l'acció social.
- 54 COL·LEGI OFICIAL D'ARQUITECTES DE CATALUNYA (COAC)
Recollida selectiva de cartutxos d'impressora usats.
- 55 COL·LEGI OFICIAL DE FARMACÈUTICS DE BARCELONA
Difusió de bons hàbits alimentaris per a promoure la salut i prevenir la malaltia.
- 56 UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA (UAB)
Iniciatives per a reduir l'impacte ambiental de la festa major de la Universitat Autònoma de Barcelona.
- 57 UNIVERSITAT DE BARCELONA (UB)
Definició i aplicació d'un procediment per a gestionar els residus d'ordinadors generats a la Universitat de Barcelona.
- 58 UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA (UPC)
Aplicació de criteris ambientals en el disseny i en la gestió dels edificis.

L'àmbit socio-econòmic

- 60 AGRUPACIÓ CATALANA D'ENGINYERIES I CONSULTORIES MEDIAMBIENTALS (ACECMA)
Organització de jornades de difusió i coneixement de la normativa ambiental.
- 61 ASSOCIACIÓ INTERSECTORIAL DE RECUPERADORS I EMPRESES SOCIALS DE CATALUNYA (AIRES)
Suport a les empreses d'inserció que combinen la reutilització, el reciclatge i la integració social.
- 62 CLAVEGUERAM DE BARCELONA (CLABSA)
Construcció i gestió de dipòsits de retenció i regulació de les aigües pluvials.
- 63 COMISSIONS OBRERES. UNIÓ SINDICAL DEL BARCELONÈS (USCOB)
Realització d'un estudi sobre els riscos de les persones que desenvolupen la seva activitat laboral a la via pública.
- 64 CONSELL DE GREMIS DE COMERÇ, SERVEIS I TURISME DE BARCELONA
Realització d'un estudi per a aplicar criteris de sostenibilitat en l'activitat comercial.
- 65 CONSORCI DE LA ZONA FRANCA
Realització d'un estudi per a conèixer els hàbits d'accessibilitat dels treballadors del Polígon de la Zona Franca.
- 66 ECOEMBES
Desenvolupament d'una eina informàtica mitjançant d'Internet per a analitzar l'evolució dels envasos comercialitzats.
- 67 ELEKTRON-NORTKELE, SL
Consum d'energia d'origen renovable.
- 68 EL TINTER. ARTS GRÀFIQUES, EDICIONS I PRODUCCIONS
Minimització de la generació de residus a la impremta.
- 69 FERROCARRILS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA (FGC)
Instal·lació d'aparcaments de bicicletes a les estacions de ferrocarrils per a fomentar la intermodalitat.
- 70 FOMENT DEL TREBALL NACIONAL
Realització de trobades per a divulgar la normativa ambiental i analitzar la relació entre empresa i medi ambient.
- 71 FUNDACIÓ ENGRUNES
Inclusió social i laboral per mitjà del treball en activitats ambientals en el Recurs de Serveis de Barcelona.
- 72 FUNDACIÓ ERSÍLIA
Desenvolupament de sistemes de suport i de comunicació per Internet dirigits a fomentar la participació ciutadana i a la presa de decisions amb coneixement de causa en l'àmbit ambiental.
- 73 FUNDACIÓ FÒRUM AMBIENTAL
Ús d'equips informàtics multifuncionals per a reduir la producció de residus elèctrics i electrònics.
- 74 FUNDACIÓ FUTUR
Subministrament de bosses de brossa biodegradables i instruccions per a reciclar els residus procedents dels *caterings*.
- 75 GREMI DE MISSATGERIA DE CATALUNYA
Reducció de la contaminació acústica i atmosfèrica dels vehicles de missatgeria.

- 76 GRUPO GENERAL CABLE SISTEMAS, SA
Desenvolupament i fabricació de cables ecològics.
- 77 INSTITUT D'ESTUDIS DE LA SEGURETAT (IDES)
Promoció de la utilització del transport públic per als desplaçaments al lloc de treball o per motius de feina.
- 78 LA VOLA. COMPANYIA DE SERVEIS AMBIENTALS
Reducció de l'impacte ambiental causat per la mobilitat associada a les activitats pròpies de l'empresa.
- 79 MISSATGERS TRÈVOL, SCCL
Anàlisi i valoració del compromís social i ambiental de la cooperativa.
- 80 QUALITAT KULTURA, SCCL
Creació d'una xarxa d'entitats i institucions per potenciar les relacions entre els agents que treballen en l'àmbit de les ciències naturals i ambientals.
- 81 SECCIÓ SINDICAL UGT. HOTEL PRINCESA SOFÍA
Difusió de bones pràctiques ambientals en el sector de l'hostaleria per mitjà de la pàgina web.
- 82 SETELSA. SERVICIOS TÉCNICOS ELECTRÓNICOS, SA
Ús d'un material de protecció reciclable i autodegradable per a embalar els productes.
- 83 SOCIETAT GENERAL D'AIGÜES DE BARCELONA, SA
Seguiment de les variacions organolèptiques de l'aigua distribuïda a la ciutat de Barcelona mitjançant un panell de tastadors.
- 84 TRADIA. DIFUSIÓ DIGITAL SOCIETAT DE TELECOMUNICACIONS, SA
Implantació de mesures de prevenció de la contaminació i d'altres riscos en els centres de telecomunicació.
- 85 TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA (TMB)
Introducció i ampliació dels criteris d'accessibilitat a la xarxa d'autobusos i metro de Barcelona i rodalies.
- 86 TRIXI TRICICLÓS, SL
Implantació d'un model únic de cooperació entre l'empresa i els treballadors per a fomentar l'auto-ocupació i la responsabilitat personal.
- 87 UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS (UGT)
Organització dels Premis Atlas per al reconeixement d'aquelles iniciatives exemplars desenvolupades en l'àmbit sociolaboral.
- 88 URBASER, SA
Ús d'additius en el gas-oil i en el biodièsel per a reduir el consum de combustible.

L'àmbit de l'administració i de les empreses públiques

AJUNTAMENT DE BARCELONA

- 90 DISTRICTE DE CIUTAT VELLA
Actuacions d'informació i sensibilització ciutadana per a reduir la contaminació acústica al districte.
- 91 DISTRICTE DE LES CORTS
Realització d'activitats relacionades amb el coneixement del medi natural i sobre ecologia urbana.

- 92 DISTRICTE DE L'EIXAMPLE
Servei d'educació i informació ambiental situat al Punt Verd del barri de la Sagrada Família per a fomentar la cultura de la sostenibilitat.
- 93 DISTRICTE DE GRÀCIA
Elaboració d'un pla de mobilitat i accessibilitat de districte.
- 94 DISTRICTE D'HORTA-GUINARDÓ
Realització de tallers sobre jardineria sostenible adreçats al professorat, alumnes i veïns del barri.
- 95 DISTRICTE DE NOU BARRIS
Participació en una campanya per a promoure l'habitatge sostenible per mitjà de la informació a usuaris i professionals.
- 96 DISTRICTE DE SANT ANDREU
Incorporació de clàusules socials en les bases d'adjudicació del bar del centre cívic.
- 97 DISTRICTE DE SANT MARTÍ
Ús de vaixel·la compostable i gots reutilitzables en les festes del districte.
- 98 DISTRICTE DE SANTS-MONTJUÏC
Creació d'horts urbans i adjudicació temporal de les parcel·les als ciutadans que ho sol·liciten.
- 99 DISTRICTE DE SARRIÀ-SANT GERVASI
Recuperació del Pantà de Vallvidrera i realització d'activitats educatives.
- 100 SECTOR DE SERVEIS URBANS I MEDI AMBIENT
Asfaltat amb paviment sonoreductor per a disminuir el soroll i l'impacte acústic que produeixen els vehicles en circular.
- 101 SECTOR DE SERVEIS URBANS I MEDI AMBIENT
Actuacions de manteniment de les fonts públiques per a reduir les pèrdues i millorar-ne l'eficiència.
- 102 SECTOR DE SERVEIS URBANS I MEDI AMBIENT
Implantació del preu públic per la prestació del servei de recollida de residus comercials.
- 103 SECTOR DE SERVEIS URBANS I MEDI AMBIENT
Aprofitament de les aigües freàtiques de la ciutat.
- 104 SERVEI DE PREVENCIÓ, EXTINCIÓ D'INCENDIS I SALVAMENT (BOMBERS DE BARCELONA)
Realització d'ecoauditories a tots els parcs de Bombers de Barcelona.
- 105 INSTITUT MUNICIPAL D'EDUCACIÓ DE BARCELONA (IMEB)
Incorporació de la recollida selectiva en els contractes de prestació del servei de neteja de les escoles i equipaments de l'IMEB.
- 106 INSTITUT MUNICIPAL DE PARCS I JARDINS
Aplicació de mesures per a l'estalvi d'aigua.
- 107 PROGRAMA OFICINA VERDA
Aplicació d'una política sostenible d'adquisició de fusta i de productes derivats amb certificació.
- 108 PROGRAMA OFICINA VERDA
Incorporació dels principis de la sostenibilitat en els serveis municipals i en els criteris de la compra pública.

EMPRESSES MUNICIPALS I CONSORCIS

- 109 AGÈNCIA D'ENERGIA DE BARCELONA
Desenvolupament del portal web sobre l'energia a Barcelona.
- 110 AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE BARCELONA
Suport a les empreses per a aplicar normes internes sobre el tabac i d'ajuda als fumadors que volen deixar l'hàbit.
- 111 FOMENT CIUTAT VELLA
Millora de les condicions d'accessibilitat als edificis residencials, en consideració a una població resident d'edat avançada.
- 112 MERCABARNA
Recollida selectiva als mercats centrals.
- 113 ZOO DE BARCELONA
Difusió dels valors de la cultura de la sostenibilitat mitjançant la Revista del Zoo de Barcelona.
- 114 CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS DE SANT ANDREU
Difusió de continguts sobre desenvolupament sostenible.
- 115 CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS DE SANT MARTÍ
Suport electrònic per a la difusió d'informació.

ENTITAT DEL MEDI AMBIENT. ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA

- 116 Planta de trituració de residus de residus voluminosos per a aprofitar-los posteriorment.
- 117 Restauració paisatgística del dipòsit controlat del Garraf i aprofitament del biogàs que s'hi genera.

L'àmbit dels centres educatius

- AGENDA 21 ESCOLAR: Bones pràctiques compartides per diversos centres
- 120 Millora de l'aïllament acústic del centre i disminució de la contaminació acústica.
- 121 Instal·lació de plaques fotovoltaïques al centre per a produir energia elèctrica.
- 122 Socialització dels llibres de text i del material escolar.
- 123 Foment de la creació artística amb materials de rebuig.
- 124 Recollida de llibres usats en bon estat per a escoles de Bolívia.
- 125 Estudi de la producció de residus a l'escola i desenvolupament de projectes de recollida selectiva.
- 126 Instal·lació i manteniment d'horts escolars.
- 127 Introducció de millores en els patis per a fomentar-ne el paper com a espai de joc i de trobada.
- 128 Estudi del cicle de l'aigua a l'escola i millora dels hàbits de consum dels nens i de les nenes.
- 129 El compromís de les famílies.
- 130 ESCOLES DEL DISTRICTE DE GRÀCIA
Intercanvi de llibres en bon estat a les biblioteques del districte.
- 131 XARXA D'ESCOLES "CAMÍ AMIC"
Elaboració de propostes per a fer més segura la mobilitat dels nens i de les nenes, i convertir l'espai públic en un entorn agradable.

Per objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat

Objectiu 1

Protegir els espais lliures i la biodiversitat, i ampliar el verd urbà.

- 126 Instal·lació i manteniment d'horts escolars (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 94 Realització de tallers sobre jardineria sostenible adreçats al professorat, alumnes i veïns del barri (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE D'HORTA-GUINARDÓ).
- 98 Creació d'horts urbans i adjudicació temporal de les parcel·les als ciutadans que ho sol·liciten (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE SANTS-MONTJUÏC).
- 99 Recuperació del Pantà de Vallvidrera i realització d'activitats educatives (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE SARRIÀ-SANT GERVASI).
- 106 Aplicació de mesures per a l'estalvi d'aigua (AJUNTAMENT DE BARCELONA. INSTITUT MUNICIPAL DE PARCS I JARDINS).
- 28 Recuperació de la població d'orenetes a Barcelona (ASSOCIACIÓ GALANTHUS).
- 37 Estudi i gestió de la fauna aquàtica dels parcs urbans de Barcelona i divulgació dels valors naturalístics (ECOIMA).
- 80 Creació d'una xarxa d'entitats i institucions per a potenciar les relacions entre els agents que treballen en l'àmbit de les ciències naturals i ambientals (QUALITAT KULTURA, SCCL).
- 113 Difusió dels valors de la cultura de la sostenibilitat i de l'Agenda 21 de Barcelona mitjançant la revista del Zoo (ZOO DE BARCELONA).

Objectiu 2

Defensar la ciutat compacta i diversa, amb un espai públic de qualitat.

- 120 Millora de l'aïllament acústic del centre i disminució de la contaminació acústica (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 127 Introducció de millores en els patis per a fomentar-ne el paper com a espai de joc i de trobada (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 93 Elaboració d'un pla de mobilitat i accessibilitat de districte (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE GRÀCIA).
- 94 Realització de tallers sobre jardineria sostenible adreçats al professorat, alumnes i veïns del barri (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE D'HORTA-GUINARDÓ).
- 95 Participació en una campanya per a promoure l'habitatge sostenible per mitjà de la informació a usuaris i professionals (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE NOU BARRIS).
- 104 Realització d'ecoauditories a tots els parcs de Bombers de Barcelona per a detectar les mancances d'adequació als criteris de sostenibilitat de les instal·lacions (AJUNTAMENT DE BARCELONA. SERVEI DE PREVENCIÓ, EXTINCIÓ D'INCENDIS I SALVAMENT - BOMBERS DE BARCELONA).

- 52 Informació i foment de la construcció, l'arquitectura i l'urbanisme sostenibles (COL·LEGI D'APARELLADORS I ARQUITECTES TÈCNICS DE BARCELONA).
- 111 Millora de les condicions d'accessibilitat als edificis residencials, en consideració a una població resident d'edat avançada (FOMENT CIUTAT VELLA).
- 58 Aplicació de criteris ambientals en el disseny i la gestió dels edificis (UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA).
- 131 Elaboració de propostes per a fer més segura la mobilitat dels nens i de les nenes, i convertir l'espai públic en un entorn agradable (XARXA D'ESCOLES "CAMÍ AMIC").

Objectiu 3

Millorar la mobilitat i fer del carrer un entorn acollidor.

- 92 Servei d'educació i informació ambiental situat al Punt Verd del barri de la Sagrada Família per a fomentar la cultura de la sostenibilitat. (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE L'EIXAMPLE).
- 93 Elaboració d'un pla de mobilitat i accessibilitat de districte (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE GRÀCIA).
- 100 Asfaltat amb paviment sonoreductor per a disminuir el soroll i l'impacte acústic que produeixen els vehicles en circular (AJUNTAMENT DE BARCELONA. SECTOR DE SERVEIS URBANS I MEDI AMBIENT).
- 27 Foment de l'ús del transport públic entre els associats i del cotxe compartit amb altres associacions (ASSOCIACIÓ COMPÀS).
- 29 Posada en funcionament de la xarxa de *CarSharing* de Barcelona (ASSOCIACIÓ PER A LA PROMOCIÓ DEL TRANSPORT PÚBLIC).
- 30 Càlcul de la contaminació emesa individualment en funció del mitjà de transport utilitzat (BARCELONA CAMINA).
- 31 Promoció de l'ús de la bicicleta entre les entitats signants de l'Agenda 21 de Barcelona (BICICLETA CLUB DE CATALUNYA).
- 34 Promoció de l'ús del transport públic col·lectiu mitjançant la bonificació dels desplaçaments fets en aquest mitjà (CONSELL DE LA JOVENTUT DE BARCELONA).
- 63 Realització d'un estudi sobre els riscos de les persones que desenvolupen la seva activitat laboral a la via pública (COMISSIONS OBRERES DEL BARCELONÈS).
- 65 Realització d'un estudi per a conèixer els hàbits d'accessibilitat dels treballadors del Polígon de la Zona Franca (CONSORCI DE LA ZONA FRANCA).
- 69 Instal·lació d'aparcaments de bicicletes a les estacions de ferrocarrils per a fomentar la intermodalitat (FERROCARRILS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA).
- 75 Reducció de la contaminació acústica i atmosfèrica dels vehicles de missatgeria (GRÈMI DE MISSATGERIA DE CATALUNYA).
- 77 Promoció de la utilització del transport públic per als desplaçaments al lloc de treball o per motius de feina (INSTITUT D'ESTUDIS DE LA SEGURETAT).
- 78 Reducció de l'impacte ambiental causat per la mobilitat associada a les activitats pròpies de l'empresa (LA VOLA. COMPANYIA DE SERVEIS AMBIENTALS).

- 85 Introducció i ampliació dels criteris d'accessibilitat a la xarxa d'autobusos i metro de Barcelona i rodalies (TRANSPORTS METROPOLITANS DE BARCELONA).
- 88 Ús d'additius en el gas-oil i en el biodièsel per a reduir el consum de combustible (URBASER, SA).
- 48 Realització d'una campanya permanent d'informació als conductors incívics sobre els problemes que causen a les persones amb mobilitat reduïda (VOCALIA DE PERSONES AMB DISCAPACITAT. ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE SANT MARTÍ).
- 131 Elaboració de propostes per a fer més segura la mobilitat dels nens i de les nenes, i convertir l'espai públic en un entorn agradable (XARXA D'ESCOLES "CAMÍ AMIC").

Objectiu 4

Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable.

- 110 Suport a les empreses per a aplicar normes internes sobre el tabac i d'ajuda als fumadors que volen deixar l'hàbit (AGÈNCIA DE SALUT PÚBLICA DE BARCELONA).
- 126 Instal·lació i manteniment d'horts escolars (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 120 Millora de l'aïllament acústic del centre i disminució de la contaminació acústica (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 90 Actuacions d'informació i sensibilització ciutadana per a reduir la contaminació acústica al districte (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE CIUTAT VELLA).
- 98 Creació d'horts urbans i adjudicació temporal de les parcel·les als ciutadans que ho sol·liciten (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE SANTS-MONTJUÏC).
- 100 Asfaltat amb paviment sonoreductor per a disminuir el soroll i l'impacte acústic que produeixen els vehicles en circular (AJUNTAMENT DE BARCELONA. SECTOR DE SERVEIS URBANS I MEDI AMBIENT).
- 29 Posada en funcionament de la xarxa de *CarSharing* de Barcelona. (ASSOCIACIÓ PER A LA PROMOCIÓ DEL TRANSPORT PÚBLIC).
- 30 Càlcul de la contaminació emesa individualment en funció del mitjà de transport utilitzat (BARCELONA CAMINA).
- 31 Promoció de l'ús de la bicicleta entre les entitats signants de l'Agenda 21 de Barcelona (BICICLETA CLUB DE CATALUNYA).
- 55 Difusió de bons hàbits alimentaris per a promoure la salut i prevenir la malaltia (COL·LEGI OFICIAL DE FARMACÈUTICS DE BARCELONA).
- 34 Promoció de l'ús del transport públic col·lectiu mitjançant la bonificació dels desplaçaments fets en aquest mitjà (CONSELL DE LA JOVENTUT DE BARCELONA).
- 68 Minimització de la generació de residus a la impremta. (EL TINTER. ARTS GRÀFIQUES, EDICIONS I PRODUCCIONS).
- 117 Restauració paisatgística del dipòsit controlat del Garraf i aprofitament del biogàs que s'hi genera (ENTITAT DEL MEDI AMBIENT. ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA).
- 69 Instal·lació d'aparcaments de bicicletes a les estacions de ferrocarrils per a fomentar la intermodalitat (FERROCARRILS DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA).

- 39 Desenvolupament d'una eina per a calcular de les emissions de CO₂ individuals o col·lectives (FUNDACIÓ NATURA).
- 75 Reducció de la contaminació acústica i atmosfèrica dels vehicles de missatgeria (GREMI DE MISSATGERIA DE CATALUNYA).
- 77 Promoció de la utilització del transport públic per als desplaçaments al lloc de treball o per motius de feina (INSTITUT D'ESTUDIS DE LA SEGURETAT).
- 78 Reducció de l'impacte ambiental causat per la mobilitat associada a les activitats pròpies de l'empresa (LA VOLA. COMPANYIA DE SERVEIS AMBIENTALS).
- 80 Creació d'una xarxa d'entitats i institucions per a potenciar les relacions entre els agents que treballen en l'àmbit de les ciències naturals i ambientals (QUALITAT KULTURA, SCCL).
- 83 Seguiment de les variacions organolèptiques de l'aigua distribuïda a la ciutat de Barcelona mitjançant un panell de tastadors (SOCIETAT GENERAL D'AIGÜES DE BARCELONA).
- 84 Implantació de mesures de prevenció de la contaminació i d'altres riscos en els centres de telecomunicació (TRADIA).
- 88 Ús d'additius en el gas-oil i en el biodièsel per a reduir el consum de combustible (URBASER, SA).
- 131 Elaboració de propostes per a fer més segura la mobilitat dels nens i de les nenes, i convertir l'espai públic en un entorn agradable (XARXA D'ESCOLES "CAMÍ AMIC").

Objectiu 5

Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables.

- 109 Desenvolupament del portal web sobre l'energia a Barcelona (AGÈNCIA D'ENERGIA DE BARCELONA).
- 128 Estudi del cicle de l'aigua a l'escola i millora dels hàbits de consum dels nens i de les nenes (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 121 Instal·lació de plaques fotovoltaïques en el centre per a produir energia elèctrica (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 126 Instal·lació i manteniment d'horts escolars (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 124 Recollida de llibres usats en bon estat per a escoles de Bolívia (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 122 Socialització dels llibres de text i del material escolar (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 95 Participació en una campanya per a promoure l'habitatge sostenible per mitjà de la informació a usuaris i professionals (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE NOU BARRIS).
- 101 Actuacions de manteniment de les fonts públiques per a reduir les pèrdues i millorar-ne l'eficiència (AJUNTAMENT DE BARCELONA. SECTOR DE SERVEIS URBANS I MEDI AMBIENT).
- 103 Aprofitament de les aigües freàtiques de la ciutat (AJUNTAMENT DE BARCELONA. SECTOR DE SERVEIS URBANS I MEDI AMBIENT).

- 104 Realització d'ecoauditories a tots els parcs de Bombers de Barcelona per a detectar les mancances d'adequació als criteris de sostenibilitat de les instal·lacions (AJUNTAMENT DE BARCELONA. SERVEI DE PREVENCIÓ, EXTINCIÓ D'INCENDIS I SALVAMENT - BOMBERS DE BARCELONA).
- 106 Aplicació de mesures per a l'estalvi d'aigua (AJUNTAMENT DE BARCELONA. INSTITUT MUNICIPAL DE PARCS I JARDINS).
- 108 Incorporació dels principis de la sostenibilitat en els serveis municipals i en els criteris de la compra pública (AJUNTAMENT DE BARCELONA. PROGRAMA OFICINA VERDA).
- 107 Aplicació d'una política sostenible d'adquisició de fusta i de productes derivats amb certificació (AJUNTAMENT DE BARCELONA. PROGRAMA OFICINA VERDA).
- 114 Difusió de continguts sobre desenvolupament sostenible (CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS DE SANT ANDREU).
- 62 Construcció i gestió de dipòsits de retenció i regulació de les aigües pluvials (CLAVEGUERAM DE BARCELONA).
- 52 Informació i foment de la construcció, l'arquitectura i l'urbanisme sostenibles (COL·LEGI D'APARELLADORS I ARQUITECTES TÈCNICS DE BARCELONA).
- 38 Foment del bon ús de l'aigua als districtes de Nou Barris i Sarrià. (ECOLOGISTES EN ACCIÓ DE CATALUNYA).
- 67 Consum d'energia elèctrica d'origen renovable (ELEKTRON-NORTKELE, SL).
- 116 Planta de trituració de residus voluminosos per a aprofitar-los posteriorment (ENTITAT DEL MEDI AMBIENT. ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA).
- 41 Instal·lació d'un sistema d'osmosi inversa per a eliminar l'aigua embotellada (FUNDACIÓ TERRA).
- 78 Reducció de l'impacte ambiental causat per la mobilitat associada a les activitats pròpies de l'empresa (LA VOLA. COMPANYIA DE SERVEIS AMBIENTALS).
- 83 Seguiment de les variacions organolèptiques de l'aigua distribuïda a la ciutat de Barcelona mitjançant un panell de tastadors (SOCIETAT GENERAL D'AIGÜES DE BARCELONA).
- 84 Implantació de mesures de prevenció de la contaminació i d'altres riscos en els centres de telecomunicació (TRADIA).
- 58 Aplicació de criteris ambientals en el disseny i en la gestió dels edificis (UNIVERSITAT POLITÈCNICA DE CATALUNYA).
- 88 Ús d'additius en el gas-oil i biodièsel per a reduir el consum de combustible (URBASER, SA).
- 49 Cooperació internacional per a implantar l'energia solar fotovoltaica en habitatges de camperols de cooperatives productores de cafè (XARXA DE CONSUM SOLIDARI).

Objectiu 6

Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge.

- 125 Estudi de la producció de residus a l'escola i desenvolupament de projectes de recollida selectiva (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 123 Foment de la creació artística amb materials de rebuig (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).

- 92 Servei d'educació i informació ambiental situat al Punt Verd del barri de la Sagrada Família per a fomentar la cultura de la sostenibilitat. (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE L'EIXAMPLE).
- 97 Ús de vaixella compostable i gots reutilitzables en les festes del districte. (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE SANT MARTÍ).
- 102 Implantació del preu públic per la prestació del servei de recollida de residus comercials (AJUNTAMENT DE BARCELONA. SECTOR DE SERVEIS URBANS I MEDI AMBIENT).
- 105 Incorporació de la recollida selectiva en els contractes de prestació del servei de neteja de les escoles i equipaments de l'IMEB (AJUNTAMENT DE BARCELONA. INSTITUT MUNICIPAL D'EDUCACIÓ DE BARCELONA).
- 108 Incorporació dels principis de la sostenibilitat en els serveis municipals i en els criteris de la compra pública (AJUNTAMENT DE BARCELONA. PROGRAMA OFICINA VERDA).
- 115 Suport electrònic per a la difusió d'informació (CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS DE SANT MARTÍ).
- 114 Difusió de continguts sobre desenvolupament sostenible (CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS DE SANT ANDREU).
- 32 Realització d'ecoauditories per a minimitzar la producció de residus (CEPA-ECOLOGISTES DE CATALUNYA).
- 33 Control ambiental de les travesses per a evitar l'abandonament de residus a la muntanya (CLUB EXCURSIONISTA DE GRÀCIA).
- 54 Recollida selectiva de cartutxos d'impressora usats (COL-LEGI OFICIAL D'ARQUITECTES DE CATALUNYA).
- 35 Cessió de llibres de literatura infantil i juvenil a associacions que treballen amb nens i joves (DIOMIRA-TRAÇ).
- 66 Desenvolupament d'una eina informàtica mitjançant Internet per a analitzar l'evolució dels envasos comercialitzats (ECOEMBALAJES ESPAÑA, SA).
- 68 Minimització de la generació de residus a la impremta (EL TINTER. ARTS GRÀFIQUES, EDICIONS I PRODUCCIONS).
- 116 Planta de trituració de residus voluminosos per a aprofitar-los posteriorment (ENTITAT DEL MEDI AMBIENT. ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA).
- 117 Restauració paisatgística del dipòsit controlat del Garraf i aprofitament del biogàs que s'hi genera (ENTITAT DEL MEDI AMBIENT. ÀREA METROPOLITANA DE BARCELONA).
- 73 Ús d'equips informàtics multifuncionals per a reduir la producció de residus elèctrics i electrònics (FUNDACIÓ FÒRUM AMBIENTAL).
- 74 Subministrament de bosses de brossa biodegradables i instruccions per a reciclar els residus procedents dels *caterings* (FUNDACIÓ FUTUR).
- 42 Pacte entre la ciutadania, els comerciants, les entitats i l'administració per a millorar la gestió dels residus a Ciutat Vella i fomentar la reutilització i el reciclatge (GRUP ECOLOGISTA DEL NUCLI ANTIC DE BARCELONA).
- 76 Desenvolupament i fabricació de cables ecològics (GRUPO GENERAL CABLE SISTEMAS, SA).
- 112 Recollida selectiva en els mercats centrals (MERCABARNA).

- 44 Elaboració d'un estudi sobre els hàbits de compra dels consumidors catalans (ORGANITZACIÓ DE CONSUMIDORS I USUARIS DE CATALUNYA).
- 56 Realització d'iniciatives per a reduir l'impacte ambiental de la festa major de la Universitat Autònoma de Barcelona (UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA).
- 57 Definició i aplicació d'un procediment per a gestionar els residus d'ordinadors generats a la Universitat de Barcelona (UNIVERSITAT DE BARCELONA).
- 82 Ús d'un material de protecció reciclable i autodegradable per a embalar els productes (SETELSA).

Objectiu 7

Augmentar la cohesió social, enfortint els mecanismes d'equitat i participació.

- 129 Participació de les famílies en l'activitat dels centres (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 96 Incorporació de clàusules socials i ambientals en els criteris d'adjudicació del bar del centre cívic (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE SANT ANDREU).
- 61 Suport a les empreses d'inserció que combinen la reutilització, el reciclatge i la integració social (ASSOCIACIÓ INTERSECTORIAL DE RECUPERADORS I EMPRESES SOCIALS DE CATALUNYA-AIRES).
- 36 Realització d'un estudi a Ciutat Vella sobre la participació dels immigrants en la vida social del barri (ECOCONCERN).
- 130 Intercanvi de llibres en bon estat a les biblioteques del districte (ESCOLES DEL DISTRICTE DE GRÀCIA).
- 71 Inclusió social i laboral per mitjà del treball en activitats ambientals en el Recurs de Serveis de Barcelona (FUNDACIÓ ENGRUNES).
- 86 Implantació d'un model únic de cooperació entre l'empresa i els treballadors per a fomentar l'autoocupació i la responsabilitat personal (TRIXI-TRICICLÓS, SL).

Objectiu 8

Potenciar l'activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible.

- 26 Aplicació de criteris de comerç just en la compra de la roba (ACCIÓ ESCOLTA DE CATALUNYA).
- 96 Incorporació de clàusules socials i ambientals en els criteris d'adjudicació del bar del centre cívic (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE SANT ANDREU).
- 102 Implantació del preu públic per la prestació del servei de recollida de residus comercials (AJUNTAMENT DE BARCELONA. SECTOR DE SERVEIS URBANS I MEDI AMBIENT).
- 105 Incorporació de la recollida selectiva en els contractes de prestació del servei de neteja dels equipaments de l'IMEB (AJUNTAMENT DE BARCELONA. INSTITUT MUNICIPAL D'EDUCACIÓ DE BARCELONA).
- 107 Aplicació d'una política sostenible d'adquisició de fusta i de productes derivats amb certificació (AJUNTAMENT DE BARCELONA. PROGRAMA OFICINA VERDA).
- 108 Incorporació dels principis de la sostenibilitat en els serveis municipals i en els criteris de la compra pública (AJUNTAMENT DE BARCELONA. PROGRAMA OFICINA VERDA).

- 61 Suport a les empreses d'inserció que combinen la reutilització, el reciclatge i la integració social (ASSOCIACIÓ INTERSECTORIAL DE RECUPERADORS I EMPRESES SOCIALS DE CATALUNYA-AIRES).
- 63 Realització d'un estudi sobre els riscos de les persones que desenvolupen la seva activitat laboral a la via pública (COMISSIONS OBRERES DEL BARCELONÈS).
- 64 Realització d'un estudi per a aplicar criteris de sostenibilitat a l'activitat comercial (CONSELL DE GREMIS DE COMERÇ, SERVEIS I TURISME DE BARCELONA).
- 66 Desenvolupament d'una eina informàtica per mitjà d'Internet per a analitzar l'evolució dels envasos comercialitzats (ECOEMBALAJES ESPAÑA, SA).
- 70 Realització de trobades per a divulgar la normativa ambiental i analitzar la relació entre empresa i medi ambient (FOMENT DEL TREBALL NACIONAL).
- 71 Inclusió social i laboral per mitjà del treball en activitats ambientals en el Recurs de Serveis de Barcelona (FUNDACIÓ ENGRUNES).
- 74 Subministrament de bosses de brossa biodegradables i instruccions per a reciclar els residus procedents dels *caterings* (FUNDACIÓ FUTUR).
- 76 Desenvolupament i fabricació de cables ecològics (Grupo General Cable Sistemas, SA).
- 112 Recollida selectiva en els mercats centrals (MERCABARNA).
- 79 Anàlisi i valoració del compromís social i ambiental de la cooperativa (MISSATGERS TRÈVOL, SCCL).
- 81 Difusió de bones pràctiques ambientals en el sector de l'hostaleria per mitjà de la pàgina web (SECCIÓ SINDICAL UGT. HOTEL PRINCESA SOFÍA).
- 45 Impuls d'una campanya per a informar sobre l'explotació laboral dels treballadors del sector tèxtil als països més pobres (SETEM CATALUNYA).
- 82 Ús d'un material de protecció reciclable i autodegradable per a embalar els productes (SETELSA).
- 86 Implantació d'un model únic de cooperació entre l'empresa i els treballadors per a fomentar l'autoocupació i la responsabilitat personal (TRIXI-TRICICLÓS, SL).
- 87T Organització dels Premis Atlas per al reconeixement d'aquelles iniciatives exemplars desenvolupades en l'àmbit sociolaboral (UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS).

Objectiu 9

Progressar en la cultura de la sostenibilitat mitjançant l'educació i la comunicació ambiental.

- 19 Desenvolupament del portal web sobre l'energia a Barcelona (AGÈNCIA D'ENERGIA DE BARCELONA).
- 128 Estudi del cicle de l'aigua a l'escola i millora dels hàbits de consum dels nens i de les nenes (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 125 Estudi de la producció de residus a l'escola i desenvolupament de projectes de recollida selectiva (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 123 Foment de la creació artística amb materials de rebuig (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 121 Instal·lació de plaques fotovoltaïques en el centre per a produir energia elèctrica (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).

- 130 Intercanvi de llibres en bon estat a les biblioteques del districte (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 126 Instal·lació i manteniment d'horts escolars (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 127 Introducció de millores en els patis per a fomentar-ne el paper com a espai de joc i de trobada (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 120 Millora de l'aïllament acústic del centre i disminució de la contaminació acústica (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 124 Recollida de llibres usats en bon estat per a escoles de Bolívia (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 122 Socialització dels llibres de text i del material escolar (AGENDA 21 ESCOLAR: bona pràctica compartida pels centres educatius).
- 60 Organització de jornades de difusió i coneixement de la normativa ambiental. (AGRUPACIÓ CATALANA D'ENGINYERIES I CONSULTORIES MEDIAMBIENTALS - ACECMA)
- 91 Realització d'activitats relacionades amb el coneixement del medi natural i sobre ecologia urbana. (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE LES CORTS).
- 92 Servei d'educació i informació ambiental situat al Punt Verd del barri de la Sagrada Família per a fomentar la cultura de la sostenibilitat. (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE L'EIXAMPLE).
- 94 Realització de tallers sobre jardineria sostenible adreçats al professorat, alumnes i veïns del barri (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE D'HORTA-GUINARDÓ).
- 97 Ús de vaixelles compostables i gots reutilitzables a les festes del districte (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE SANT MARTÍ).
- 99 Recuperació del Pantà de Vallvidrera i realització d'activitats educatives (AJUNTAMENT DE BARCELONA. DISTRICTE DE SARRIÀ-SANT GERVASI).
- 108 Incorporació dels principis de la sostenibilitat en els serveis municipals i en els criteris de la compra pública (AJUNTAMENT DE BARCELONA. PROGRAMA OFICINA VERDA).
- 60 Organització de jornades de difusió i coneixement de la normativa ambiental. (AGRUPACIÓ CATALANA D'ENGINYERIES I CONSULTORIES MEDIAMBIENTALS - ACECMA).
- 28 Recuperació de la població d'orenetes a Barcelona (ASSOCIACIÓ GALANTHUS).
- 114 Difusió de continguts sobre desenvolupament sostenible. (CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS DE SANT ANDREU).
- 115 Suport electrònic per a la difusió d'informació (CENTRE DE RECURSOS PEDAGÒGICS DE SANT MARTÍ).
- 33 Control ambiental de les travesses per a evitar l'abandonament de residus a la muntanya (CLUB EXCURSIONISTA DE GRÀCIA).
- 63 Realització d'un estudi sobre els riscos de les persones que desenvolupen la seva activitat laboral a la via pública (COMISSIONS OBRERES DEL BARCELONÈS).
- 64 Realització d'un estudi per a aplicar criteris de sostenibilitat en l'activitat comercial (CONSELL DE GREMIS DE COMERÇ, SERVEIS I TURISME DE BARCELONA).

- 35 Cessió de llibres de literatura infantil i juvenil a associacions que treballen amb nens i joves (DIOMIRA-TRAÇ).
- 37 Estudi i gestió de la fauna aquàtica dels parcs urbans de Barcelona i divulgació dels valors naturalístics (ECOIMA).
- 38 Foment del bon ús de l'aigua als districtes de Nou Barris i Sarrià. (ECOLOGISTES EN ACCIÓ DE CATALUNYA).
- 72 Desenvolupament de sistemes de suport per Internet dirigits a fomentar la participació ciutadana en l'àmbit ambiental (FUNDACIÓ ERSÍLIA).
- 40 Realització de tallers adreçats als nens i joves per a reflexionar sobre la diversitat cultural i els conflictes socials i ambientals (FUNDACIÓ PERE TARRÉS).
- 43 Realització d'un joc per a fomentar la cultura de la sostenibilitat entre els joves (JOVENTUT OBRERA CRISTIANA NACIONAL DE CATALUNYA I LES ILLES).
- 44 Elaboració d'un estudi sobre els hàbits de compra dels consumidors catalans (ORGANITZACIÓ DE CONSUMIDORS I USUARIS DE CATALUNYA).
- 80 Creació d'una xarxa d'entitats i institucions per a potenciar les relacions entre els agents que treballen en l'àmbit de les ciències naturals i ambientals (QUALITAT KULTURA, SCCL).
- 81 Difusió de bones pràctiques ambientals en el sector de l'hostaleria per mitjà de la pàgina web (SECCIÓ SINDICAL UGT. HOTEL PRINCESA SOFÍA).
- 46 Intercanvi d'experiències, difusió d'informació i formació d'educadors ambientals (SOCIETAT CATALANA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL).
- 87 Organització dels Premis Atlas per al reconeixement d'aquelles iniciatives exemplars desenvolupades en l'àmbit sociolaboral (UNIÓ GENERAL DE TREBALLADORS).
- 56 Realització d'iniciatives per a reduir l'impacte ambiental de la festa major de la Universitat Autònoma de Barcelona (UNIVERSITAT AUTÒNOMA DE BARCELONA).
- 48 Realització d'una campanya permanent d'informació als conductors incívics sobre els problemes que causen a les persones amb mobilitat reduïda (VOCALIA DE PERSONES AMB DISCAPACITAT. ASSOCIACIÓ DE VEÏNS DE SANT MARTÍ).
- 113 Difusió dels valors de la cultura de la sostenibilitat i de l'Agenda 21 de Barcelona mitjançant la revista del Zoo (ZOO DE BARCELONA).
- 131 Elaboració de propostes per a fer més segura la mobilitat dels nens i de les nenes, i convertir l'espai públic en un entorn agradable (XARXA D'ESCOLES "CAMÍ AMIC").

Objectiu 10

Reduir l'impacte de la ciutat sobre el planeta i promoure la cooperació internacional.

- 26 Aplicació de criteris de comerç just en la compra de la roba (ACCIÓ ESCOLTA DE CATALUNYA).
- 124 Recollida de llibres usats en bon estat per a escoles de Bolívia (AGENDA 21 ESCOLAR: BONA PRÀCTICA COMPARTIDA PELS CENTRES EDUCATIUS).
- 107 Aplicació d'una política sostenible d'adquisició de fusta i de productes derivats amb certificació (AJUNTAMENT DE BARCELONA. PROGRAMA OFICINA VERDA).

- 30 Càlcul de la contaminació emesa individualment en funció del mitjà de transport utilitzat (BARCELONA CAMINA).
- 53 Donació del 0,7% del pressupost per a acció social (COL·LEGI D'ENGINYERS TÈCNICS INDUSTRIALS).
- 35 Cessió de llibres de literatura infantil i juvenil a associacions que treballen amb nens i joves (DIOMIRA-TRAÇ).
- 34 Promoció de l'ús del transport públic col·lectiu mitjançant la bonificació dels desplaçaments fets en aquest mitjà (CONSELL DE LA JOVENTUT DE BARCELONA).
- 39 Desenvolupament d'una eina per a calcular les emissions de CO₂ individuals o col·lectives (FUNDACIÓ NATURA).
- 40 Realització de tallers adreçats als nens i joves per a reflexionar sobre la diversitat cultural i els conflictes socials i ambientals (FUNDACIÓ PERE TARRÉS).
- 75 Reducció de la contaminació acústica i atmosfèrica dels vehicles de missatgeria (GREMI DE MISSATGERIA DE CATALUNYA).
- 45 Impuls d'una campanya per a informar sobre l'explotació laboral dels treballadors del sector tèxtil als països més pobres (SETEM CATALUNYA).
- 88 Ús d'additius en el gas-oil i en el biodièsel per a reduir el consum de combustible (URBASER, SA).
- 49 Cooperació internacional per a implantar l'energia solar fotovoltaica en habitatges de camperols de cooperatives productores de cafè (XARXA DE CONSUM SOLIDARI).

L'àmbit associatiu

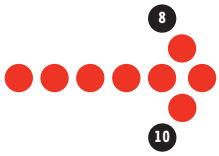
Un teixit associatiu ampli, ric i plural és el reflex de la voluntat dels ciutadans d'intervenir en la construcció i millora del seu entorn territorial més proper o, sovint també, de les condicions de vida d'altres indrets.

La capacitat i el potencial d'actuació d'aquest moviment com a agent catalitzador d'activitats socials i ambientals d'índole diversa es demostra amb el gran nombre i varietat d'iniciatives que porta a terme. Cal tenir en compte a més que, al marge de l'àmbit concret en el que treballi cada entitat, les seves estratègies d'actuació han anat incorporant progressivament els valors emergents de la cultura de la sostenibilitat, tot adaptant-los a cada sector (sociocultural, cooperatiu, juvenil, educatiu, ecologista, naturalista, etc.) i a cada acció realitzada.

Els signants recollits en el present catàleg (més d'una vintena, si bé cal tenir en compte que alguns apleguen moltes altres entitats) són, en aquest sentit, un bon exemple de la diversitat d'àmbits en els que opera el món associatiu, així com també de les pràctiques que realitza. Es tracta d'actuacions que tenen un alt valor afegit, ja sigui pel seu grau d'innovació, o pel seu impacte social i ambiental positiu, tant local com global.

Relació de signants que han aportat bones pràctiques

Acció Escolta de Catalunya, Associació Compàs, Associació Galanthus, Associació per a la Promoció del Transport Públic, Barcelona Camina, Bicicleta Club de Catalunya (BACC), CEPA-Ecologistes de Catalunya, Club Excursionista de Gràcia, Consell de la Joventut de Barcelona (CJB), Diomira-Traç, Ecoconcern, Ecologistes en Acció de Catalunya, ECOIMA (Associació per a l'Estudi de l'Ecologia i el Medi Ambient), Fundació Natura, Fundació Pere Tarrés, Fundació Terra, Grup Ecologista del Nucli Antic de Barcelona (GENAB), Joventut Obrera Cristiana Nacional de Catalunya i les Illes (JOC), Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya (OCUC), SETEM Catalunya, Societat Catalana d'Educació Ambiental (SCEA), Univerd-Permacultura Urbana. 1984, Vocalia de Persones amb Discapacitat (Associació de Veïns de Sant Martí), Xarxa de Consum Solidari.

Roba de comerç just

Aplicació de criteris de comerç just en la compra de la roba.

Acció Escolta de Catalunya

Descripció

Acció Escolta de Catalunya és el resultat de la unió de les associacions Germanor Escolta de Catalunya i Scouts de Catalunya, i es va fundar el gener de 2001. A l'hora d'elaborar les noves eines d'identificació de l'organització que es van estrenar el 2004 (camisa i pantaló), es va tenir en compte que aquestes portessin el valor afegit a nivell pedagògic de ser unes peces amb criteris de comerç just, i va semblar que una manera de contribuir també al comerç just era fent la comanda a una empresa d'inserció de persones disminuïdes (Minusval). Les gorres es van encarregar a Alternativa 3, una empresa que treballa amb petits tallers de l'Índia, principalment.

Resultats

Tots els membres de l'associació porten la camisa que els identifica amb l'etiqueta que visualitza l'empresa que l'ha fet com a valor afegit. El pantaló, que és opcional, també porta l'etiqueta. D'aquesta manera, les mateixes eines d'identificació serveixen per a reflexionar sobre la necessitat de garantir els mateixos drets per a tothom i de potenciar-ne les qualitats.

Així doncs, s'ha actualitzat la imatge corporativa, es porten les eines d'identificació més a gust i s'hi ha afegit un valor solidari i ètic molt interessant. Amb aquesta acció es dóna suport a les economies i al progrés social dels països menys desenvolupats, alhora que es participa en estratègies globals que, des d'un àmbit local, fan més justes les normes que regeixen el comerç internacional.

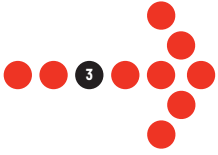
Altres actuacions a destacar

- Compra de gots reutilitzables per a les activitats de l'associació i agrupaments.
- Participació en l'ecoauditoria de residus coordinada per CEPA.

Per a més informació

Thais Bori
Acció Escolta de Catalunya
93.601.16.43
sostenibilitat@accioescolta.org
www.accioescolta.org

Mobilitat compartida

Foment de l'ús del transport públic entre els associats i del cotxe compartit amb altres associacions.

Associació Compàs

Descripció

L'Associació Compàs és una entitat que treballa en els àmbits artístics, científics i humanistes, i que té com a objectiu difondre valors relatius a la salut, l'ambient i la sostenibilitat. Ho fa mitjançant la realització d'accions de caire pedagògic, lúdic i festiu. Els referents de les activitats i festes que porta a terme tenen a veure amb el calendari solar/lunar, les antigues tradicions cèltiques i mediterrànies i l'ecologia.

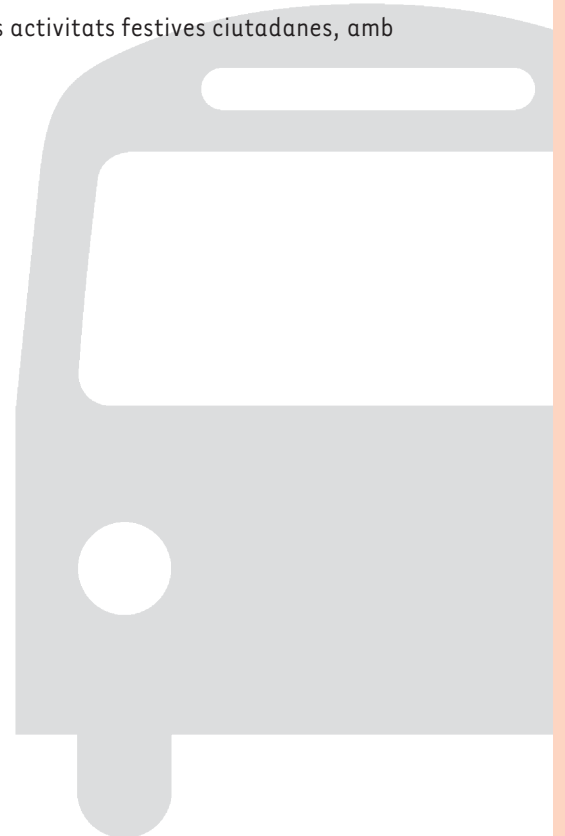
Una de les línies d'actuació de l'Associació consisteix en el foment de la utilització del transport públic col·lectiu entre els associats, i de l'ús més racional del vehicle privat a motor. En aquest sentit, Compàs comparteix els dos automòbils de què disposa amb una altra associació, cosa que permet reduir el consum d'energia, les emissions contaminants i, alhora, les despeses associades a la tinença d'un cotxe.

Resultat

Amb aquesta acció, l'Associació Compàs vol contribuir a millorar la mobilitat urbana, impulsar un canvi cultural en relació a l'ús del vehicle privat i fer, del carrer, un entorn més acollidor.

Altres actuacions a destacar

- Col·laboració en el disseny i realització de les activitats festives ciutadanes, amb l'aplicació de criteris de sostenibilitat.

Per a més informació

Raimon Casals
Associació Compàs
93 436 70 67
ritmix.raí@teleline.es
www.ecompas.org

També fan pràctiques semblants

Barcelona Camina
Consell de la Joventut de Barcelona
Institut d'Estudis de la Seguretat

Projecte Oreneta

Recuperació de la població d'oreneta a Barcelona.

premi
acció21²⁰⁰⁴

Associació Galanthus

Descripció

Galanthus, és una associació dedicada a l'estudi i la divulgació del medi ambient. La bona pràctica portada a terme per Galanthus consisteix en el cens, el suport per a la reproducció i l'educació ambiental, en relació a la població d'oreneta de la ciutat de Barcelona. S'han censat fins al moment uns 170 nius d'oreneta cuablanca (*Delichon urbicum*), i 30 d'oreneta vulgar (*Hirundo rustica*). La diferència entre espècies pel que fa al nombre de parelles no respon a la mida de la població, sinó a la complexitat de la recerca. S'ha de tenir present que per a detectar nius d'oreneta vulgar cal comptar amb la col·laboració de les persones que els veuen o que els tenen a casa seva. Les orenetes cuablanques es detecten més fàcilment, ja que crien a les façanes dels edificis, mentre que les orenetes vulgars ho fan a l'interior de patis, coberts, magatzems, etc. Això no obstant, la distribució d'ambdues espècies és perifèrica, atès que, tot i ser urbanes, es mouen també en espais oberts on cacen, obtenen materials per a construir els seus nius, etc. Aquesta dependència exterior és més acusada en l'oreneta cuablanca, que difícilment es troba a l'interior de la ciutat. La ubicació dels nius artificials ha estat escollida seguint el patró que marca la distribució natural a la ciutat. Així, per exemple, a prop de Can Mestres (concretament, a Can Clos) hi ha nius d'oreneta cuablanca, per la qual cosa ha estat un dels indrets escollits per a col·locar-hi nius artificials. En total, s'han col·locat 77 nius artificials d'oreneta (30 de vulgar i 47 de cuablanca) i 8 de falciot.

Resultats

Pel que fa a les activitats d'educació ambiental, el nombre d'alumnes inscrits en el projecte ha arribat als 1.500. Els nens i joves ajuden en la localització dels nius d'oreneta omplint la fitxa elaborada amb aquesta finalitat). Tots són alumnes d'escoles de la ciutat, algunes de les quals estan adherides a l'Agenda 21 Escolar. El nombre de persones directament involucrades pel projecte, perquè tenen nius, n'han tingut en un o altre moment, o han donat permís per a instal·lar-ne, ha estat fins al moment de 130.

Les entitats i institucions que hi han col·laborat, tot permetent la instal·lació de nius artificials, són: Institut Municipal de Parcs i Jardins, Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona, Museu de Ciències Naturals (Museu de Zoologia), Parc Zoològic, Jefatura de la Regió Militar Pirenaica, Universitat de Barcelona, Correos, Reial Club de Polo, Institut Municipal d'Educació (Plaça Espanya), Hípica la Foixarda, Centre Serveis Socials Poble Sec, Escola pública SEAT (Zona Franca), Escola Anna Ravell (Poble Sec) i Escola Mare de Déu de Lourdes (Via Augusta).

Altres actuacions a destacar

- Seguiment de la població de xoriguers.
- Divulgació de la importància ornitològica i ambiental del penya-segat de Montjuïc.

Per a més informació

Sergi Garcia
Associació Galanthus
93 454 25 57
info@asgalanthus.org
www.asgalanthus.org

També fan pràctiques semblants
ECOIMA

Vehicles d'ús col·lectiu

Posada en funcionament de la xarxa de *CarSharing* de Barcelona

Associació per a la Promoció del Transport Públic

Descripció

L'Associació per a la Promoció del Transport Públic (PTP) és una organització que va néixer el 1993 i que treballa de forma continuada per a una mobilitat més sostenible a Catalunya i en alguns àmbits estatals.

L'any 2000, la PTP va fer la presentació pública del projecte *CarSharing* a l'Ajuntament de Barcelona amb l'objectiu d'introduir aquesta alternativa en el ventall d'opcions dels ciutadans per a practicar una mobilitat més sostenible. L'any 2003 es va presentar la Fundació Mobilitat Sostenible i Segura amb l'objectiu principal de promoure el *CarSharing* a Catalunya. Els patrons de la Fundació són la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i la pròpia Associació per a la Promoció del Transport Públic (PTP).

Així, un grup de ciutadans fan ús de forma individual d'una flota col·lectiva de cotxes. No es tracta, tanmateix, d'un sistema de lloguer d'automòbils, sinó d'un servei de mobilitat, per això els clients gaudeixen d'un descompte en el transport públic. El *CarSharing* permet cobrir la necessitat de desplaçar-se en cotxe, posant a disposició de l'usuari un vehicle quan li calgui, sense haver-ne de ser el propietari ni fer-se càrrec dels costos de comprar-lo, reparacions, assegurança, impostos, plaça d'aparcament, etc. L'empresa gestiona el parc de vehicles, que assigna segons la demanda i manté en perfecte estat, i factura a final de mes a cada usuari els serveis utilitzats. Només cal pagar pels quilòmetres recorreguts i el temps d'utilització.

El fet de compartir la propietat d'un vehicle suposa necessàriament un increment dels estalvis en inversió i manteniment. La major part dels cotxes que no són utilitzats "professionalment" passen el 95% del seu temps de vida aparcats. Compartir l'ús d'un cotxe vol dir incrementar el seu nivell d'utilització, i per tant, disminuir els costos fixos unitaris. A Catalunya, la xarxa de *CarSharing* es va posar en funcionament a Barcelona el novembre de 2004. S'hi pot entrar en contacte per mitjà de la pàgina web www.catalunyacarsharing.com, de l'empresa Catalunya CarSharing, SA.

Resultats

El *CarSharing* s'integra en el conjunt de mitjans que formen part de l'ecomobilitat, ja que permet racionalitzar i valorar l'ús de l'automòbil tot reduint l'espai consumit. Un cotxe de *CarSharing* pot suplir les necessitats de 8 cotxes privats, ja que aquests passen gran part de la seva vida útil aparcats.

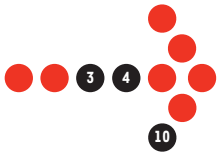
El servei de *CarSharing* té actualment 300 clients, compta amb una flota de 30 vehicles i disposa de 14 aparcaments.

Altres actuacions a destacar

- Divulgació dels valors de la mobilitat sostenible i segura per mitjà de la web, la revista *Mobilitat Sostenible i Segura* i del butlletí *InfoPTP*.
- Foment de la participació ciutadana en l'àmbit de la mobilitat sostenible.

Per a més informació

Pau Noy
Associació per a la Promoció del Transport
Públic (PTP)
93 244 49 70
info@laptop.org
www.laptop.org

La petjada ecològica de la mobilitat

Càlcul de la contaminació emesa individualment en funció del mitjà de transport utilitzat.

Barcelona Camina

Descripció

Barcelona Camina és una associació fundada l'any 1992, que treballa per millorar les condicions de mobilitat i reforçar la seguretat dels vianants, sota les directrius de la Carta Europea pels Drets dels Vianants.

Aquesta associació és un dels signants del Pacte per a la Mobilitat i del Consell Municipal del Medi Ambient a la Ciutat de Barcelona, on aporta coneixements i experiència per a debatre i posar en comú els diferents aspectes de la mobilitat a la ciutat.

Els àmbits temàtics d'actuació de l'entitat són, entre d'altres, l'ecologia urbana, la contaminació acústica, la contaminació atmosfèrica, la reducció de l'ús del cotxe, el transport en bicicleta, la salut, i l'educació i la comunicació ambientals.

Barcelona Camina ha desenvolupat un espai interactiu a la seva web perquè qualsevol ciutadà pugui conèixer la petjada ecològica associada als seus hàbits de mobilitat. Per a esbrinar-ho, s'ha de respondre diverses qüestions relacionades amb els mitjans de transport que es fan servir habitualment, el nombre de quilòmetres que es recorren al dia, la quantitat de combustible que consumeix el nostre vehicle cada 100 quilòmetres, el nombre de viatges que es fan en avió cada any, etc. A partir de les respostes introduïdes, el programa extreu un valor numèric que determina si la persona es mou de forma sostenible o té un consum d'energia ineficient i una producció d'emissions contaminants execiva.

Amb aquesta actuació, basada en l'ús interactiu d'una aplicació informàtica, es vol sensibilitzar els ciutadans sobre els impactes ambientals associats a l'actual model de mobilitat, basat en el consum intensiu de recursos energètics d'origen fòssil.

Altres actuacions a destacar

- Promoció del desplaçament a peu com a mitjà de transport sostenible i saludable.
- Realització d'accions informatives per a la presa de consciència dels mals hàbits d'aquelles persones que aparquen o circulen amb el seu vehicle per damunt de la vorera.

Barcelona
=CAMI

Per a més informació

Joan Estevadeordal
Barcelona Camina
93 301 37 78
barcelonacamina@yahoo.es
www.barcelonacamina.org

També fan pràctiques semblants

Fundació Natura
Bicicleta Club de Catalunya
Associació per a la Promoció del Transport Públic
La Vola. Companyia de Serveis Ambientals

Més bicicleta a Barcelona

Promoció de l'ús de la bicicleta entre les entitats signants de l'Agenda 21 de Barcelona.

Bicicleta Club de Catalunya (BACC)

Descripció

El Bicicleta Club de Catalunya (BACC) és una associació que actua per a fomentar l'ús de la bicicleta com a mitjà de transport. Participa en fòrums de discussió i col·labora amb les administracions per a la creació d'infraestructures (carrils-bici, aparcaments, etc.) i la millora de la legislació.

L'associació treballa en la promoció de la bicicleta entre les entitats signants de l'Agenda 21 de Barcelona, oferint durant un any dues bicicletes, realitzant una enquesta de mobilitat als treballadors/associats, i oferint assessorament, formació i cursos de circulació. Es treballa des del nivell de sensibilització sobre la mobilitat sostenible i la bicicleta fins a la realització d'actuacions concretes que provoquin l'interès o l'ús d'aquest vehicle.

Resultats

Durant la primera edició de la campanya, 26 persones van agafar la bicicleta per primera vegada per anar a la feina o a l'associació o per a realitzar els desplaçaments durant el dia. Es van realitzar un total de 543 desplaçaments entre les 4 entitats participants.

Totes les entitats participants compten amb un aparcament de bicicletes a l'entrada de l'entitat, han parlat de la bicicleta com a mitjà de transport a les seves revistes, diaris, etc., recomanen la bicicleta per arribar a la seva seu, tenen una ruta ciclista dissenyada per arribar-hi i han organitzat o participat en diferents activitats pel foment de la bicicleta (tallers de mecànica, tallers infantils, exposicions, bicicletades...). Algunes d'elles, actualment, ja compten amb "bicicleta d'empresa/associació" i/o han incorporat la bicicleta dins les seves línies d'actuació.

Altres actuacions a destacar

- Préstec gratuït de bicicletes a estudiants i treballadors per anar des de l'estació de Terrassa del FGC al Camp de la UPC (Bicizoom).
- Promoció de la bicicleta entre els adults, tot ensenyant-los a anar-hi per primera vegada i a circular per la ciutat amb seguretat i respectuosament (Biciescola).

Per a més informació

Diana González
Bicicleta Club de Catalunya
93 307 71 00
diana.gonzalez@bacc.info
www.bacc.info

També fan pràctiques semblants

Barcelona Camina

Diagnosticar per a reduir

Realització d'ecoauditories per a minimitzar la producció de residus.

CEPA-Ecologistes de Catalunya

Descripció

CEPA (Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius) és una associació ecologista, científica, sense finalitat lucrativa i independent. L'entitat es va crear per servir d'espai de treball, reflexió i acció per a persones, grups i col·lectius en matèria ambiental.

Les ecoauditories de reducció de residus que porta a terme l'associació tenen com a objectiu establir una sèrie de mesures que minimitzin la producció de residus en les activitats quotidianes. És un procés que es divideix en quatre fases principals: la de diagnosi (estudi de la situació actual), la de recull de propostes de millora, la d'aprovació del pla d'acció i la fase de seguiment.

CEPA realitza també tasques d'assessorament i suport a nou entitats signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat que realitzen la seva pròpia ecoauditoria interna a partir d'uns materials elaborats amb aquesta finalitat, i que s'aniran revisant durant el curs del procés.

Les entitats que hi participen són el Poliesportiu Marítim, la Fundació Claror, l'Institut Municipal de Parcs i Jardins, l'entitat Justícia i Pau, l'associació Acció Escolta, l'Associació de Veïns de Sant Andreu, l'empresa Elektron, la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), la Fundació Pere Tarrés i la Creu Roja. El primer butlletí es pot descarregar de la pàgina web cepa.pangea.org/A21/primerar1.html.

Resultats

Actualment, la major part de les entitats participants estan finalitzant la fase de diagnosi i iniciant el recull de propostes de millora. A finals de l'any 2005 es preveu l'elaboració d'un document del tipus guia per tal que qualsevol entitat signant del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat de Barcelona pugui realitzar la seva pròpia ecoauditoria de reducció de residus.

Altres actuacions a destacar

- Ús generalitzat de paper reciclat, aprofitament dels fulls usats per una sola cara i impressió multipàgina per a estalviar paper.

Per a més informació

Rosa García
CEPA-Ecologistes de Catalunya
93 680 27 51
cepa@pangea.org
cepa.pangea.org/

També fan pràctiques semblants

Grup Ecologista del Nucli Antic
de Barcelona (GENAB)

Excursionisme sense residus

Control ambiental de les travesses per a evitar l'abandonament de residus a la muntanya.

Club Excursionista de Gràcia

Descripció

El Club Excursionista de Gràcia (CEG) va néixer l'any 1922 amb el nom de Grup Excursionista Mai Enrera. El CEG té diverses seccions, una de les quals organitza sortides per a conèixer tots els paisatges naturals de Catalunya, i aprofundir en el coneixement de la geologia, la fauna i la flora.

Des de l'any 2003, el CEG porta a terme un control ambiental rigorós de les travesses que organitza (en especial, la travessa Matagalls-Montserrat), per tal que els participants deixin el recorregut net de deixalles i participin en la conservació del medi natural.

A tots els avituallaments i controls s'observa la recollida selectiva de deixalles, de manera que la brossa i, sobretot, les piles usades de les llanternes no siguin abandonades a la muntanya. Aquesta bona pràctica contribueix a mantenir net el medi natural, i evita que molts dels residus que sovint es llencen els ecosistemes i els organismes vius.

Resultats

Des que es va engegar aquesta bona pràctica, la resposta dels participants ha estat cada vegada més positiva, ja que el recorregut queda pràcticament net. Els municipis per on passa la trevessa, han respost també en igual sentit, atès que cada col·laboren amb la instal·lació de contenidors específics per a cada residu en els punts on es fa l'avituallament dels excursionistes.

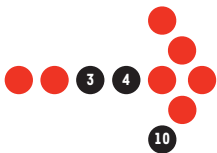
D'aquesta manera, s'aconsegueix disminuir l'impacte de les activitats de lleure del club sobre la natura,

Altres actuacions a destacar

- Elaboració d'un decàleg de compromisos morals de respecte a l'entorn.
- Difusió del decàleg a través dels mitjans de comunicació.

Per a més informació
Francesc Sanahuja/Jordi Pi
Club Excursionista de Gràcia
93 237 86 59
cegracia@cegracia.com
www.cegracia.com

Transport públic entre els joves

Promoció de l'ús del transport públic col·lectiu mitjançant la bonificació dels desplaçaments fets en aquest mitjà.

Consell de la Joventut de Barcelona (CJB)

Descripció

El Consell de la Joventut de Barcelona (CJB) va néixer l'any 1980 com una eina democràtica, de participació i d'acció juvenil, que sorgeix de la voluntat de les principals entitats i grups juvenils de la ciutat per a promoure el creixement d'un associacionisme fort i articulat. A l'objectiu de promoure uns hàbits de mobilitat més sostenibles, que facin del carrer un entorn més acollidor, els treballadors i treballadores del Consell de la Joventut de Barcelona (CJB), així com els membres del secretariat, tenen a la seva disposició abonaments de transport multiviatge gratuïts per als desplaçaments que hagin de fer per qüestions relacionades amb l'activitat del Consell.

L'única cosa que han de fer és apuntar en una llista la data i el motiu de cada viatge, per tenir un control sobre l'ús que es fa d'aquestes targetes. Des de la incorporació d'aquesta mesura s'han deixat de bonificar els tiquets de gasolina i de peatges, així com les factures de taxi, excepte en aquells casos en què es considera inevitable la utilització del cotxe. D'aquesta manera es promou l'ús del transport públic compartit i es dissuadeix l'ús del vehicle privat o el taxi, cosa que comporta una reducció del consum de productes energètics d'origen fòsil i de les emissions associades a la seva combustió.

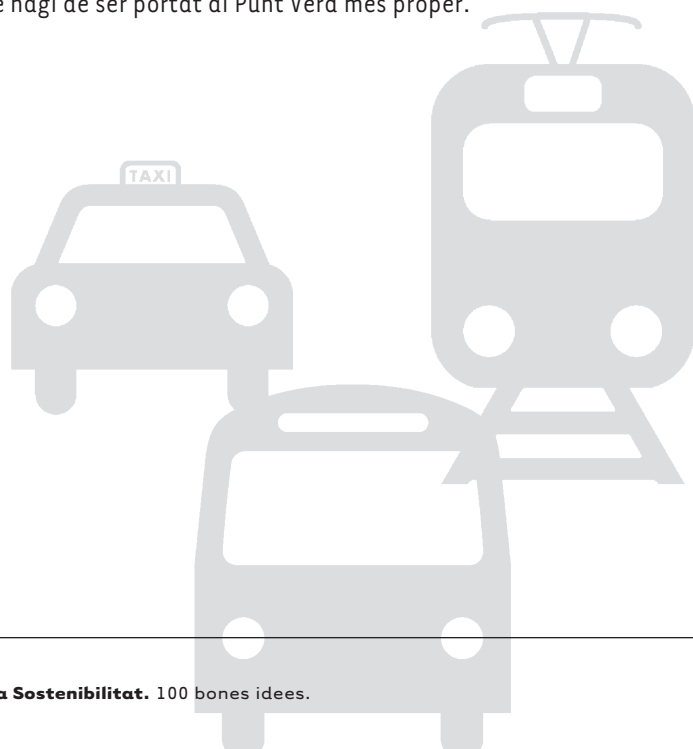
Resultats

D'ençà de l'aplicació d'aquesta mesura, i segons es desprèn d'una enquesta interna, l'ús del transport públic entre treballadors i secretariat a l'hora de fer gestions vinculades a la feina del CJB ha augmentat prop d'un 20%.

El consum d'abonaments T-10 se situa al voltant d'un cada setmana. També cal tenir en compte que ha augmentat significativament l'ús de la bicicleta des que disposen d'un parc de bicis al Casal que també pot fer servir tothom.

Altres actuacions a destacar

- Personalització dels llapis i bolígrafs per evitar-ne la pèrdua i la consegüent compra excessiva.
- Instal·lació d'un contenidor a l'abast de tot el personal de l'entitat per dipositar-hi tot aquell residu especial que hagi de ser portat al Punt Verd més proper.

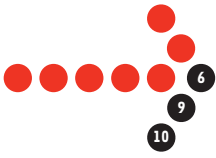

Per a més informació

Jordi Curell
Consell de la Joventut de Barcelona
93 265 47 36 / 93 310 35 54
sostenibilitat@cjb.org
www.cjb.org

També fan pràctiques semblants

Associació per a la Promoció del Transport
Públic
Barcelona Camina
Fundació Natura
Institut d'Estudis de la Seguretat

Llibres per a tothom

Cessió de llibres de literatura infantil i juvenil a associacions que treballen amb nens i joves.

diomira

Diomira-Traç

Descripció

L'associació Diomira és una organització no governamental sense ànim de lucre fundada l'any 1987. Té com a objectius oferir als nens i joves, i a les persones que treballen amb ells, una eina que els permeti avançar en la seva formació integral.

Diomira ofereix al conjunt de la societat un servei de publicacions que, a més de ser un instrument d'informació, constitueix una plataforma de difusió de valors socials i culturals relacionats amb la solidaritat, la cooperació i el civisme.

L'associació rep una gran quantitat de llibres de diferents editorials (principalment de literatura infantil i juvenil) per tal que se'n faci ressò en les publicacions i butlletins que edita de forma periòdica: *Protagonistes, ja!*, *Papers de Joventut* i *Entrejóvenes*. Atés el valor cultural, educatiu i material dels llibres, l'entitat els distribueix entre diferents entitats i institucions que en poden treure profit tot oferint-los als seus associats o als ciutadans en general, i alhora n'evita la destrucció i la generació de residus.

Resultats

Els llibres en català se cedeixen a la Casa de la Generalitat de Catalunya a Perpinyà, que s'encarrega de distribuir-los entre la població interessada (àmbit escolar i associatiu) per a promoure el coneixement de la llengua catalana. El material en castellà es lliura al Frente Polisario per a la seva distribució entre els infants, adolescents i joves dels camps de refugiats sahrauís, cosa que els permet accedir a aquest tipus de productes culturals.

Altres actuacions a destacar

- Incorporació dels temes ambientals en els cursos de monitors de temps lliure que imparteix l'Escola Traç.
- Publicació d'articles relacionats amb la sostenibilitat i el medi ambient a les revistes editades per l'associació.

Per a més informació

Paloma Herrera
Diomira-Traç
93 425 48 23
diomira@diomira.net
www.diomira.net

Tothom hi participa

Realització d'un estudi a Ciutat Vella sobre la participació dels immigrants en la vida social del barri.

EcoConcern

Descripció

EcoConcern-Innovació Social és una associació sense ànim de lucre creada a Barcelona l'any 1991 amb l'objectiu de promoure innovacions dins un marc multidisciplinar. El projecte "Participació de persones immigrades en contextos pluriculturals" va néixer l'any 2000 arran d'una inquietud de l'Equip d'Escenaris de Participació Ciutadana de l'Associació EcoConcern-Innovació Social, i que va comptar amb el suport de la Fundació Jaume Bofill. L'objectiu era conèixer les formes de participació dels col·lectius de persones immigrades que desenvolupen la seva acció al barri del Casc Antic de Barcelona.

A partir d'aquesta inquietud, es va fer una recerca per analitzar la situació d'aquests col·lectius des del punt de vista de la participació ciutadana, i les relacions culturals i socials que s'establien, a fi de comprendre els hàbits de participació (tant de persones autòctones com de persones immigrades), i conèixer els problemes i les necessitats d'aquest àmbit territorial de la ciutat.

Així, per mitjà d'entrevistes fetes en profunditat a 24 entitats del barri, es van explorar les característiques fonamentals de cadascuna, les seves relacions amb l'administració i la seva posició sobre els problemes que consideraven més importants del barri. Posteriorment, una vegada recollits els resultats de les enquestes, es van fer diferents tipus d'anàlisis (d'entitats, de xarxes i d'opinions sobre el barri), a partir de les quals es van extraure un seguit de conclusions sobre la qualitat de la vida al barri, sobre les relacions –de col·laboració i conflicte– entre els actors que hi són presents, i sobre els discursos més utilitzats a l'entorn del fenomen migratori, la participació, la convivència, la delinqüència, l'exclusió social i la intervenció urbanística.

Resultats

A partir dels resultats de treball de camp, es pot dir que, en general, la persona immigrada és vista com a diferent a l'autòctona, fet que crea una barrera simbòlica a l'hora d'establir el diàleg i fomentar la participació. En aquest sentit, l'estudi proposa un seguit d'actuacions per millorar la integració d'aquest col·lectiu i establir ponts de diàleg i treball entre tots els agents socials. Es poden esmentar, a tall d'exemple, les següents:

- Recolzar la mobilització social contra la Llei d'estrangeria i altres formes de discriminació.
- Treballar per evitar els discursos negatius associats al fenomen migratori.
- Actuar per a dignificar l'espai i la vida de les persones del barri mitjançant l'anàlisi profund de les raons que generen els problemes actuals.
- Fer ús de la categoria veí/veïna del barri com a categoria que inclou les persones de diferents orígens nacionals que viuen en un mateix territori.
- Crear xarxes per treballar els problemes del barri i les diferents maneres d'entendre el fenomen migratori.
- Crear espais de decisió que depenguin dels propis actors del barri.

Altres actuacions a destacar

- Realització d'un estudi de viabilitat sobre la renda bàsica.
- Creació de l'Observatori de l'Habitatge a Barcelona.

Per a més informació

Pere Mora
EcoConcern
93 319 03 51
ecoconcern@pangea.org
www.pangea.org/ecoconcern

Fauna aquàtica als parcs

Estudi i gestió de la fauna aquàtica dels parcs urbans de Barcelona i divulgació dels valors naturalístics.

ECOIMA (Associació per a l'Estudi de l'Ecologia i el Medi Ambient)

Descripció

ECOIMA (Associació per a l'Estudi de l'Ecologia i el Medi Ambient) és una entitat constituïda el 1994, i formada per un equip de professionals i voluntaris que es dedica a l'estudi, l'educació, la divulgació, la conservació, la planificació i la gestió sostenible del medi. L'objectiu de l'actuació és detectar les diferents problemàtiques que poden afectar els parcs urbans pel que fa a la seva flora i fauna, proposant mesures de correcció d'aquestes problemàtiques, amb la finalitat d'afavorir la biodiversitat d'aquests espais. Aquests objectius van acompanyats d'una feina d'educació ambiental, adreçada als ciutadans, per millorar el coneixement de les formes de vida pròpies de cada parc i conscienciar-los de la necessitat de la seva col·laboració per mantenir-los en un bon estat de conservació.

Resultats

Després de la realització d'un estudi preliminar que va servir per a elaborar un informe de base de gestió de la fauna aquàtica de cada parc on s'hi havia d'intervenir, es van proposar actuacions directes a cadascun d'aquests parcs, una de les quals va consistir en retirar els ànecs domèstics abandonats i constituir una reduïda i controlada població d'aus autòctones.

Per tal d'avaluar l'èxit d'aquestes actuacions es desenvolupen feines de seguiment: censos periòdics dels parcs urbans (valorar la fauna present al parc, control de la qualitat de l'aigua i dels ocells autòctons alliberats...), enquestes als visitants dels parcs per tal de conèixer-ne l'opinió, etc. Els parcs on s'ha intervingut han estat els parcs de la Pegaso, de l'Espanya Industrial i de Diagonal Mar. Està previst, però, aplicar-lo a altres parcs com el de la Ciutadella o el Central de Nou Barris.

Aquestes actuacions es complementen amb accions educatives com són la col·locació de cartells explicatius als parcs urbans, l'edició de tríptics per al públic en general -com la *Guia de les aus aquàtiques dels parcs de Barcelona-*, i la realització de tallers escolars per tractar el tema dels animals de companyia.

Altres actuacions a destacar

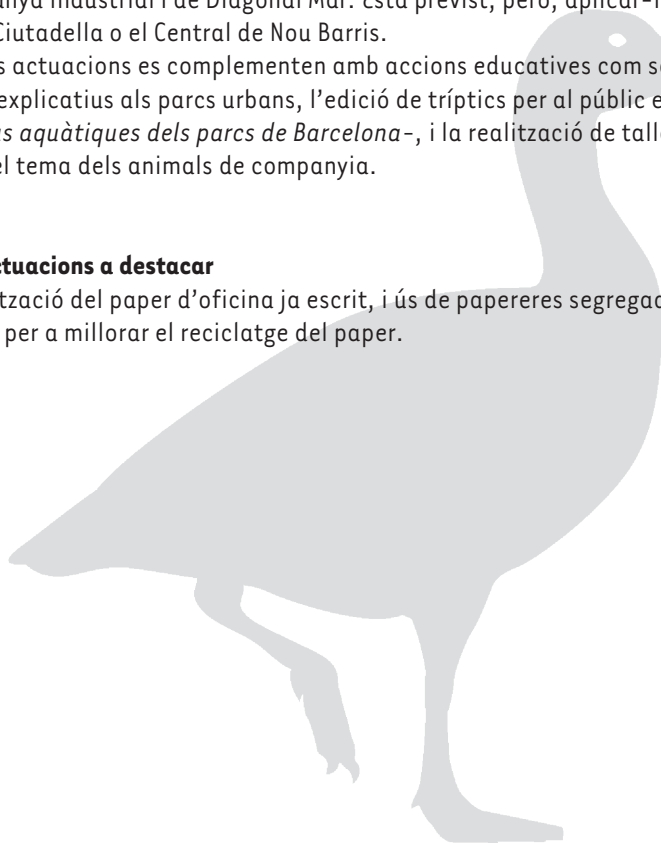
- Reutilització del paper d'oficina ja escrit, i ús de papereres segregades a les oficines de l'entitat per a millorar el reciclatge del paper.

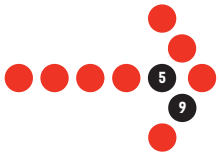
Per a més informació

Artur Degollada
Associació per a l'Estudi de l'Ecologia i el
Medi Ambient (ECOIMA)
93 305 48 02 / 93 314 60 18
ecoima@suport.org
www.terra.es/personal/ecoima

També fan pràctiques semblants

Associació Galanthus

Millorant els hàbits de consum d'aigua

Foment del bon ús de l'aigua als districtes de Nou Barris i Sarrià

Ecologistes en Acció de Catalunya

Descripció

Ecologistes en Acció de Catalunya és una xarxa de persones i grups ecologistes, ecopacifistes, conservacionistes i de defensa dels animals que, acollint-se a la fórmula legal d'una federació, treballa per aconseguir una societat ecològicament sostenible. L'associació va iniciar l'any 2001 un projecte per a conèixer els hàbits de consum d'aigua dels ciutadans i fomentar-ne un ús més eficient, en resposta a la inquietud sobre la gestió de l'aigua sorgida amb la presentació del Plan Hidrológico Nacional. El març de 2002 va començar una prova pilot a 4.000 habitatges de tres municipis de diversa composició social i urbanística, entre els quals hi havia Barcelona i, més concretament, els districtes de Nou Barris i Sarrià.

L'objectiu era recopilar informació sobre els hàbits de consum d'aigua dels ciutadans i estimar el potencial de l'estalvi domèstic d'aigua mitjançant la instal·lació de mecanismes en aixetes, dutxes i WC. L'experiència es va acompanyar d'una campanya de sensibilització envers la ciutadania, població escolar, administració municipal i també ferreteries i comerços relacionats, sobre els principis de la nova cultura de l'aigua en general i, més concretament, sobre la necessitat de l'estalvi i l'ús eficient d'aquest recurs a nivell domèstic.

Resultats

El seguiment i càlcul del consum als 3.693 habitatges en els que s'hi van instal·lar aquests sistemes més eficients, realitzat a partir de les dades cedides per les companyies d'aigua (AGBAR, SOREA i CASSA), dona com a resultat un estalvi sobre el conjunt del consum domèstic d'entre el 5 i el 20%, amb notables variacions en funció del tipus d'habitatge. En total, 4.179 habitatges van instal·lar-se mecanismes estalviadors, incloent els autoinstal·lats i els que van anar a les ferreteries a comprar-los. De l'estudi sobre hàbits de consum se'n desprèn també que hi ha un gran desconeixement general respecte aquest tipus de tecnologies, però que tenen molt bona acceptació. L'enquesta també posa de manifest un gran desconeixement sobre l'origen, el preu i el consum d'aigua domèstica entre la ciutadania.

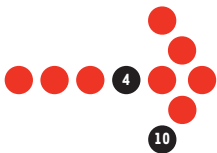
A partir de la tardor de 2004, s'impulsen noves campanyes a petició d'altres municipis amb l'objectiu de treballar la consciència ambiental i alhora despertar la demanda de mecanismes estalviadors entre la ciutadania. Es promou l'autoinstal·lació dels mecanismes estalviadors oferint-ne gratuïtament a una petita part de la població, i donant-los a conèixer a tothom mitjançant campanyes de sensibilització. També es firmen acords amb el sector de les ferreteries per ampliar l'oferta i la informació respecte l'estalvi d'aigua als seus establiments, i paral·lelament, es fan activitats educatives a les escoles per treballar els temes relacionats amb l'aigua.

Altres actuacions a destacar

- Realització d'un estudi sobre l'estat dels carrils bici a Barcelona i plantejament de propostes de millora.
- Elaboració de la *Guia de la Barcelona insostenible*.

Per a més informació

Ecologistes en Acció de Catalunya
93 429 41 09
informacio@estalviaigua.org
ecologistesenaccio.cat@pangea.org
www.ecologistesenaccio.org
www.estalviaigua.org

El calculador de carboni

Desenvolupament d'una eina per a calcular les emissions de CO₂ individuals o col·lectives.

Fundació Natura

Descripció

La Fundació Natura és una entitat sense ànim de lucre, dedicada a la conservació de la diversitat biològica mitjançant la protecció, millora i restauració dels ecosistemes naturals. A fi d'avançar en la reducció de les emissions de gasos d'efecte hivernacle, una de les actuacions que porta a terme la Fundació és la de promoure la reducció i la neutralització de les emissions de carboni entre els socis i col·laboradors de la Fundació i, especialment, entre les empreses. L'objectiu és aconseguir que el major nombre d'agents socials i econòmics esdevinguin *carboni neutrals*. Ho fa a través de la divulgació de bones pràctiques en eficiència energètica, la reforestació amb espècies de ribera i la contractació d'una tarifa elèctrica "verda" que promogui les fonts d'energia renovables.

La Fundació ha creat també el "Calculador de carboni", un instrument per a calcular les emissions de CO₂ produïdes individualment, per entitats, a la llar, a l'oficina o en els desplaçaments. El resultat es pot expressar en nombre d'arbres que caldria plantar per compensar les emissions abocades a l'atmosfera.

Resultats

Una vegada el calculador hagi estat completament desenvolupat, anirà acompanyat d'informació sobre el canvi climàtic i els seus efectes, sobre el Protocol de Kyoto i els mecanismes per complir el tractat, així com d'exemples de bones pràctiques de consum eficient.

A més del càlcul del propi impacte, el "calculador" proposarà a l'usuari signar el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat de l'Agenda 21 de Barcelona, i li suggerirà la posada en pràctica de mesures compensatòries de les emissions realitzades. També s'oferirà a les empreses l'elaboració d'un Pla de neutralització del carboni específic.

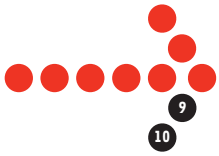
Altres actuacions a destacar

- Aplicació de criteris de compra responsable fomentant l'adquisició de material reciclat i ecològic.
- Optimització de l'ús de recursos per a reduir el consum de paper i de tinta, i per vetllar per la minimització i/o reciclatge de residus voluminosos i perillosos.

CO₂

Per a més informació

Andreu González
Fundació Natura
93 237 38 02
p.casanovas@fundacionatura.org
www.fundacionatura.org

Tallers per a apropar-se al món

Realització de tallers adreçats als nens i joves per a reflexionar sobre la situació mundial, la diversitat cultural, els conflictes socials i els problemes ambientals.

Fundació Pere Tarrés

Descripció

La Fundació Pere Tarrés, amb més de 50 anys d'existència, és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, dedicada a la promoció de l'educació en el temps lliure, el voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu.

La Fundació ha desenvolupat un taller que ofereix la possibilitat de conèixer i reflexionar sobre la situació mundial, la diversitat de cultures, les desigualtats nord-sud i l'evolució del medi ambient, tot realitzant un viatge planificat pels propis alumnes. Es tracta del *Puzzle-joc de les Peces del Món*.

El taller es basa en un trencaclosques gegant del mapa del món. El joc s'inicia amb la fase de presentació i la divisió del gran grup en 7 de més petits: Europa, Àsia, Àfrica, Oceania, Amèrica del Nord, Amèrica Central i Amèrica del Sud. A continuació, es realitza el muntatge del mapa (són 16 peces i, per tant, aquesta part es realitza amb facilitat) i, posteriorment, a partir d'unes fitxes en les que es tracten diferents aspectes relacionats amb la cultura dels països del món (llengua, alimentació, medi natural, música, etc.), els alumnes han de dissenyar un recorregut per anar col·locant aquestes fitxes en els països i continents corresponents.

Resultats

A través del joc, s'ha constatat que els participants adquireixen coneixements sobre el funcionament del comerç a nivell mundial, la situació ambiental global o el fenomen de la globalització, per exemple, alhora que descobreixen altres cultures i altres maneres de viure. En aquest sentit, la divulgació de valors de sostenibilitat d'una forma lúdica permet prendre consciència dels riscos individuals i col·lectius, i dóna alternatives als nens i joves perquè assumeixin la seva responsabilitat en la vida quotidiana.

Altres actuacions a destacar

- Disseny d'un conjunt de propostes en format de publicació per a millorar la manera en què les entitats de lleure treballen l'educació ambiental.
- Desenvolupament de la web cibersolidària www.peretarres.org/cibersolidaria.

Per a més informació

Pere Vives
Fundació Pere Tarrés
93 430 16 06
pvives@peretarres.org
www.peretarres.org

També fan pràctiques semblants

Joventut Obrera Cristina Nacional de Catalunya i les Illes

Menys aigua embotellada

Instal·lació d'un sistema d'osmosi inversa per a eliminar l'aigua embotellada.

Fundació Terra

Descripció

La Fundació Terra és una entitat constituïda l'any 1994 que té com a objectius la sensibilització ambiental per a promoure el naixement d'una nova moral socioecològica, el foment de l'eficiència energètica i les energies renovables, especialment la solar, i la restauració o creació d'espais naturals d'àmbit municipal.

Coincidint amb el Dia de la Terra, la Fundació Terra va coordinar la instal·lació d'un sistema d'osmosi inversa per a eliminar l'aigua embotellada a la seu d'aquesta organització. El sistema s'ha muntat de manera que l'aigua de rebuig que ocasiona el procés de filtració de l'aigua de l'aixeta es reconduïx a la cisterna dels lavabos. D'aquesta manera no es desaprofita gens l'aigua, i la que es beu és d'alta qualitat sense necessitat de comprar-la envasada.

L'equip instal·lat compta amb un dipòsit de 30 litres de capacitat d'aigua filtrada que es va reomplint en el moment que es buida. Per això, s'ha establert un sistema de torns per omplir les garrafes assegurant el correcte i suficient subministrament d'aigua a les diferents entitats que formen part de la Fundació.

Resultats

La instal·lació d'aquest sistema permet que la cinquantena de persones que treballen a l'edifici de la seu de la Fundació Terra puguin beure aigua bona i de qualitat filtrada de l'aixeta, tot prescindint de les grans quantitats de garrafes i ampolles d'aigua mineral que es compraven abans. Entre els treballadors de l'edifici hi ha un alt grau de satisfacció, ja que l'aigua és de gran qualitat i el sistema no dona cap problema.

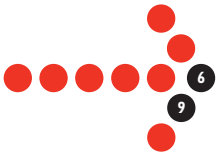
Altres actuacions a destacar

- Producció d'energia renovable mitjançant la instal·lació d'una pèrgola fotovoltaica per a compensar part de l'energia d'origen no renovable consumida i les emissions a l'atmosfera associades.
- Promoció de l'ús de la bicicleta com a vehicle de transport dels treballadors de l'entitat.

H₂O

Per a més informació

Thaïs Bori
Fundació Terra
93 601 16 36
ecoterra@ecoterra.org
www.ecoterra.org

Pacte pels residus

Pacte entre la ciutadania, els comerciants, les entitats i l'administració per a millorar la gestió dels residus a Ciutat Vella i fomentar la reutilització i el reciclatge.

Grup Ecologista del Nucli Antic de Barcelona (GENAB)

Descripció

Des de la seva creació, l'any 1997, el GENAB treballa amb la finalitat de transformar el barri en una col·lectivitat ecològica, social, cultural i econòmicament sostenible. El Pacte pels residus, actuació iniciada l'any 2001, té per objecte definir un pacte entre la ciutadania, l'espai comercial, les entitats cíviques i l'administració a fi d'implicar el conjunt de la població en la millora de la gestió dels residus sòlids urbans. El projecte es divideix en diferents etapes, independents i successives, dissenyades com a procés d'aprenentatge col·lectiu. Així, a mesura que s'avança, augmenta el nivell d'exigència i disminueix el públic objectiu. És a dir,

- A la població general se li dona una informació bàsica sobre el tema.
- A la població ben informada se la sensibilitza sobre aspectes concrets relatius a la gestió i tractament dels residus.
- La població sensibilitzada rep una formació més avançada.
- Finalment, a una petita part de la població se li demana que col·labori amb el seu treball voluntari.

Els principals àmbits d'actuació del projecte són la capacitat de formadors; la recollida d'informació sobre la tipologia i la quantitat dels residus, i sobre l'opinió i els hàbits de la ciutadania; la realització d'un programa d'informació i sensibilització sobre recollida selectiva i neteja, així com campanyes i activitats de mobilització; la recerca del consens sobre el millor sistema de recollida selectiva; i la posada en marxa d'un servei d'educació ambiental per a la comunitat en general i per a col·lectius específics (escoles i instituts, associacions de veïns i comerciants, entitats, etc.). Es disposa d'una oficina oberta les tardes, que ofereix assessorament i organitza tallers, debats i conferències. Una de les activitats més emblemàtiques és la celebració de la jornada que inicia les accions en un barri concret, *Aquest diumenge fem dissabte*, un acte festiu i de participació ciutadana en el que s'invita a tothom a prendre-hi part: cercavila, escombrada oberta pel ball de gegants, informació, etc. Tot amb el suport d'un grup multicultural d'educadors ambientals.

Resultats

Fins ara han visitat gairebé 4.000 finques, amb un total de 37.300 habitatges. La informació ha arribat a gairebé 28.000 ciutadans del barri, que s'ha donat en les llengües següents: català, espanyol, anglès, àrab, urdu, francès i italià.

Aquests resultats indiquen que s'ha pogut donar informació verbal i personal a un 41% dels habitatges, i informació escrita a la resta d'habitatges amb residents. Durant l'entrevista s'ha valorat l'aptitud de les persones que han atès els educadors ambientals, amb el resultat següent: molt bona (1.170), bona (10.233), baixa (2.047), nul·la (1.169).

Altres actuacions a destacar

- Desenvolupament del Projecte d'Educació Ambiental a les escoles de Ciutat Vella.
- Dinamització del Pla del Civisme a Ciutat Vella.

premi
acció21
2003

Per a més informació

Albert Rodríguez
Grup Ecologista del Nucli Antic de
Barcelona
93 319 16 80
genab@genab.org

També fan pràctiques semblants

CEPA-Ecològistes de Catalunya

Joc 21

Creació d'un joc per a fomentar la cultura de la sostenibilitat entre els joves.

Joventut Obrera Cristiana Nacional de Catalunya i les Illes (JOC)

Descripció

Joventut Obrera Cristiana Nacional de Catalunya i les Illes (JOC) és un moviment apostòlic i obrer que actua en l'àmbit de la difusió dels valors cristians entre els joves.

Des de setembre de 2005, l'equip nacional de l'Agenda 21 de la JOC ha estat elaborant un joc per tal de sensibilitzar els joves sobre el tema de la sostenibilitat i aconseguir que s'adonin de com les seves accions influeixen en la resta del món.

El material del joc consisteix en un tauler amb un *mapa mundi* dibuixat on hi ha caselles de colors diferents que corresponen als temes següents: residus, energia, aigua, espais naturals i mobilitat. Hi ha també altres caselles que complementen les anteriors. El joc disposa també de targetes on hi ha les preguntes, daus, contenidors de fitxes, llibretes i llapis. Tots els materials estan elaborats amb materials reutilitzats i segueixen el criteri de les 3R: reduir, reciclar, reutilitzar.

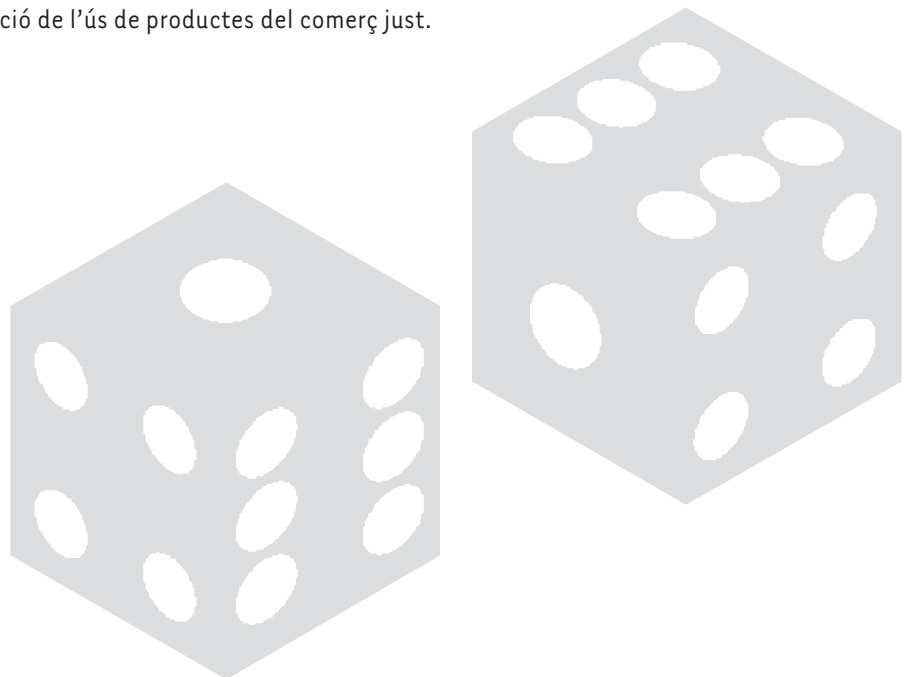
El funcionament del joc és semblant al del Trivial i, per a resoldre cada casella els equips han de superar diferents tipus de proves de pregunta/resposta, mímica, etc.

Resultats

Si bé és complex valorar els resultats d'un procés de sensibilització de joves, des de març de 2005 el joc està present a totes les trobades de l'entitat per tal que tothom hi participi i aprengui jugant-hi. Cal destacar el fet, a més, que aquesta iniciativa està generant un procés de reflexió entre els joves sobre la importància de l'Agenda 21 i l'educació en la sostenibilitat.

Altres actuacions a destacar

- Aplicació dels criteris de sostenibilitat en l'organització de festes per a joves (gestió de residus, productes de comerç just, etc.), com també en altres trobades del moviment com reunions, assemblees, accions concretes, festes...
- Promoció de l'ús de productes del comerç just.

Per a més informació

Isa Moreno
JOC Nacional de Catalunya i les Illes
93 302 29 24
joc@treballadors.org

També fan pràctiques semblants

Fundació Pere Tarrés

Millorem els hàbits de consum

Elaboració d'un estudi sobre els hàbits de compra dels consumidors catalans.

Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya (OCUC)

Descripció

L'Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya va néixer l'any 1979 amb l'objectiu d'informar, assessorar i protegir els consumidors i usuaris. L'entitat ha iniciat un estudi sobre els hàbits de consum dels ciutadans relacionats amb la producció de residus i que es desenvoluparà en dues fases.

Una primera fase, ja portada a terme, ha consistit en la realització d'una enquesta a 200 famílies i el posterior tractament de les respostes per a conèixer de la forma més aproximada possible aquests hàbits i la tipologia dels residus generats. La segona fase, que es portarà a terme durant els darrers mesos de l'any 2005 i el 2006, consistirà en la realització d'una prova pilot per a analitzar les possibilitats de canvi de les pautes de consum que permetin reduir la generació de les diferents fraccions de la brossa domèstica. Així, es seleccionaran 25 famílies de les 200 enquestades, que es comprometran a reduir el volum de residus mitjançant la utilització de diferents mecanismes cedits per l'OCUC. Com, per exemple, un carret de la compra, un carregador de piles, un dispensador de detergent, un compostador domèstic, i altres. Posteriorment, es farà un seguiment del grau d'utilització d'aquests elements i mecanismes per part de les famílies, se n'avaluarà el grau d'acceptació, i s'analitzaran els inconvenients i les incomoditats amb què s'han trobat en la seva vida diària.

Per tal d'avançar en la minimització dels residus d'origen domèstic, l'Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya ha elaborat també la *Guia del Consumidor*, que estableix un decàleg d'allò que els ciutadans hauríem de tenir en compte per fer un consum més responsable i reduir l'impacte quotidià sobre els ecosistemes i els recursos naturals.

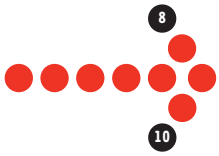
Altres actuacions a destacar

- Incorporació de criteris ambientals en les actuacions de formació i comunicació que es duen a terme des de totes les àrees de l'organització.
- Promoció del transport públic entre el personal de l'entitat en els seus desplaçaments per motius de feina.

Per a més informació

Anna Esteve
Organització de Consumidors i Usuaris de
Catalunya (OCUC)
93 417 47 37
mediamb@ocuc.org
www.ocuc.org

Campanya de roba neta

Impuls d'una campanya per a informar i sensibilitzar sobre l'explotació laboral dels treballadors del sector tèxtil als països més pobres.

SETEM Catalunya

Descripció

SETEM Catalunya és una organització no governamental de solidaritat internacional nascuda a Barcelona l'any 1968, membre de la Federació SETEM i de la Federació Catalana d'ONG per al Desenvolupament.

Des de 1997, impulsa la Campanya Roba Neta (CRN) a l'Estat Espanyol per a informar, sensibilitzar i denunciar les situacions d'explotació laboral que pateixen els treballadors i les treballadores del sector tèxtil als països més pobres. Es tracta d'un treball en xarxa que es realitza a 12 països europeus, en contacte amb grups de treballadors i sindicats dels països productors.

Resultats

La pressió de la Campanya Roba Neta ha comportat que diverses firmes de roba hagin canviat alguns dels seus processos productius. Així, per exemple, l'any 2001 la firma Mango va iniciar activitats en el camp de la responsabilitat social corporativa i va deixar de produir a Birmània (fins que el govern dictatorial d'aquest país no garantís el respecte dels drets laborals) degut a la pressió de les entitats que formen part de la campanya.

D'altra banda, l'empresa espanyola Inditex (propietària de les firmes Zara, Bershka, Stradivarius i d'altres) va començar a aplicar l'any 2002 una política de responsabilitat social corporativa, després de diverses accions de pressió de la CRN.

Algunes administracions públiques catalanes s'han adherit també a la Xarxa per la Compra Pública Ètica de Roba i Tèxtils per a incloure clàusules socials en la contractació de subministraments de roba de treball. Aquestes iniciatives permetran impulsar noves formes de comerç que donin suport a les economies i al progrés social dels països menys desenvolupats.

Altres actuacions a destacar

- Desenvolupament del programa de comerç just "El bon cafè és bo per a tothom".

Per a més informació

Albert Sales
SETEM Catalunya
93 441 53 35
asales@setem.org
www.setem.org/catalunya
www.robaneta.org

També fan pràctiques semblants

Acció Escolta de Catalunya

Treball en xarxa

Intercanvi d'experiències, difusió d'informació i formació d'educadors ambientals.

Societat Catalana d'Educació Ambiental (SCEA)

Descripció

La Societat Catalana d'Educació Ambiental és una entitat creada el 1985 per tal de donar suport a les persones que es dediquen o estan interessades en l'educació ambiental. Es proposa impulsar una educació renovada que contempli la problemàtica socio ambiental emergent i, alhora, contribuir a formar ciutadans capaços d'analitzar-la i de donar-hi resposta.

Entre octubre de 1998 i desembre de 2000 la SCEA va posar en marxa el Fòrum d'Educació Ambiental, un ampli procés de participació col·lectiva entorn l'educació ambiental, de caràcter dinàmic, per revisar i repensar la tasca realitzada fins al moment i dissenyar línies estratègiques per impulsar l'educació ambiental a l'inici del segle XXI. La idea va néixer de la necessitat de revisar plantejaments i d'unir esforços després d'una rica història de més de 30 anys d'experiències d'educació ambiental portades a terme per un ampli ventall d'agents educatius que amb freqüència no trobaven un espai comú o la motivació necessària per fer-ho. L'actuació es va concretar en un debat continuat, dividit en quatre etapes, amb una trobada general al final de cada una. Aquestes trobades van ser un punt de contacte, intercanvi i formació. El debat es va anar realitzant en els períodes entre trobades, en grups organitzats de manera autònoma. Una guia de debat orientava els temes a discutir.

Les qüestions sobre les quals es plantejava la reflexió van ser: *nosaltres i el medi ambient; l'educació i l'educació ambiental; els educadors ambientals i la nostra circumstància; i reptes de futur*. En finalitzar les sessions es va realitzar un document que resumia vuit línies d'acció amb els respectius objectius i línies estratègiques. Una vegada feta la divulgació del document, es va convidar les entitats i persones individualment a adherir-se a través de la signatura del Compromís.

L'any 2002 es va realitzar, tal i com estava acordat, un fòrum per a revisar i avaluar la feina feta col·lectivament durant aquests dos anys. Es va discutir sobre els aspectes més estratègics i es van treure conclusions resumides en un nou document. Finalment, l'any 2004 es va organitzar un nou fòrum conjuntament amb l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, orientat a avaluar i a potenciar el treball en xarxa.

Resultats

La tasca portada a terme per la SCEA en el marc del Fòrum d'Educació Ambiental ha comportat la creació, organització i dinamització d'un Servei de Documentació d'Educació Ambiental, en conveni amb l'Ajuntament de Barcelona (des de l'any 2000).

També s'han organitzat i realitzat altres propostes sorgides dels objectius i línies estratègiques del Fòrum 2000: Ateneu d'Educació Ambiental (2002 – 2005); Setmana Catalana d'Educació Ambiental (en les tres edicions); Grup de treball comarques gironines; etc.

Altres actuacions a destacar

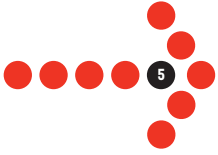
- Foment del *CarSharing* i del l'ús del transport públic entre els socis de l'entitat.
- Edició del butlletí informatiu en format electrònic per a estalviar paper.

premi
acció21
2004

Per a més informació

Júlia García i Helena Solé
Societat Catalana d'Educació Ambiental
93 488 29 79
scea@pangea.org
www.pangea.org/scea

Un millor ús de l'aigua

Estalvi d'aigua mitjançant l'aprofitament de l'aigua utilitzada a la dutxa.

Univerd-Permacultura Urbana. 1984

Descripció

La quantitat d'aigua que es consumeix tendeix a augmentar cada any. Ara bé, a partir d'uns valors mínims coberts, aquest sobreconsum no millora la qualitat de vida ni el benestar econòmic. Tots els sectors de la societat poden contribuir per a avançar en aquest procés d'internalització de la nova cultura de la gestió i l'ús de l'aigua.

Univerd-Permacultura Urbana és una associació que porta a terme diferents accions per a demostrar el potencial d'actuació que els ciutadans tenim a l'hora de contribuir a la reducció del consum. Per exemple, la reutilització de l'aigua de la dutxa per a fer-la servir en el dipòsit del vàter, o la utilització d'urinaris per part dels homes enlloc dels vàters per a evitar la descàrrega de la cisterna.

Resultats

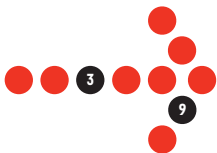
Univerd-Permacultura ha avaluat, de forma aproximada, l'estalvi d'aigua que l'aplicació d'aquestes mesures senzilles comporta. Segons els resultats dels estudis realitzats per aquesta organització, es podria reduir el consum fins a 1 metre cúbic per persona i mes.

H₂O

Per a més informació

Felicià Pla
Univerd-Permacultura Urbana. 1984
fplan@wanadoo.es

La cultura de l'accessibilitat i el civisme

Realització d'una campanya permanent d'informació als conductors incívics sobre els problemes que causen a les persones amb mobilitat reduïda.

Vocalia de Persones amb Discapacitat Associació de Veïns de Sant Martí

Descripció

La Vocalia de Persones amb Discapacitat de l'Associació de Veïns de Sant Martí és un col·lectiu de ciutadans que té com a objectiu defensar els drets de les persones amb algun tipus de disminució física o psíquica, i sensibilitzar la resta de ciutadans de les necessitats d'aquest sector de la societat.

En l'àmbit de la mobilitat sostenible, la Vocalia de Persones amb Discapacitat de l'Associació de Veïns de Sant Martí porta a terme actuacions que millorin l'accessibilitat de les persones amb discapacitat i garanteixin la mobilitat universal de tots els ciutadans. Una d'aquestes accions és la realització d'una campanya permanent d'informació als conductors incívics que aparquen als passos de vianants, parades d'autobús, aparcaments reservats, etc., de les dificultats que causa la seva conducta a les persones que es mouen en cadira de rodes o que tenen una mobilitat reduïda. La campanya consisteix en uns fullets que edita la pròpia Vocalia i que els seus membres deixen en els cotxes mal aparcats per tal que els seus propietaris se'ls trobin quan tornen al seu vehicle.

Resultats

Als llocs on s'ha realitzat la campanya, la Vocalia de Persones amb Discapacitat ha detectat una disminució del nombre de persones que aparquen de forma incívica, cosa que ha millorat el desplaçament dels vianants i, en especial, de les persones amb mobilitat reduïda. Això no obstant, encara hi ha una manca de respecte per part d'alguns conductors.

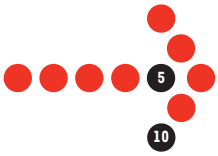
Altres actuacions a destacar

- Realització de xerrades als espais, ludoteques i col·legis per explicar als nens i nenes la necessitat de construir una ciutat sense barreres on tothom es pugui moure i accedir sense dificultats, especialment les persones amb mobilitat reduïda.

Per a més informació

Miquel Figueras
Vocalia de Persones amb Discapacitat
Associació de Veïns de Sant Martí
93 314 17 04
vodisama@lycos.es

Comerç just i energia renovable

Cooperació internacional per a implantar l'energia solar fotovoltaica en habitatges de camperols de cooperatives productores de cafè.

Xarxa de Consum Solidari

Descripció

Xarxa de Consum Solidari és una organització no governamental de desenvolupament sorgida el 1997 per iniciativa de diverses entitats catalanes. La seva finalitat és treballar a favor del comerç just, la sobirania alimentària i el consum responsable. La Xarxa de Consum Solidari distribueix cafè de Cuba de comerç just a Espanya, i des del 2003 dóna suport a projectes de cooperació amb aquest país.

Aquesta associació porta a terme un treball de cooperació internacional amb cooperatives productores de cafè per a l'exportació (comerç just), que consisteix en la instal·lació d'equips energètics solars fotovoltaics en els habitatges dels camperols. L'electrificació fotovoltaica dels habitatges dels camperols en comunitats rurals constitueix una solució sostenible i ecològicament sana en zones de muntanya de Cuba. En les condicions d'aquestes comunitats (habitatges aïllats, de difícil accés i situades lluny del Servicio Electroenergético Nacional) és també la solució més econòmica i eficient.

La disponibilitat d'energia elèctrica resulta imprescindible per a la il·luminació residencial, la millora de la qualitat i vitalitat dels serveis mèdics i docents, el desenvolupament sociocultural dels habitants d'aquestes comunitats, o l'accés als mitjans d'informació (ràdio i televisió) per al seu desenvolupament cultural i recreació.

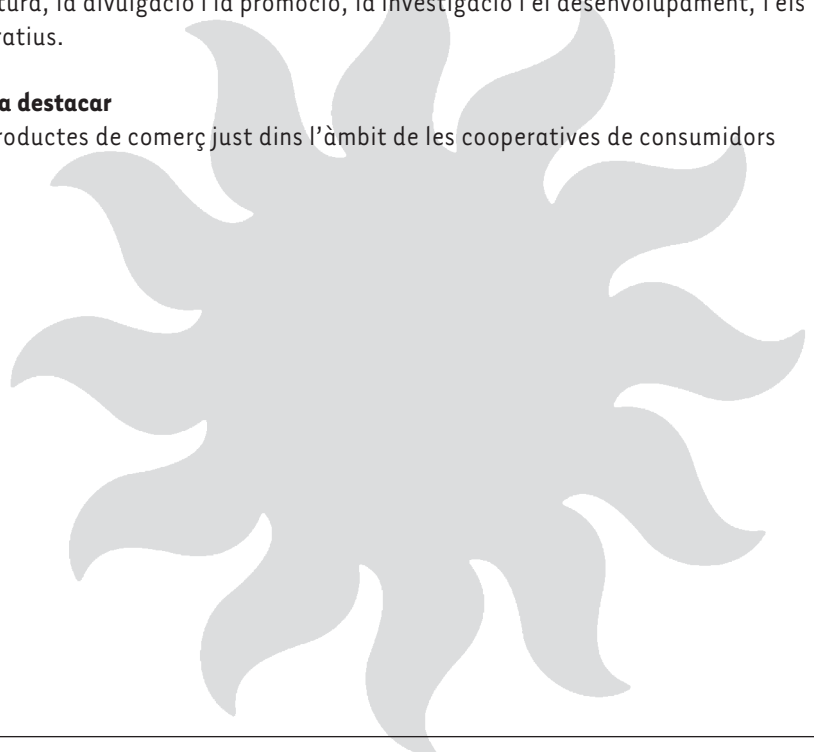
Resultats

El projecte es va engegar l'any 2003 i finalitzarà el 2006. Es porta a terme al municipi de Yateras, a la província de Guantánamo, on hi viuen 20.000 persones, i equiparà 350 habitatges amb sistemes solars fotovoltaics.

L'actuació es realitza en col·laboració amb CubaSolar (Sociedad Cubana para la promoción de las Fuentes Renovables de Energía y el Respeto Ambiental), una organització no governamental cubana nascuda el 1994 que té com a objectiu la promoció de l'ús de fonts renovables d'energia, així com l'estalvi i l'eficiència energètica, com a eina per a arribar a la sostenibilitat ambiental. Per això desenvolupa diverses línies de treball en els àmbits de l'educació i la cultura, la divulgació i la promoció, la investigació i el desenvolupament, i els projectes demostratius.

Altres actuacions a destacar

- Distribució de productes de comerç just dins l'àmbit de les cooperatives de consumidors ecològics.

Per a més informació

Jordi Gascón
Xarxa de Consum Solidari
93 268 22 02
projectes.xarxaconsum@pangea.org
www.xarxaconsum.org

L'àmbit universitari i dels col·legis professionals

La formació continuada dels professionals que desenvolupen (o desenvoluparan en el futur) la seva activitat des de tots els àmbits de la societat, és una de les vies més importants per a incorporar els principis i els objectius del desenvolupament sostenible a la cultura empresarial i als diferents nivells de l'administració.

Cada tècnic, amb els instruments que té al seu abast, ha de ser capaç d'ajustar la seva actuació als límits socials i ambientals que imposen els sistemes naturals i els principis de l'equitat i la cohesió social. La Universitat i els col·legis oficials tenen, en aquest sentit, una gran responsabilitat a l'hora, d'una banda, de fer arribar aquesta estratègia emergent als estudiants i especialistes, i, de l'altra, de donar a conèixer el valor afegit que la sostenibilitat aporta a la pràctica quotidiana i, de retruc, a la bona marxa de les organitzacions on s'implanten els seus principis.

Els signants que, des de la Universitat o els col·legis, han aportat les seves bones pràctiques al present catàleg, constitueixen una mostra de la viabilitat tècnica i econòmica de fer un pas més enllà i integrar la cultura de la sostenibilitat en l'exercici professional. En molts casos, a més, es posa de manifest que no cal fer canvis costosos i complexos, sinó simplement reciclar mentalitats i actituds basades en principis ja superats.

Relació de signants

Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona, Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials (CETIB), Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya (COAC), Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), Universitat de Barcelona (UB), Universitat Politècnica de Catalunya (UPC).

El web de la construcció sostenible

Informació i foment de la construcció, l'arquitectura i l'urbanisme sostenibles.

Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona

Descripció

El sector de la construcció té una gran incidència en els impactes ambientals derivats de la pràctica urbanística. Els edificis consumeixen més del 50% de l'energia actual i el volum dels residus de la construcció supera ja els del sector domèstic.

El Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona ha assumit un paper actiu en la promoció del compromís sostenibilista en el sector. Pel que fa a la pròpia organització, s'ha imposat un procés de millora continuada en la minimització dels impactes ambientals, tot seguint la ISO 14.001 i l'EMAS. Pel que fa al professional, prepara i posa al seu abast eines i formació perquè pugui desenvolupar l'activitat de forma innovadora.

Una de les actuacions portades a terme pel Col·legi ha estat el disseny i desenvolupament del web Agenda de la Construcció Sostenible, que recull materials, tècniques, bones pràctiques, legislació, professionals i tota la informació útil referent a construcció i desenvolupament sostenible. Des de 1997 aquesta informació s'actualitza i està a l'abast de tots els ciutadans o persones interessades.

Resultats

L'Agenda de la Construcció Sostenible ha esdevingut un referent per al sector. En els seus inicis, les seves pàgines rebien 20.000 vistes/any, i actualment ja superen les 140.000. El web té el suport de la Generalitat de Catalunya i de l'Ajuntament de Barcelona.

Altres actuacions a destacar

- Organització de jornades i cursos de formació sobre construcció i desenvolupament sostenible.
- Informació als col·legiats sobre mesures d'eficiència energètica i de reducció de residus.

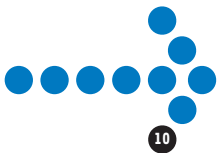
premi
acció21
2003

Per a més informació

Eva París
Cap del Gabinet Tècnic
93 240 20 60
eparis@apabcn.es
www.csostenible.net

També fan pràctiques semblants

Agència d'Energia de Barcelona
Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

Compromís econòmic i social

Donació del 0,7% del pressupost per a acció social.

**COL·LEGI
D'ENGINYERS
TÈCNICS
INDUSTRIALS
DE BARCELONA**

premi
acció21
2004

Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials (CETIB)

Descripció

El Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona destina el 0,7% del seu pressupost total anual a la subvenció de projectes d'acció social. Aquesta política es practica al CETIB des de fa uns anys, però no és fins al 2003 que es fa oficial, quan s'aprova en la Junta de Govern, el desembre de 2002.

Les entitats que opten a una subvenció, cal que s'atenguin a aquesta política de concessió d'ajuts i enviïn l'impres de sol·licitud de les *Bases per a la sol·licitud d'ajuts per a projectes d'acció social* dins terminis establerts. Els requisits més valorats en la concessió d'aquests ajuts són:

- Projectes en els que, directament o indirecta, es relacionin l'enginyeria amb el desenvolupament social i cultural, ja sigui als països del Tercer Món o en el nostre entorn més proper.
- Altres projectes relacionats amb el desenvolupament social o la cultura.
- Es valorarà l'interès i el ressò social de la proposta, així com la seva adequació ambiental.
- La participació en els projectes de professionals col·legiats.

Les entitats que aconseguixen una subvenció del CETIB estan obligades a presentar una memòria on s'expliqui i s'avalui el projecte subvencionat.

Resultats

En la convocatòria de l'any 2004, la quantitat destinada a les ajudes atorgades va ser de 20.079€, el 0,7% del pressupost total del CETIB, 2.955.100€. Els projectes que van rebre les ajudes van ser els següents:

Entitat	Subvenció (€)	Projecte
Fundació Casc Antic	6.000	<i>Anem per feina</i> , dedicat a la inserció social i laboral
Associació Catalana d'Enginyeria Sense Fronteres	9.741	Pla director d'infraestructures de sanejament i abastament d'aigua potable per a El Salvador
Associació Padma Ling	3.000	Construcció d'un dispensari mèdic a Jeerang (Orissa-Índia)

Altres actuacions a destacar

- Disseny d'una capsa amb carpetes per a seleccionar els residus de paper i plàstic.
- Difusió de la cultura ambiental entre els col·legiats a través de la informació i la formació.

Per a més informació

Laura Alonso
Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials
(CETIB)
934 96 14 20
lalonso@cetib.org
www.cetib.net

Cada residu al seu lloc

Recollida selectiva de cartutxos d'impresora usats.

Col·legi d'Arquitectes
de Catalunya
Demarcació de Barcelona

Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya

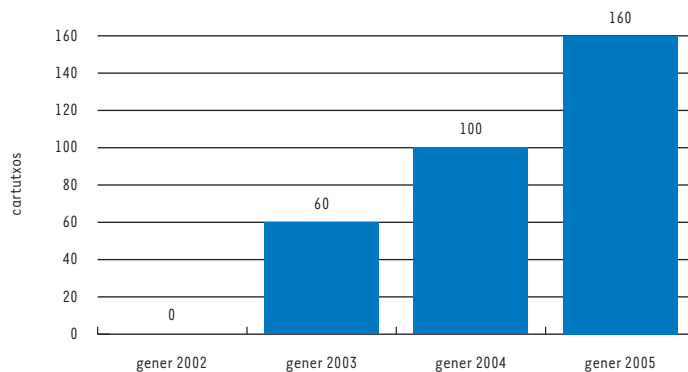
Descripció

Des de gener de 2002, en totes les dependències del Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya i, en especial, a les oficines de visat dels projectes (les que tenen una afluència de col·legiats més gran), es disposa de caixes específiques perquè, tant els treballadors com els arquitectes, dipositen els cartutxos de fotocopiadora i d'impresora usats. Els de tinta es donen a la Fundació Natura i, concretament, a la campanya *planta tu árbol* (www.plantatuarbol.com) per protegir i millorar la qualitat dels boscos, i els de fotocopiadora i impresora làser a la Fundació Mona (www.fundacionmona.org) per contribuir a l'eradicació de l'explotació dels primats en captivitat.

Els cartutxos són enviats a empreses autoritzades de valorització de residus que els reutilitzen (aproximadament el 80%), en separen els materials que els componen per a reciclar-los (plàstic, alumini, coure, acer, etc.) o els dipositen a l'abocador (menys del 5%).

Resultats

Des de la posada en marxa d'aquesta mesura, i després d'un procés de difusió als usuaris (treballadors i col·legiats) via correu electrònic, s'ha arribat a una recollida mensual aproximada d'entre 60 i 80 cartutxos de fotocopiadora i impresora làser i de 100 d'impresora de tinta.

Altres actuacions a destacar

- Foment de la construcció sostenible per mitjà de l'assessorament, la formació i la informació.

Per a més informació

Pilar Martorell
OCT COAC
93.306.78.01
oct-mediamb@coac.net
www.coac.net/mediambient

Albert Sagrera
Oficina Verda Demarcació Barcelona COAC
93.553.14.93
oficinaverda-bcn@coac.net
www.coac.net/Barcelona/oficinaverda

També fan pràctiques semblants

Fundació Natura

Invertint en salut

Difusió de bons hàbits alimentaris per a promoure la salut i prevenir la malaltia.

Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona

Descripció

Un dels objectius del Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona és millorar els hàbits alimentaris de la ciutadania i promoure la bona salut en tots els seus aspectes físics i psicològics. En aquest sentit, el Col·legi ha elaborat un programa per a difondre els bons hàbits alimentaris, que s'ofereix com a activitat tutorial en cada curs acadèmic, des de l'any 2000. Hi participen 35 farmacèutiques formadores i una persona administrativa. L'actuació contribueix a fomentar i facilitar estils de vida saludables, i reforça la capacitat de la comunitat per protegir la pròpia salut.

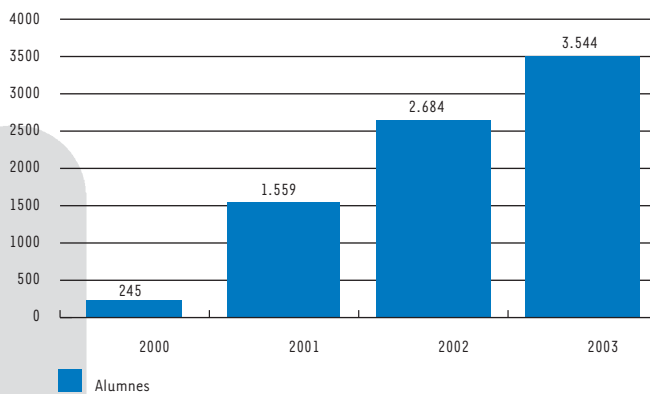
Resultats

Fins ara l'evolució del programa ha estat molt positiva, ja que el nombre de sessions realitzades i d'assistents ha anat en augment. L'any 2000 es van realitzar 8 sessions amb 245 assistents; l'any 2001, 56 sessions i 1.559 assistents; l'any 2002, 99 sessions i 2.684 assistents; l'any 2003, 121 sessions i 3.544 assistents.

La pàgina web del Col·legi també posa a l'abast dels ciutadans i dels professionals la secció *Què fem avui per dinar?*, en la que s'hi pot trobar una proposta de menús setmanals equilibrats en nutrients i relacionats amb cada època de l'any.

Evolució del programa
Alimentar-se bé és invertir en salut

Altres actuacions a destacar

- Recollida selectiva interna del paper, disquets i tòners del Col·legi.
- Aplicació de sistemes d'estalvi d'energia i aigua en la construcció del nou edifici del Col·legi (1998).

Per a més informació

Carme Capdevila i Cristina Rodríguez
Col·legi Oficial de Farmacèutics de
Barcelona
93 244 07 10
formacio@cofb.net
www.farmaceuticonline.com

També fan pràctiques semblants

Agència de Salut Pública de Barcelona

Festes més sostenibles

Realització d'iniciatives per a reduir l'impacte ambiental de la festa major de la Universitat Autònoma de Barcelona.

UAB
Universitat Autònoma
de Barcelona

Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

Descripció

Des de l'any 1998, la UAB incorpora en l'organització de la seva festa major iniciatives per a reduir l'impacte ambiental de l'esdeveniment, amb l'objectiu de fer una festa més sostenible. Aquestes actuacions consisteixen en el lloguer d'un got reutilitzable, el reciclatge de residus, la utilització d'expedidors de begudes a doll, el consum de productes de comerç just, la instal·lació d'una minideixalleria, el lliurament de premis a la sostenibilitat a les paradetes de begudes i menjar que adopten conductes sostenibles, etc.

Resultats

Amb la introducció de les iniciatives per la sostenibilitat de la festa s'ha aconseguit reduir la quantitat de residus generats pels assistents de 0,48 kg/assistent l'any 1998 a 0,22 kg/assistent l'any 2004. També s'ha emprat la festa com un espai per a fer educació ambiental sobre conductes més sostenibles als assistents i altres agents implicats. La festa esdevé un element exemplificador del fet que fins i tot en esdeveniments multitudinaris que poden aplegar milers de persones és possible dur a terme actuacions en favor del medi ambient.

L'any 2001, la UAB va elaborar els continguts de la guia *Les festes més sostenibles* i l'any 2004 el document *Grans esdeveniments festius: anàlisi i experiències per la sostenibilitat*, ambdós editats per l'Ajuntament de Barcelona. També ha dut a terme diferents tallers formatius sobre la incorporació d'eines de gestió per a fer festes més sostenibles, que s'han adreçat a mestres, entitats de barris, col·lectius organitzadors de festes, etc. Hi ha la possibilitat que els col·lectius interessats en rebre aquesta formació ho sol·licitin a través de la Direcció de Serveis d'Educació Ambiental i Participació de l'Ajuntament de Barcelona.

Altres actuacions a destacar

- Implantació de màquines automàtiques de begudes amb l'opció sense got i lliurament d'una tassa reutilitzable als treballadors, a fi de minimitzar la generació de residus.
- Establiment d'un programa de formació en compra verda per al personal administratiu de la universitat.

Per a més informació

Marta Rubio/Paco Muñoz
Servei de Prevenció i de Medi Ambient
Universitat Autònoma de Barcelona
93 581 19 50
Marta.Rubio@uab.es;
Paco.Munoz@uab.es
www.uab.es/osha

També fan pràctiques semblants

Ajuntament de Barcelona
Universitat Politècnica de Catalunya

Residus electrònics ben gestionats

Definició i aplicació d'un procediment per a gestionar els residus d'ordinadors generats a la Universitat de Barcelona.

Universitat de Barcelona (UB)

Descripció

Tot i que la reutilització d'ordinadors i altres aparells electrònics ja és una pràctica habitual a la Universitat de Barcelona, mitjançant el seu l'ofertament als diferents departaments i serveis de la universitat per mitjà d'una pàgina web específica denominada *Catàleg de productes reutilitzables*, i amb la recuperació de peces aprofitables en equips antics, es detectava la necessitat de gestionar de forma adequada els residus electrònics produïts a la Universitat. A més, el gran nombre de centres que integren la UB i la seva dispersió espacial, són factors que dificulten una bona gestió d'aquests residus.

El novembre de 2003 es va posar en pràctica un procediment intern que, a més d'incorporar la reutilització dels aparells ja consolidada, assegura la gestió dels residus electrònics a través de gestors autoritzats. Es va fer difusió als diferents agents implicats en la recollida interna d'aquests residus i es van establir mecanismes per facilitar el pagament del cost que genera la seva gestió. El procediment està permanentment accessible per mitjà de la pàgina web de l'Oficina de Seguretat, Salut i Medi Ambient (OSSMA).

Resultats

Mitjançant l'aplicació d'aquest procediment ha estat possible la recollida selectiva fins ara de 21 tones d'ordinadors, monitors, impressores i altres perifèrics, afavorint la recuperació de les matèries primeres que contenen (vidre, plàstic, metalls, etc.).

Amb l'entrada en vigor del nou reglament que regula els residus d'aparells electrònics serà necessari fer ajustos en el procediment (evidentment, es tracta d'un procés dinàmic), que incorporarà millores per a simplificar els tràmits i incrementar el percentatge de residus recuperats selectivament.

Altres actuacions a destacar

- Instal·lació de mòduls fotovoltaics en una superfície de 500 m² a la Facultat de Física i Química de la Universitat de Barcelona.
- Inclusió d'un mòdul de bones pràctiques ambientals en l'assignatura de lliure elecció *Conèixer la Facultat* que cursen els alumnes de primer curs.

Per a més informació

Oscar Marcos
Universitat de Barcelona
93 403 45 05 / 93 402 11 00
omarcos@ub.edu
www.ub.edu/ossma/mediambient/medi_residus.htm

Edificis més eficients

Aplicació de criteris ambientals en el disseny i la gestió dels edificis.

Universitat Politècnica de Catalunya (UPC)

Descripció

El consum d'energia a la Universitat Politècnica de Catalunya ha crescut de forma constant en els darrers anys. Tot i alguns esforços realitzats de forma puntual per a contenir aquesta tendència, mancava un plantejament global i efectiu.

L'any 2003, la UPC va iniciar l'elaboració d'un Pla d'Eficiència Energètica amb la finalitat d'establir polítiques i actuacions d'estalvi, eficiència i confort en els edificis existents i reforçar la docència, la recerca i la gestió entorn d'aquesta temàtica. L'elaboració del Pla s'ha basat en les dades obtingudes a partir de les auditories d'edificis que han fet els estudiants d'arquitectura tècnica de l'Escola Politècnica Superior de Barcelona en el marc del seu projecte de fi de carrera. Aquests estudiants, amb el suport de professors experts, han estudiat els edificis en col·laboració estreta amb els serveis tècnics de la Universitat. Els treballs han permès definir, per a cada edifici el consum real a partir de la mesura dels comptadors, el mínim consum possible si es gestionés òptimament, i les propostes de millora tant en l'ús de l'edifici com en adequació dels aïllaments, tancaments, o equips de climatització, il·luminació, etc.

El procés ha necessitat disposar de dades reals de consum, que s'han aconseguit instal·lant progressivament aparells de mesura del consum en temps real. Aquesta inversió s'ha realitzat amb el suport de l'Institut Català d'Energia (ICAEN). Es preveu que les dades siguin accessibles en temps real a través del web de la Universitat amb els objectius d'informar els usuaris, potenciar la recerca i la docència a partir d'aquestes dades, millorar en transparència i promoure la sensibilització.

Resultats

A partir del treball realitzat, fins l'actualitat s'ha aconseguit analitzar 30 dels 80 edificis de la UPC, establir un llistat d'actuacions prioritzades en funció de la seva efectivitat que seran implantades progressivament a partir del Pla d'Inversions de la UPC, disposar d'un sistema de seguiment del consum en temps real, formar 30 estudiants especialitzats en eficiència energètica d'edificis i desenvolupar una metodologia pròpia de planificació energètica que ja s'està aplicant a d'altres municipis.

Altres actuacions a destacar

- Programa de reutilització d'equips informàtics que identifica, amb la participació d'una associació d'estudiants, quins ordinadors dels que es retiren a la UPC poden ser donats a ONG i quins s'han de tractar com a residu electrònic.
- Introducció de criteris ambientals en els concursos públics de construcció de nous edificis, basats en la demanda energètica, les emissions de CO₂, la gestió de l'aigua i l'ús de materials.

Per a més informació

Didac Ferrer
Universitat Politècnica de Catalunya
93 401 18 92
coord.medi.ambient@upc.es
www.upc.edu/cities

També fan pràctiques semblants

Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes
Tècnics de Catalunya

L'ÀMBIT SOCIO-ECONÒMIC

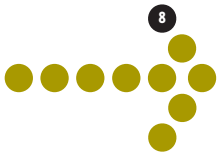
La incorporació dels valors socials i ambientals que emanen de la cultura de la sostenibilitat a l'activitat econòmica comporta un valor afegit que es projecta en molt aspectes de la dinàmica empresarial: els criteris de compra i ús dels recursos naturals i energètics, la gestió dels residus, la contractació i les condicions dels treballadors, el paper dels sindicats, la implantació territorial, la internalització dels costos ambientals, la responsabilitat social corporativa, etc.

Aquest repte, certament, és una responsabilitat compartida per tots els agents que formen part de l'àmbit laboral: els sindicats, els treballadors i, òbviament, les empreses com a estructures productives o de gestió de serveis, sigui quina sigui la fórmula legal adoptada per a desenvolupar la seva activitat (societat anònima o limitada, cooperativa, gremi, fundació, consorci, etc.).

La gairebé trentena de signants que tenen a veure amb aquest àmbit (alguns dels quals agrupen un gran nombre d'empreses, i que han aportat les seves bones pràctiques al present catàleg, mostren l'univers d'organitzacions que actuen a Barcelona, tant pel que fa al sector al que pertanyen com a les actuacions realitzades i als objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat satisfets.

Relació de signants

Agrupació Catalana d'Enginyeries i Consultories Mediambientals (ACEMA), Associació Intersectorial de Recuperadors i Empreses Socials de Catalunya (AIRES), Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona, Consorci de la Zona Franca de Barcelona, Ecoembes, Elektron-Nortkele, SL, El Tinter. Arts gràfiques, edicions i produccions, Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC), Foment del Treball Nacional, Fundació Engrunes, Fundació Ersília, Fundació Fòrum Ambiental, Fundació Futur, Gremi de Missatgeria de Catalunya, Grupo General Cable Sistemas, SA, Institut d'Estudis de la Seguretat (IDES), La Vola. Companyia de Serveis Ambientals, Missatgers Trèvol, SCCL, Qualitat Kultura, SCCL, SETELSA, Societat General d'Aigües de Barcelona, SA (SGAB), TRADIA. Difusió Digital Societat de Telecomunicacions, SA, Transports Metropolitans de Barcelona (TMB), Trixi Triciclós, SL, Urbaser, SA.

Difonent la normativa ambiental

Organització de jornades de difusió i coneixement de la normativa ambiental.

Agrupació Catalana d'Enginyeries i Consultories Mediambientals (ACECMA)

Descripció

ACECMA és una associació sense afany de lucre oberta a totes les empreses d'enginyeria i consultoria de medi ambient i recursos naturals implantades a Catalunya. Els seus objectius són fomentar l'esperit i els llaços de solidaritat i col·laboració entre aquestes empreses; promoure i defensar la imatge i els interessos de les empreses associades; contribuir a la millora de la qualitat ambiental; oferir les garanties morals i tècniques inherents a la seva condició de membre de l'Agrupació (d'acord amb el seu codi deontològic); potenciar el desenvolupament de la competència professional i promoure la formació continuada. Des de fa anys, des de l'Associació s'impulsa i es participa en l'organització de jornades ambientals dirigides tant al sector industrial com a l'administració i al públic en general. En aquestes jornades de caràcter tècnic s'expliquen les implicacions de les noves normatives, les diferents problemàtiques i es posen en comú les experiències mitjançant casos pràctics, en cas necessari. Aquesta actuació ajuda a la difusió de la legislació ambiental augmentant la sensibilització ambiental per part de les persones assistents.

Resultats

Fins al moment, les jornades tècniques més destacades realitzades per ACECMA en l'àmbit de la divulgació de la normativa ambiental han estat les següents:

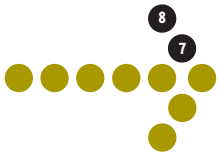
- Jornada tècnica a ECOMED (2001, 2003, 2005).
- Jornada tècnica al Col·legi de Químics en el marc d'ECOMED 2005: Llei 3/98, *necessitat d'assessorament professional* (2005).
- *Mostra d'Eficiència Energètica i Energia Solar*, organitzada per l'Ajuntament de Sabadell (2004).
- Jornada Tècnica al Gremi de Fabricants de Sabadell: *Gestió mediambiental a la indústria* (2003).
- Jornada tècnica a l'Agència Catalana de l'Aigua per a la *Presentació del Programa de Sanejament d'Aigües Residuals Industrials* (2003).
- *L'Energia i la gestió ambiental com a factors de competitivitat i sostenibilitat a la indústria* (2003), organitzada per ACECMA.
- *Implantació de sistemes de gestió mediambiental a les enginyeries i consultories*, organitzada per ACECMA (2001).

Altres actuacions a destacar

- Organització de cursos per als associats de l'entitat mitjançant programes de formació de reciclatge i de jornades tècniques conjuntament amb l'administració.

Per a més informació

Jorge Vicente
Agrupació Catalana d'Enginyeries i
Consultories Mediambientals – ACECMA
93 205 87 97
acecma@acecma.es
j.vicente@deplan.es
www.acecma.es

Reutilització, reciclatge i integració social

Suport a les empreses d'inserció que combinen la reutilització, el reciclatge i la integració social.

premi
acció21
2003

Associació Intersectorial de Recuperadors i Empreses Socials de Catalunya (AIREs)

Descripció

L'Associació Intersectorial de Recuperadors i Empreses Socials de Catalunya (AIREs) és el resultat d'un procés de reflexió protagonitzat per un grup d'empreses i entitats associades de l'economia social. En aquest procés hi ha participat ACERESS (Associació Catalana de Recuperadors d'Economia Social Solidària), AIESTA (Serveis de Transició a l'Autoocupació, Agrupació d'Interès Econòmic), i també Noves Oportunitats, del Vallès Occidental, i Entremhi, de l'Alt Penedès.

AIREs actua en els àmbits següents: La reinserció socio-laboral a partir de la gestió de residus; la consolidació d'una estructura productiva permanent, capaç de crear llocs de treball i oferir un bon servei, sense oblidar els criteris de rendibilitat social i solidaritat humana; la millora dels actuals sistemes de recollida i reciclatge de residus, principalment de residus tèxtils i voluminosos.

AIREs promou també la reutilització de parts d'ordinadors o d'electrodomèstics de línia blanca per mitjà del desballestament i reutilització.

Des de 2004, l'entitat impulsa una línia de suport a les 38 entitats associades per tal de trobar mecanismes de defensa del medi ambient a través del reciclatge i la reutilització del paper i d'altres materials d'oficina (tònens, material informàtic, etc.). L'associació AIREs posa l'accent en la reutilització de residus del tèxtil i voluminosos.

Resultats

Les actuacions portades a terme han suposat una reducció significativa del consum de paper i un millor aprofitament del material informàtic. D'altra banda, pel que fa al programa de reutilització de roba de segona mà, durant l'any 2004 es van recollir 5.500 tones de roba, i 3.000 durant el primer semestre de 2005.

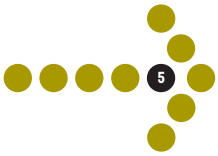
Altres actuacions a destacar

- Aplicació de sistemes de gestió ambiental a les entitats que formen part d'AIREs.
- Control del consum de paper a l'oficina.

Per a més informació

Ana Montoro
AIREs
93 285 72 16
aires@airescat.org
www.airescat.org

Dipòsits de pluja

Construcció de dipòsits de retenció i regulació de les aigües pluvials a Barcelona.

Clavegueram de Barcelona (CLABSA)

Descripció

CLABSA realitza la gestió avançada (planificació, control i explotació tècnica) del drenatge urbà com un procés complet d'evacuació controlada de les aigües pluvials i residuals que circulen per Barcelona.

Des de l'any 1995, la ciutat s'està equipant amb un seguit de dipòsits d'aigües pluvials que tenen dues funcions principals:

- Retenir temporalment una part de l'aigua de pluja facilitant el seu desguàs controlat per tal d'evitar que la xarxa de clavegueram situada aigües avall d'aquests dipòsits es vegi superada per les avingudes d'aigua produint-se inundacions.
- Evitar o reduir la contaminació abocada al mar mitjançant la conducció de forma controlada de les aigües dels dipòsits cap a la depuradora, evitant així que es vessin en els medis receptors (platges, port o rius Llobregat i Besòs) sense rebre un tractament adequat. El funcionament dels dipòsits es fa des d'un sistema centralitzat de telecontrol i telecomandament. Aquest sistema permet una explotació regulada, integral i coordinada de totes les instal·lacions, ja que les depuradores no tenen molt marge de variació de cabals -sobretot en els seus tractaments secundaris o biològics-, per la qual cosa no poden absorbir els grans cabals ocasionats pels aiguats.

Actualment existeixen 10 dipòsits de regulació amb un volum total de 500.000 m³. La construcció d'aquests dipòsits de regulació es realitza seguint les directrius del Pla Especial de Clavegueram de Barcelona de 1997 (PECLAB'97) i les seves actualitzacions posteriors. D'entre aquestes directrius, destaca la protecció general de la ciutat enfront de pluges amb un període de retorn de 10 anys; és a dir, quan la resta de dipòsits i altres obres de clavegueram planificades en el Pla es realitzin, la xarxa només patiria problemes de capacitat un cop cada 10 anys de mitjana.

Resultats

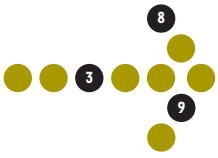
La construcció i explotació d'aquests deu dipòsits ha permès, d'una banda, reduir de forma significativa el risc de patir inundacions i, de l'altra, evitar l'abocament d'uns 15.000 hm³ d'aigua contaminada en els últims 6 anys. Cal recordar que quan no existien encara aquests dipòsits, era freqüent que durant els episodis de pluges torrencials les estacions depuradores que donen servei a la ciutat es veiessin desbordades i l'aigua arribés sense tractar al mar tot afectant el litoral de Barcelona.

Altres actuacions a destacar

- Divulgació de les actuacions realitzades en el marc del Pla Especial de Clavegueram de Barcelona (PECLAB).
- Ús de l'aigua del subsòl per a diferents serveis municipals: reg de zones verdes, neteja de carrers i de clavegueram, etc.

Per a més informació

Pilar Gonzalo
CLABSA
93 289 68 00
pilarg@clabsa.es
www.clabsa.es

Via pública: espai ciutadà, espai laboral

Realització d'un estudi sobre els riscos de les persones que desenvolupen la seva activitat laboral a la via pública.

Comissions Obreres. Unió Sindical del Barcelonès (USCOB)

Descripció

El sindicat Comissions Obreres del Barcelonès ha realitzat l'estudi *Via pública: espai ciutadà, espai laboral* amb l'objectiu d'aprofundir en el coneixement dels problemes que afecten les persones que treballen habitualment a la via pública.

L'estudi s'ha portat a terme en diverses fases. En primer lloc, es va definir la metodologia i es va recollir la informació tècnica i estadística necessària. Un segon pas va consistir en la realització d'un seminari de treball per a reunir als treballadors i les treballadores dels diferents sectors o rams implicats. Posteriorment, i en base a les conclusions obtingudes pels diferents grups de treball, es van complimentar unes fitxes que recollien els riscos que afecten a cada sector i les possibles accions i vies de solució.

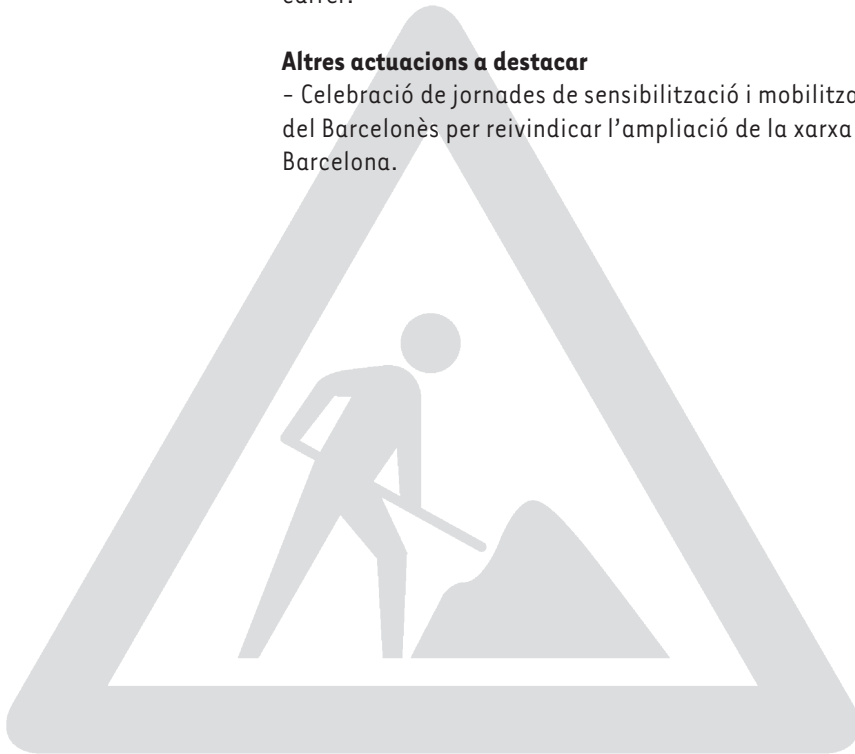
Per tal de fer visible la problemàtica i avançar algunes alternatives, es va organitzar una presentació de l'estudi, tant a les diferents instàncies del sindicat com a la premsa. També es va realitzar un espai de televisió que va ser emès per Televisió de Catalunya.

Resultats

Fins ara, l'estudi s'ha fet arribar a tot l'actiu del sindicat amb la voluntat que els resultats del treball arribin als processos de negociació col·lectiva, de manera que tinguin una utilitat pràctica en el terreny de la prevenció de riscos laborals entre els col·lectius que treballen al carrer.

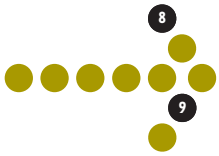
Altres actuacions a destacar

- Celebració de jornades de sensibilització i mobilització de delegades i delegats de CCOO del Barcelonès per reivindicar l'ampliació de la xarxa de tranvia a l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Per a més informació

Josep Maria Gil
Comissions Obreres del Barcelonès
(USCOB)
93 481 28 03
jmgil@conc.es
conc.es/uscob

Comerç més sostenible

Realització d'un estudi per a l'aplicació de criteris de sostenibilitat a l'activitat comercial.

Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona

Descripció

En el marc del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, el Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona vol potenciar l'activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible mitjançant la realització d'un pla d'acció dirigit a les petites i mitjanes empreses de Barcelona. En aquest sentit, el projecte *Agenda 21 i el comerç a Barcelona* elaborat pel Consell l'any 2004 estableix criteris de sostenibilitat per al sector de comerç i serveis, i determina l'estat actual d'un conjunt d'indicadors per tal que, coneixent el punt de partida, sigui possible mesurar l'evolució del grau d'implantació de les bones pràctiques ambientals i socials en aquest sector econòmic.

El projecte s'ha portat a terme en tres etapes:

- Definició dels criteris de sostenibilitat per al sector de comerç i serveis.
- Disseny dels indicadors d'acord amb els criteris anteriors.
- Investigació quantitativa de l'estat inicial d'aquest conjunt d'indicadors.

Per a la realització de l'estudi s'han combinat diferents metodologies, i s'han utilitzat tècniques quantitatives d'exploració i tècniques qualitatives d'investigació social. La investigació qualitativa ha consistit en entrevistes en profunditat semiobertes dirigides als responsables de cada un dels grups d'activitat implicats en l'estudi, seleccionats en funció de la seva especial vinculació amb els sectors analitzats i el nivell de qualificació i representativitat. L'objectiu del panell d'experts ha estat establir els criteris de sostenibilitat i determinar els principals indicadors. La grandària de la mostra ha estat de 40 entrevistes personals i 700 enquestes.

Resultats

El projecte ha seleccionat 52 indicadors de sostenibilitat, alguns dels quals són els següents: contribució al verd urbà, incidència ambiental dels materials de construcció, ús de zones de càrrega i descàrrega, mobilitat del personal, contaminació acústica nocturna, seguiment de l'estat dels sistemes de climatització, polítiques del consum d'aigua i energia, impacte ambiental de les mercaderies, grau de coneixement dels aliments transgènics, grau d'integració dels immigrants, grau d'implantació dels plans de prevenció de riscos laborals, grau d'implantació de les ecoauditories, grau de coneixement de les causes de l'efecte hivernacle, entre d'altres.

De cadascun dels indicadors definits, s'ha elaborat una fitxa sintètica en la que es descriu la seva situació a l'inici de l'estudi, se n'estableix el grau de prioritat —és a dir, la necessitat de fomentar el seu grau de compliment al llarg del temps— i se'n fa una valoració qualitativa amb un codi d'icones de colors.

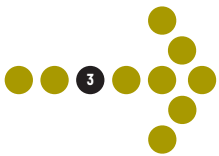
L'estudi proposa, finalment, realitzar una campanya de sensibilització dels associats i proposa un seguit de missatges clau que es podrien dirigir als comerciants amb la finalitat de potenciar el compliment dels indicadors prioritaris.

Altres actuacions a destacar

- Control de l'ús de les zones de càrrega i descàrrega a la via pública.
- Seguiment de l'estat dels elements d'estructura, decoració i instal·lacions.

Per a més informació

Xavier Coll/Joaquim Morlà
Confederació de Comerç de Catalunya
93 412 47 12
j.coll@confecomercat.es

L'accés sostenible a la Zona Franca

Realització d'un estudi per a conèixer els hàbits d'accessibilitat dels treballadors del Polígon de la Zona Franca.

Consorci de la Zona Franca

Descripció

El Polígon Industrial de la Zona Franca de Barcelona ocupa una superfície de 600 hectàrees situades entre la muntanya de Montjuïc, el riu Llobregat i el port, i limita amb els municipis de l'Hospitalet de Llobregat i el Prat de Llobregat. A les 250 empreses del Polígon hi treballen més de 43.000 persones (l'1,8 per cent de la població activa catalana), nombre equivalent, aproximadament, a la població de ciutats com Castelldefels o Gavà. El Polígon dóna feina també de forma indirecta a més de 275.000 persones.

El Consorci de la Zona Franca, l'Ajuntament de Barcelona i el sindicat Comissions Obreres van realitzar l'any 2003 l'estudi *Planificació d'accés sostenible a empreses del Polígon de la Zona Franca* en el que, a través d'un qüestionari, es recollia l'experiència dels treballadors de cinc grans empreses del Polígon a l'hora d'accedir al seu lloc de treball, així com les seves opinions en relació a diverses propostes de canvi.

L'anàlisi d'aquests qüestionaris ha permès elaborar propostes per introduir canvis en els hàbits de mobilitat dels treballadors, que s'han començat a incorporar al debat sindical i a les negociacions amb les empreses. A partir dels acords en aquestes empreses, que estan actuant com a banc de proves, s'espera poder generalitzar l'aplicació de les noves pràctiques d'accés sostenible i segur a moltes altres empreses.

Resultats

L'enquesta realitzada pel Consorci de la Zona Franca, l'Ajuntament de Barcelona i Comissions Obreres va posar de manifest que només un 16% dels treballadors del Polígon utilitza el transport públic i un 14% l'autocar d'empresa, mentre que un 63% es desplaça en cotxe i un 7% en moto.

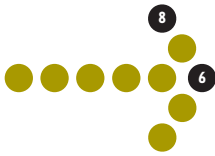
En aquest sentit, per avançar en la implantació progressiva d'un model de mobilitat dels treballadors més sostenible, el Consorci de la Zona Franca, en col·laboració amb l'Ajuntament de Barcelona i el sindicat Comissions Obreres, va elaborar també l'any 2004 la guia "Com accedir amb transport sostenible al Polígon Industrial de la Zona Franca". El document informa sobre la xarxa de transport públic col·lectiu que dóna servei al Polígon i fa propostes d'un ús més racional del cotxe.

Altres actuacions a destacar

Constitució d'un Centre Gestor de la Mobilitat al Polígon Industrial.
(Acord entre l'Ajuntament de Barcelona i el Consorci de la Zona Franca).

Per a més informació
Ramon Molist
Consorci de la Zona Franca
molist@el-consorci.com
www.elconsorci.net

Envasos amb més vida

Desenvolupament d'una eina informàtica a través d'Internet per a analitzar l'evolució dels envasos comercialitzats.

Ecoembalajes España, SA (Ecoembes)

Descripció

Ecoembalajes España, SA (Ecoembes), és una societat anònima sense ànim de lucre, la missió de la qual és el disseny i desenvolupament de sistemes adreçats a la recollida selectiva i recuperació d'envasos usats i residus d'envasos.

Ecoembes ha desenvolupat una eina informàtica a través d'Internet que ofereix a cada empresa de forma individual la possibilitat d'analitzar l'evolució dels envasos que posa al mercat, ja que el cicle de vida de cadascun varia en funció de les seves característiques físiques i dels materials i elements química de què estan fets. Aquesta eina ofereix també informació sobre les tendències sectorials en prevenció de residus d'envasos.

Resultats

L'objectiu de l'actuació és aportar un valor afegit a les empreses que participen en els plans de prevenció elaborats per Ecoembes, que els pugui servir per identificar i desenvolupar noves estratègies de millora dels envasos que comportin una minimització de l'impacte ambiental d'aquests productes.

Ecoembes ofereix també a través de la seva pàgina web una selecció de jocs i exercicis adreçada als professors, perquè els facin servir en les seves classes d'educació ambiental.

Altres actuacions a destacar

- Realització de campanyes de divulgació sobre la importància de separar correctament els envasos i els residus d'envasos.

Per a més informació

Esther Colino
ECOEMBES
93 210 83 09
e.colino@ecoembes.com
www.ecoembes.com

Energia verda

Consum d'energia elèctrica d'origen renovable.

ELEKTRON

Elektron-Nortkele, SL

Descripció

Elektron-Nortkele, SL és una empresa que ofereix una gamma de productes de qualitat sobre energia solar i presa de mesures ambientals.

Atès que un dels seus objectius és fomentar la utilització de les fonts d'energia netes, Elektron-Nortkele ha contractat els serveis de la companyia elèctrica Electra Norte per a demostrar la viabilitat tècnica i econòmica d'adoptar una estratègia de consum basada en recursos energètics renovables. L'objectiu ha estat deixar d'utilitzar electricitat procedent de fonts convencionals, ja que a Catalunya l'energia té majoritàriament un origen tèrmic i nuclear.

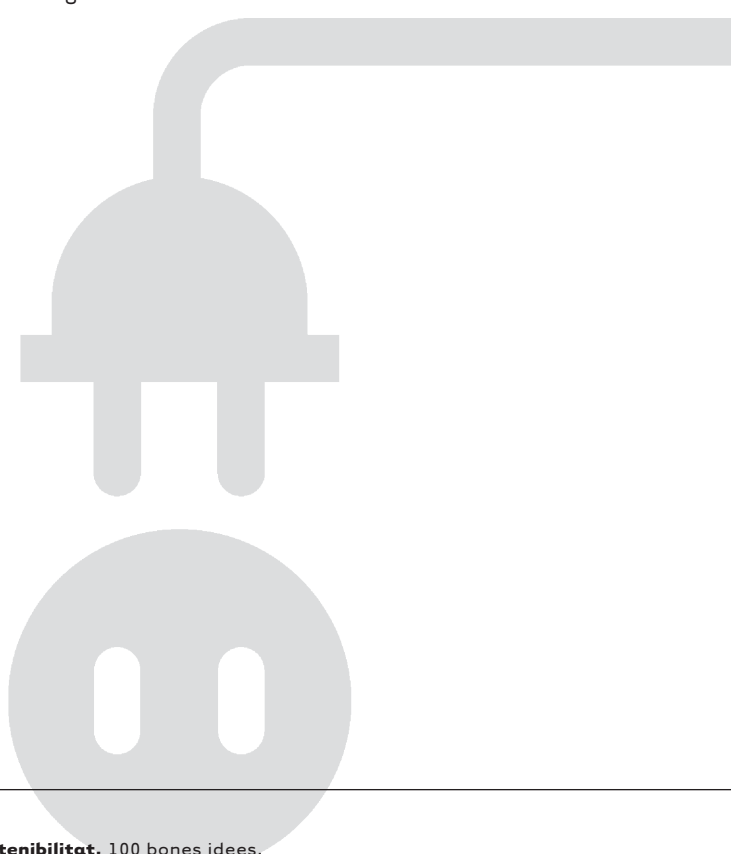
Resultats

Actualment, el 100% de l'energia que consumeix l'empresa procedeix de fonts renovables. El consum diari és de 10 kWh, amb un cost econòmic mensual de 102,5 €.

Segons el certificat que lliura l'empresa subministradora Electra Norte a cadascun dels seus clients, l'origen de l'electricitat que consumeix Elektron-Nortkele, SL és el següent: eòlica (95%), fotovoltaica (1%), minihidràulica (4%). Cal tenir en compte, tanmateix, que, de moment, la xarxa elèctrica no està separada per fonts d'energia i que, per tant, tots els centres de producció basats en recursos renovables aboquen l'electricitat produïda a la mateixa xarxa.

Altres actuacions a destacar

- Reutilització del paper que, tallat a tires, serveix per als embalatges dels paquets que s'han d'enviar als clients.
- Estalvi d'energia mitjançant el canvi de pantalles del 80% d'ordinadors per pantalles planes que consumeixen menys energia.

Per a més informació

Josep Viver
ELEKTRON – NORTKELE, SL
93 210 83 09
consulta@tiendaelektron.com
www.tiendaelektron.com

També fan pràctiques semblants

Organització de Consumidors i d'Usuaris de Catalunya (OCUC)

Menys residus perillosos

Minimització de la generació de residus a la impremta.

El Tinter. Arts gràfiques, edicions i produccions

Descripció

El Tinter és una indústria gràfica que té com a un dels seus objectius empresarials minimitzar els impactes ambientals de la seva activitat. Això ho fa través del manteniment de la gestió i control de tots els residus; la difusió dels seus compromisos ambientals i posicionament com a impremta verda; l'ús de primeres matèries i productes més ecològics, i documentació per tal que en quedi constància escrita; la minimització del consum energètic amb relació a la producció; i el foment de la formació interna del personal i seguiment del pla d'emergència.

Entre les millores en els processos destaquen la compra d'una màquina reveladora que permet el compromís de l'abocament zero i la reducció del consum de paper. Des de l'any 2000, El Tinter té implantat també un sistema de gestió ambiental ISO 14.001 i EMAS, a partir de l'obtenció del qual es fa un control estricte i complet de tots els residus –en especial dels tòxics i perillosos–, no s'utilitza la xarxa de recollides municipals ni es porta a terme cap abocament. A més a més del control també s'intenta reduir el residu.

Resultats

Des dels inicis de la iniciativa, el Tinter ha experimentat una millora operativa, en ordre, netedat i qualitat dels productes, així com dels llocs i condicions de treball. Un dels canvis més significatius experimentats en aquests anys de certificació ambiental ha estat el reconeixement de les institucions, la importància dels aspectes ambientals en la vida quotidiana dels treballadors i la voluntat de difusió i sensibilització, no només de cara al sector de les arts gràfiques sinó extensiu a tota la ciutadania.

Durant l'any 2003 el residu total generat va ser de 23.786 kg, mentre que durant el 2004 aquest volum es va reduir en 1.995 kg, un 8,4%. En matèria de residus perillosos, l'any 2003 es van generar 3.048 kg, mentre que durant el 2004 es va generar 734 kg menys, un 24%.

Residus produïts totals	kg	Comandes	kg/ comandes	% reducció
2003	23.786	1.076	22,10%	2,40%
2004	21.791	1.010	21,57%	

Residus perillosos	kg	Comandes	kg/ comandes	% reducció
2003	3.048	1.076	2,83%	19,10%
2004	2.314	1.010	2,29%	

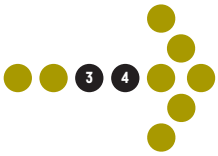
Altres actuacions a destacar

- Formació ambiental interna per als treballadors de l'empresa i realització de visites de clients i escolars del barri a la impremta per a conèixer la gestió ambiental.
- Difusió del comportament ambiental d'El Tinter i del compromís amb l'Agenda 21 de Barcelona.
- Impuls del procediment d'ecodisseny i realització d'un calendari reutilitzable (Premi al millor calendari del 54 concurs del Gremi d'Arts Gràfiques).

premi
acció21²⁰⁰⁴

Per a més informació

Àngel Panyella
El Tinter
93 357 00 50
eltinter@eltinter.com
www.eltinter.com

Bicicleta més tren

Instal·lació d'aparcaments de bicicletes a les estacions de ferrocarrils per a fomentar la intermodalitat.

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya (FGC)

Descripció

Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya és un operador de transport que explota línies ferroviàries de titularitat pública. L'empresa ha instal·lat en moltes de les seves estacions aparcaments de bicicletes per a promoure i afavorir la substitució de viatges motoritzats pels desplaçaments en aquest vehicle, i la utilització del transport públic per a desplaçaments més llargs o als centres urbans.

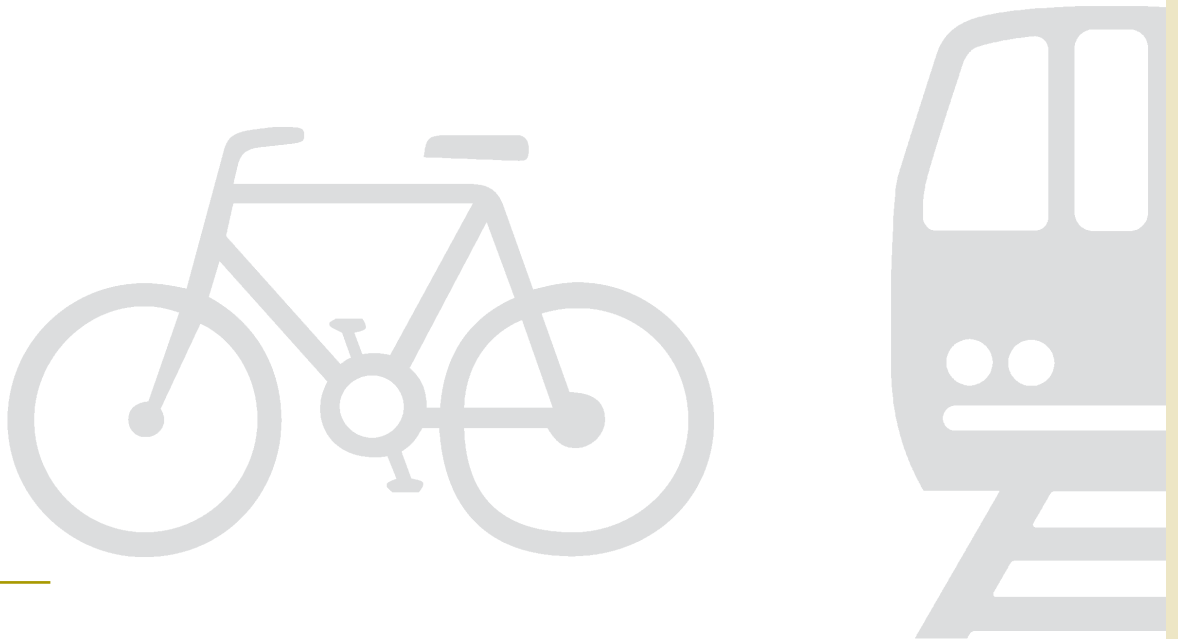
La combinació d'aquests dos mitjans de transport, juntament amb el lliure accés de les bicicletes als trens de la xarxa ferroviària de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya, contribueix a la reducció de l'impacte que es deriva de la utilització del vehicle privat a motor.

Resultats

La xarxa de Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya compta actualment amb 31 estacions equipades amb aparcament per a bicicletes (14 a la línia del Vallès i 17 a la línia del Baix Llobregat). En total, s'ofereixen 196 places d'aparcament. D'aquesta manera, es fomenta la utilització de la bicicleta com a mitjà de transport urbà i, per tant, esdevé una alternativa a altres sistemes menys sostenibles.

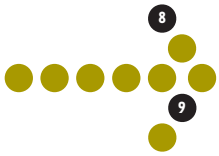
Altres actuacions a destacar

- Participació en l'empresa Catalunya CarSharing, conjuntament amb la Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona i altres empreses.
- Instal·lació d'aparcaments dissuasius a les estacions per a fomentar la intermodalitat cotxe-transport públic col·lectiu.

Per a més informació

Esteve Martín
Ferrocarrils de la Generalitat de Catalunya
(FGC)
93 366 30 56
emartin@fgc.net
www.fgc.net

Empresa i medi ambient

Realització de trobades per a divulgar la normativa ambiental i analitzar la relació entre empresa i medi ambient.

Foment del Treball Nacional

Descripció

Foment del Treball Nacional és la Confederació d'Empresaris de Catalunya, fundada el 1771. El seu teixit associatiu està format per membres que representen col·lectivament a un territori o a un sector específic, i també per empreses que per la seva dimensió o per la seva voluntat de participar de forma activa en el món institucional s'associen de forma individual. En qualsevol cas, l'adhesió és absolutament voluntària. Així doncs, de manera directa o indirecta (a través de les associacions sectorials i territorials), Foment del Treball representa pràcticament a la totalitat de l'activitat empresarial de Catalunya. A més dels òrgans de govern propis d'una institució privada, Foment de Treball recolza la seva tasca en les Comissions Assesores. Aquestes comissions estan formades per empreses o associacions que tenen interès en participar activament en el debat i estudi de les diferents àrees temàtiques d'interès pel món empresarial. Foment del Treball compta amb la Comissió Assessora de Medi Ambient formada per més de 200 membres procedents de sectors tant diversos com la indústria i la banca o el sector de la distribució i el ramader. La forma de treballar i l'enfocament d'aquesta comissió ha evolucionat al llarg del temps, tot passant de ser una plataforma defensiva a convertir-se en una estructura capaç d'analitzar la situació actual i de fer propostes en positiu per tal d'intentar un desenvolupament econòmic respectuós amb el medi.

Resultats

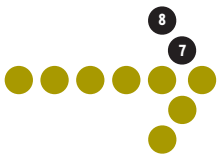
Tot i que és difícil trobar una correlació directa entre la tasca realitzada (que més aviat té a veure amb la sensibilització i l'apropament recíproc entre l'Administració i l'empresa) i l'activitat del món empresarial, hi ha dades genèriques que mostren l'evolució positiva de les empreses catalanes en aquest sentit. Un exemple n'és l'estadística de l'Institut Nacional d'Estadística sobre les despeses i inversions en matèria de protecció ambiental, en la que Catalunya és capdavantera. Altres indicadors tindrien a veure, per exemple, amb el nombre d'acords voluntaris signats per l'Administració autonòmica i/o local amb organitzacions empresarials sectorials o territorials, i el nombre de guies de bones pràctiques publicades.

Altres actuacions a destacar

- Acords de col·laboració amb d'altres organitzacions o institucions dedicades a la protecció ambiental i al foment de la sostenibilitat.
- Organització de sessions informatives, seminaris i esmorzars de treball, per a tractar temes d'actualitat, vinculats amb el medi ambient i la seva relació amb el desenvolupament econòmic.

Per a més informació

Alba Cabañas
Foment del Treball nacional
93 484 12 00
acabanas@foment.com
www.foment.com

Ambient i inserció laboral

La inclusió social i laboral per mitjà del treball en activitats ambientals en el Recurs de Serveis de Barcelona.

Fundació Engrunes

Descripció

Engrunes és una fundació privada d'iniciativa social, constituïda el 1982, que té com a objectiu central lluitar contra la pobresa i l'exclusió social a través de la inserció laboral i social de persones marginades o excloses i, com a empresa d'inserció, mitjançant la producció de béns i serveis.

Des de l'any 1982, la Fundació Engrunes treballa en la inclusió social i laboral de persones excloses o en risc d'exclusió, mitjançant la contractació de persones en tasques econòmiques relacionades amb el medi ambient. Actualment, la Fundació està al final d'un procés engegat l'any 2002 que té com a fita la implantació d'un Sistema de Gestió de la Qualitat, el Medi Ambient i de Prevenció de Riscos Laborals, tant pel que fa al procediment social com a les actuacions que es porten a terme. El febrer de 2005, el Patronat de la Fundació va aprovar la política i l'objectiu de qualitat i medi ambient.

L'activitat de la Fundació en matèria de residus fomenta una intervenció i gestió acurada en la recuperació de materials i la seva reintroducció en el mercat per al seu aprofitament fins que esgoten el seu cicle de vida. A través, doncs, de la inserció sociolaboral de persones en situació o risc d'exclusió social s'obté també un benefici ambiental.

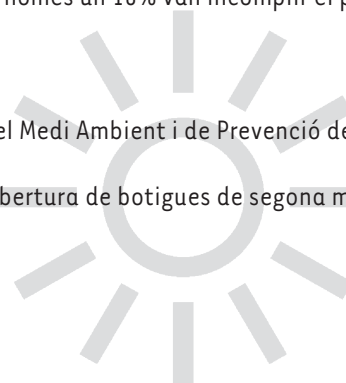
Resultats

L'any 2004 es van recollir 1.028.400 quilos de residus (100.000 més que l'any 2003), dels quals s'en van reutilitzar 558.600 (150.000 més que l'any anterior) i s'en van reciclar 106.100. S'en van portar 143.400 al Punt Verd i només 220.000 quilos de materials es van rebutjar en finalitzar el seu cicle de vida (un 21%).

Amb relació a la contractació de treballadors, de les 27 persones en procés d'inserció l'any 2004, un 48% continuen a la Fundació, un 15% van arribar al final del seu procés, un altre 15% es van inserir en el mercat de treball ordinari, i només un 18% van incomplir el pla d'inserció o no van superar la prova.

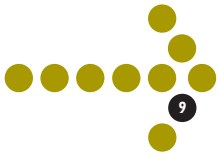
Altres actuacions a destacar

- Certificació del Sistema de Gestió de la Qualitat, el Medi Ambient i de Prevenció de Riscos Laborals.
- Impuls al mercat de la reutilització mitjançant l'obertura de botigues de segona mà a Barcelona (actualment, la Fundació en té 4).

Per a més informació

Francisco Villarrasa
Fundació Engrunes
Telèfon 902 360 387
fvillarrasa@engrunes.org
www.engrunes.org

Eines per a la participació ciutadana

Desenvolupament de sistemes de suport per Internet dirigits a fomentar la participació ciutadana en l'àmbit ambiental.

Fundació Ersília

Descripció

La Fundació Ersília, vinculada a l'empresa MCrit –Multicriteria Consulting– té com a objectiu promoure el coneixement interdisciplinari i la comunicació interactiva. En aquest sentit, ha desenvolupat diversos sistemes de suport i comunicació per Internet adreçats a fomentar la participació dels ciutadans en temes de caire ambiental.

Entre les eines dissenyades hi ha el *Laboratori Virtual per Explorar la Complexitat Social i Ambiental (COMSOC)*, realitzat amb el suport del Departament d'Educació, i que conté una sèrie de recursos pedagògics de lliure accés (uns 200 simuladors per experimentar lliurement fenòmens físics, químics, biològics, geogràfics, socials i històrics, pràctiques virtuals en ciències socials, mapes interactius de Catalunya, Espanya i el món...).

Les pràctiques se centren en l'àmbit de les ciències ambiental i els estudiants tenen la possibilitat d'experimentar amb la qualitat de l'aigua i l'aire, l'abastament d'aigua a l'àrea metropolitana de Barcelona, els riscos d'inundació que provoquem, l'acompliment del protocol de Kyoto i el soroll. Complementàriament al Laboratori, existeix una biblioteca virtual amb glossaris de totes les matèries de batxillerat, personatges científics i humanístics.

La Fundació ha elaborat també el simulador interactiu *I tu, quanta aigua, gas i energia consumeixes?*, desenvolupat per a l'Agenda 21 de l'Ajuntament de Barcelona. A partir de la imatge semblant a una factura d'aigua, gas i electricitat, es van desenvolupar tres petits models de simulació del consum domèstic d'una família. Els simuladors permeten extrapolar les dades a diferents àmbits territorials per valorar com influeix l'actitud personal en el conjunt.

Finalment, el Laboratori Virtual de la Mobilitat, desenvolupat amb el suport del Departament de Medi Ambient i Habitatge, introdueix els conceptes bàsics de la mobilitat entre els estudiants de batxillerat.

Altres actuacions a destacar

- Adopció de criteris ambientals en la compra i l'ús dels materials d'oficina.

Per a més informació

Jaume Jorba
Fundació Ersília
93 224 0128
info@ersilia.org
www.ersilia.org

Equips d'oficina multifuncionals

Ús d'equips informàtics multifuncionals per a reduir la producció de residus elèctrics i electrònics.

Fundació Fòrum Ambiental

Descripció

A través de la divulgació d'informació, el desenvolupament de projectes i el recolzament de programes de formació i recerca, la Fundació Fòrum Ambiental persegueix la incorporació de la cultura ambiental a la cultura empresarial, la difusió entre la societat de la compatibilitat entre desenvolupament empresarial sostenible i la protecció de la qualitat ambiental, i el desenvolupament i la protecció d'un sector autòcton d'activitats econòmiques basades en el medi ambient.

La Fundació Fòrum Ambiental compta amb dos equips multifuncionals, formats per una impressora, un escàner i una fotocopiadora en un sol aparell, cosa que permet minimitzar l'espai ocupat per aquest tipus d'aparells i, sobretot, reduir la generació de residus elèctrics i electrònics (REE).

A la Fundació s'havien de cobrir les necessitats d'imprimir, escanejar i fotocopiar. Tanmateix no es disposava d'espai suficient per a posar tres aparells, un per a cada funció. Buscant una solució viable, es va optar per aquests equips multifuncionals, un dels quals incorpora també el fax. D'aquesta manera, es compta amb set aparells -un fax, dues impressores, dos escanners i dues fotocopiadores- que ocupen només l'espai de dos aparells.

Resultats

El principal resultat d'aquesta elecció és que a les oficines de la Fundació es poden cobrir les necessitats gràfiques quotidianes, sense necessitat d'acudir a serveis externs, evitant així la pèrdua de temps i de diners que això suposa. Es tracta, a més, d'una solució adaptada a les necessitats reals de la Fundació, ja que l'adquisició d'una fotocopiadora hagués estat desmesurada en tots els sentits, degut al poc volum de fotocopies realitzades mensualment.

Amb tot això, s'ha aconseguit també desmaterialitzar el servei gràfic de la Fundació amb un factor superior a 3 i, per tant, s'han reduït els residus elèctrics i electrònics que se'n deriven quan els aparells finalitzen el seu cicle de vida.

Altres actuacions a destacar

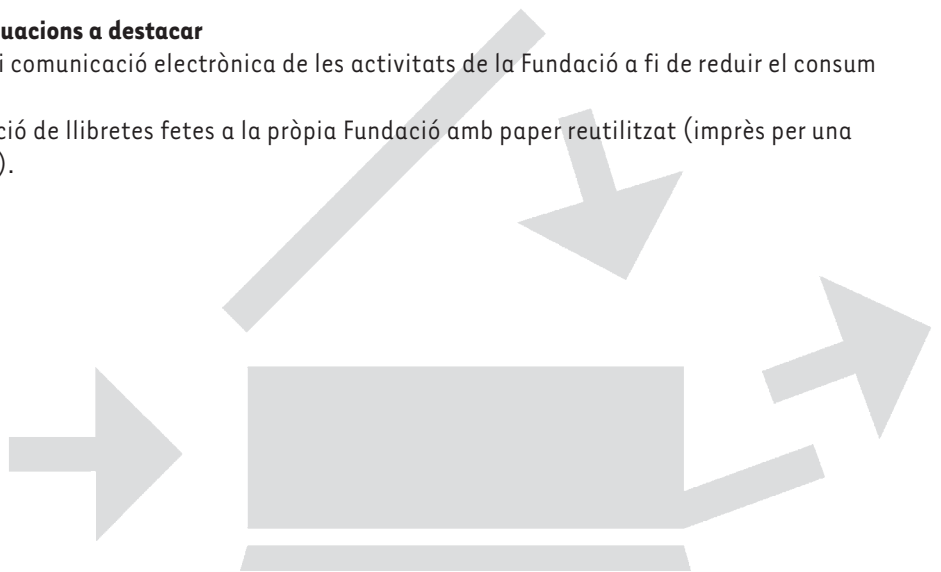
- Difusió i comunicació electrònica de les activitats de la Fundació a fi de reduir el consum de paper.
- Utilització de llibretes fetes a la pròpia Fundació amb paper reutilitzat (imprès per una sola cara).

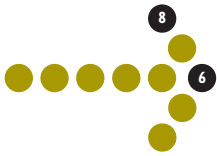
fundació **fòrumambiental**

Per a més informació

Mireia Herrera
Fundació Fòrum Ambiental
93 233 26 52
mireia@forumambiental.org
www.forumambiental.org

Caterings sense residus

Subministrament de bosses de brossa biodegradables i instruccions per a reciclar els residus procedents dels *caterings*.

premi
acció21
2004

Fundació Futur

Descripció

La Fundació Futur és una empresa social, sense ànim de lucre, fundada l'any 1996 amb la finalitat de crear llocs de treball per a persones en situació d'exclusió. La cuina és el centre de treball de la Fundació on es formen ajudants de cuina i de pastisseria, i des d'on es realitzen els serveis de *catering*. Des dels seus inicis, la Fundació duu a terme la seva activitat associada a tres eixos:

- La contractació, formació i reinserció de persones fràgils: col·lectiu de presons, immigrants, famílies monoparentals amb pocs recursos, persones sense sostre, aturats de llarga durada, dones maltractades, etc.
- La incorporació de la cultura de la sostenibilitat a la gestió de l'empresa, i la difusió entre els seus usuaris, clients i proveïdors de la necessitat d'una actuació ambiental correcta.
- La utilització i difusió del comerç just com a vehicle per afavorir el Tercer Món.

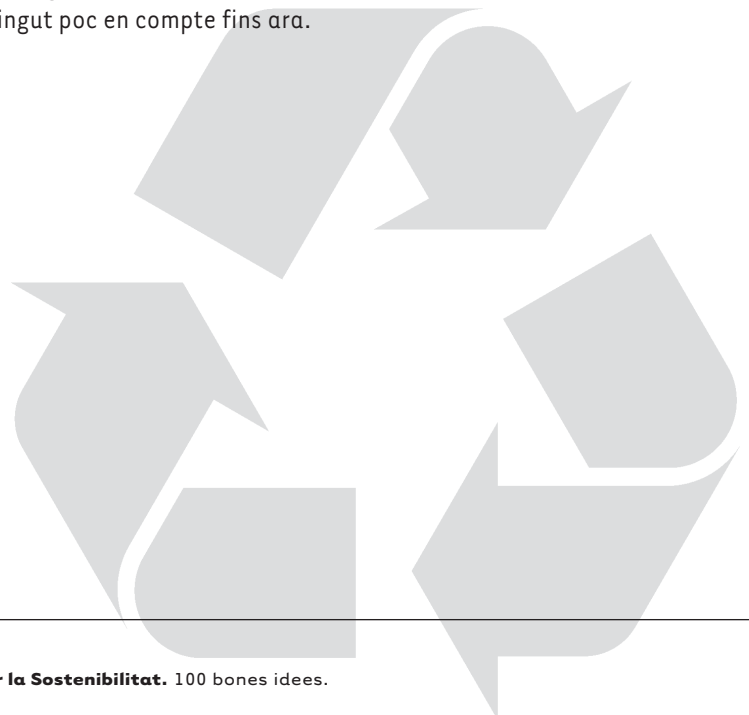
Amb la finalitat de fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge, i tenint en compte que en molts dels *caterings* de "lliurar i marxar" la Fundació no és present en el moment de la recollida, des de l'organització es faciliten bosses de brossa biodegradables i un full amb instruccions sobre com s'han de reciclar tots els residus i recursos que resten un cop finalitzada l'activitat.

Resultats

L'actuació ha estat ben acollida pels clients de la Fundació, ja que els facilita la recollida selectiva i, des d'una perspectiva més àmplia, els aporta nous valors en la seva activitat quotidiana basats en la cultura de la sostenibilitat. Si bé no es disposa encara de dades sobre l'impacte ambiental que ha tingut l'experiència fins ara, el nombre de clients i de serveis realitzats cada any fa preveure una reducció molt significativa dels residus dels *caterings*.

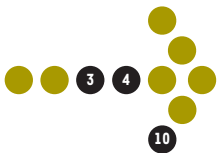
Altres actuacions a destacar

- Incorporació d'una nova gamma de menjars elaborats amb productes biològics i procedents de comerç just.
- Elaboració d'un projecte per gestionar els menjadors escolars d'una manera més sostenible, incorporant a la gestió valors educatius, socials, ambientals, solidaris i nutricionals que s'han tingut poc en compte fins ara.

Per a més informació

Manuel Almirall
Fundació Futur
93 302 19 27
futur@fundaciofutur.org
www.fundaciofutur.org

Vehicles menys contaminants

Reducció de la contaminació acústica i atmosfèrica dels vehicles de missatgeria.

Gremi de Missatgeria de Catalunya

Descripció

El Gremi de Missatgeria de Catalunya és una organització empresarial de base associativa, creada l'any 1999, que agrupa empreses catalanes del sector de la missatgeria i del transport urgent. La seva finalitat fonamental és la defensa, la promoció i la regularització dels interessos del sector, i contribuir a consolidar un teixit empresarial sòlid, tant des del punt de vista econòmic com social.

Per tal de reduir la contaminació acústica i les emissions que causen els vehicles de repartiment quan circulen per la ciutat, el Gremi de Missatgeria de Catalunya porta a terme una campanya entre les empreses agremiades i altres del sector per avançar en la reducció d'aquests impactes ambientals.

Els objectius d'aquesta línia d'actuació són els següents:

- Aconseguir que el 90% dels vehicles propietat de les missatgeries redueixin el soroll per sota dels 70 decibels.
- Arribar a un 25% de presentació voluntària de la Inspecció Tècnica de Vehicles (ITV) dels ciclomotors, i a un 20% de controls propis dels nivells de contaminació acústica i atmosfèrica.
- Divulgar entre els agremiats les ordenances municipals relatives al soroll i les emissions contaminants.

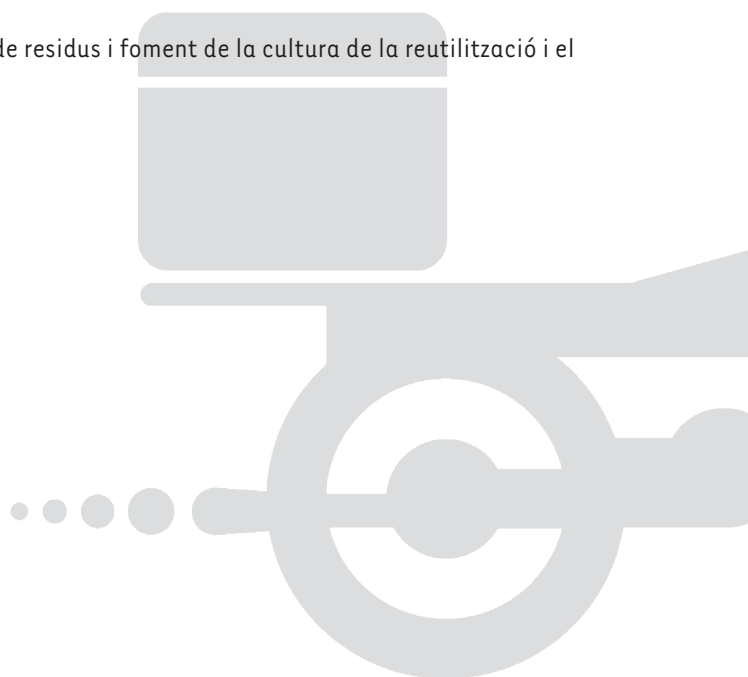
Resultats

Els resultats assolits fins al moment han estat positius i constaten l'interès de les empreses agremiades per millorar els impactes que el funcionament habitual dels vehicles té sobre l'ambient urbà. En aquest sentit, cal dir que un 55% dels vehicles de les missatgeries agremiades han aconseguit reduir la contaminació acústica, i un 40% de les empreses han demanat informació de les ordenances als diferents punts d'informació.

Altres actuacions a destacar

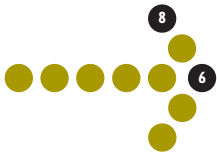
- Creació d'un punt d'atenció i d'informació de criteris sostenibles i la promoció de sistemes de gestió ambiental.
- Reducció de la producció de residus i foment de la cultura de la reutilització i el reciclatge.

premi
acció21
2004

Per a més informació

Montse Sánchez
Gremi de Missatgeria de Catalunya
93 408 03 52
gremi@missatgeria.org
www.missatgeria.org

Materials industrials ecològics

Desenvolupament i fabricació de cables ecològics.

Grupo General Cable Sistemas, SA

Descripció

General Cable es una empresa fabricant de cables a nivell mundial. La companyia compta amb instal·lacions de producció a Amèrica del Nord, Europa i Oceania, amb més de 7.000 treballadors. Grupo General Cable Sistemas, SA té el compromís de desenvolupar totes les seves activitats amb el màxim respecte per la protecció i conservació del medi, i de fer extensiva aquesta política a tots els col·laboradors i treballadors.

En aquest sentit, assumeix la responsabilitat d'investigar i aplicar criteris ambientals des de les fases de disseny dels seus productes, apostant pels cables zero halògens no propagadors de flama. Així, durant el procés de recobriment del metall dels cables es fan servir materials sense halògens, ni estabilitzants de plom.

Resultats

L'eliminació dels estabilitzants de plom s'està portant a terme d'acord amb el programa establert, que preveu com a data límit l'1 de gener de 2006. En relació a la producció de materials sense halògens, durant l'any 2005 s'ha incrementat en un 10% respecte a la de l'any anterior.

Amb aquesta bona pràctica industrial s'avança en la minimització dels riscos ambientals que suporten els ciutadans, alhora que es potencia la investigació i l'ús de tecnologies alternatives i la producció neta.

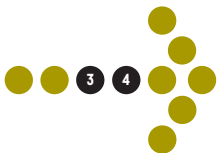
Altres actuacions a destacar

- Adopció de criteris ambientals a les compres de l'empresa.
- Realització d'una campanya interna de divulgació de bones pràctiques i consells ambientals.

Per a més informació

Pilar Delgado
Grupo General Cable Sistemas, SA
93 773 48 90
pdelgado@generalcable.es
www.generalcable.es

A la feina, en transport públic

Promoció de la utilització del transport públic per als desplaçaments al lloc de treball o per motius de feina.

Institut d'Estudis de la Seguretat (IDES)

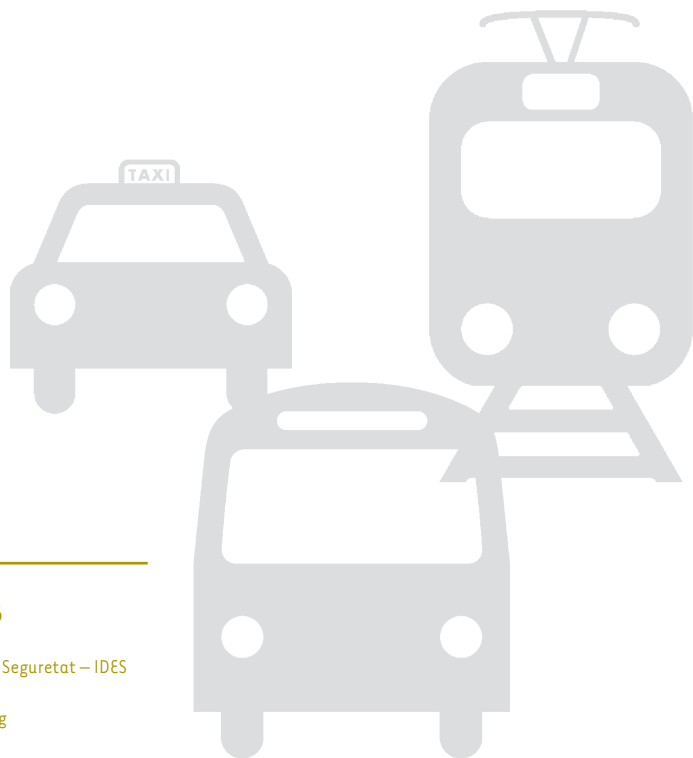
Descripció

L'Institut d'Estudis de la Seguretat (IDES) és una iniciativa del Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials del Barcelona i del Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Catalunya, que neix el 1998 com a fundació sense ànim de lucre i com a eina al servei dels diferents col·lectius professionals, de les empreses, de les diferents administracions i també del conjunt de la societat per estimular i difondre, des d'una perspectiva transdisciplinària, les problemàtiques socials sota l'àmbit conceptual de la seguretat. L'objectiu de l'IDES és millorar la capacitat social de coneixement, anàlisi, previsió, minimització i control del risc a través de la realització de serveis, estudis i activitats de promoció, difusió i comunicació. L'Institut vol aprofitar la situació de les seves oficines al centre de Barcelona per a fomentar l'ús del transport públic i de la mobilitat a peu entre els seus treballadors, tant per accedir als seus respectius llocs de treball (en alguns casos, abona l'import dels bitllets de Renfe) com per assistir a reunions en altres indrets de la ciutat o dels municipis de les rodalies (compra de targetes T10).

L'objectiu d'aquesta pràctica és triple: contribuir a la millora de la mobilitat urbana, potenciar la seguretat viària i afavorir la sostenibilitat ambiental mitjançant la reducció de l'ús del vehicle privat a motor.

Altres actuacions a destacar

- Recollida selectiva de residus segons les categories especials/no especials. Estalvi de material i reducció de l'impacte ambiental.

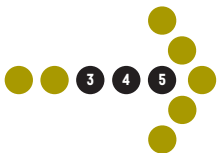

Per a més informació

Imma Ros
Institut d'Estudis de la Seguretat – IDES
93 272 54 30
iros@fundacio-ides.org
www.seguretat.org

També fan pràctiques semblants

Consell de la Joventut de Barcelona
Associació per a la Promoció del Transport
Públic

Mobilitat més eficient a l'empresa

Reducció de l'impacte ambiental causat per la mobilitat associada a les activitats pròpies de l'empresa.

La Vola. Companyia de serveis ambientals

Descripció

L'empresa La Vola, a través del seu departament informàtic, ha desenvolupat un programa a mida que permet optimitzar l'ús i el temps de gestió de les reserves de cotxes i aparells compartits a l'empresa; el programa Marcus. A més, registra tots els desplaçaments dels treballadors, de manera que es facilita el fet de compartir cotxe, especialment en els viatges més habituals.

La mobilitat és, actualment, el principal impacte ambiental de l'activitat de l'empresa, el nombre de cotxes de l'empresa augmenta cada any i, com a conseqüència, també el consum de combustibles fòssils. Per aquest motiu s'ha actuat per a reduir els efectes negatius de l'elevat nombre de desplaçaments, passant tots els cotxes de l'empresa al biodièsel i prioritant-ne el consum.

El programa Marcus permet, als treballadors i treballadores de La Vola, reservar bicicletes per als desplaçaments locals, conèixer el consum de biodièsel i les emissions de CO₂ mensuals, així com reservar tot tipus d'aparells i facilitar el coneixement de la seva ubicació i el seu estat en un moment determinat (ordinadors portàtils, USB, canons projectors, càmeres digitals, etc.) Actualment, el programa no registra els desplaçaments que es fan en transport públic, atès que no hi ha necessitat de fer reserves ni compartir el viatge. Tanmateix, l'ús de transport públic s'ha incrementat notablement amb l'obertura de l'oficina de Barcelona.

Resultats

La Vola compta actualment amb 7 cotxes propis per a la realització dels desplaçaments laborals dels seus treballadors i treballadores. Pel que fa al canvi de combustible d'aquests cotxes de dièsel convencional a biodièsel es pot observar com, l'any 2004, un 61% del combustible consumit va ser biodièsel, un 56% més que l'any anterior. El biodièsel es compra a les gasolineres FeixasAulet, que proveeixen BDP30, és a dir, biodièsel al 30%.

El Marcus està en funcionament des de l'any 2003. El programa s'ha anat ampliant i adaptant a la nova realitat de l'empresa. És ara quan el programa està prou definit per extreure'n resultats estadístics des d'un punt de vista ambiental, com per exemple el nombre de cotxes utilitzats, el de reserves totals realitzades, el de reserves compartides, el de reserves de bicicletes, els quilòmetres totals recorreguts, l'evolució mensual i anual del consum de biodièsel, l'evolució mensual i anual de les emissions de CO₂ a l'atmosfera, i el nombre de desplaçaments des de l'oficina de La Vola a BCN a la seu central de Manlleu i viceversa.

Altres actuacions a destacar

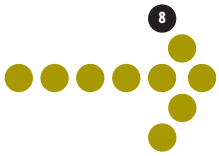
- Implantació i desenvolupament d'un sistema de gestió i qualitat ambiental i d'un pla Estratègic de Responsabilitat Social.
- Selecció de proveïdors amb criteris ambientals i socials.

Per a més informació

Arantxa Arnaiz
La Vola. Companyia de Serveis Ambientals
93 851 50 55 i 93 356 81 60
aarnaiz@lavola.com
www.lavola.com

També fan pràctiques semblants

Barcelona Camina
Consell de la Joventut de Barcelona
Associació per a la Promoció del Transport Públic

El balanç social de l'empresa

Anàlisi i valoració del compromís social i de les actuacions de la cooperativa.

premi
acció21
2003

Missatgers Trèvol, SCCL

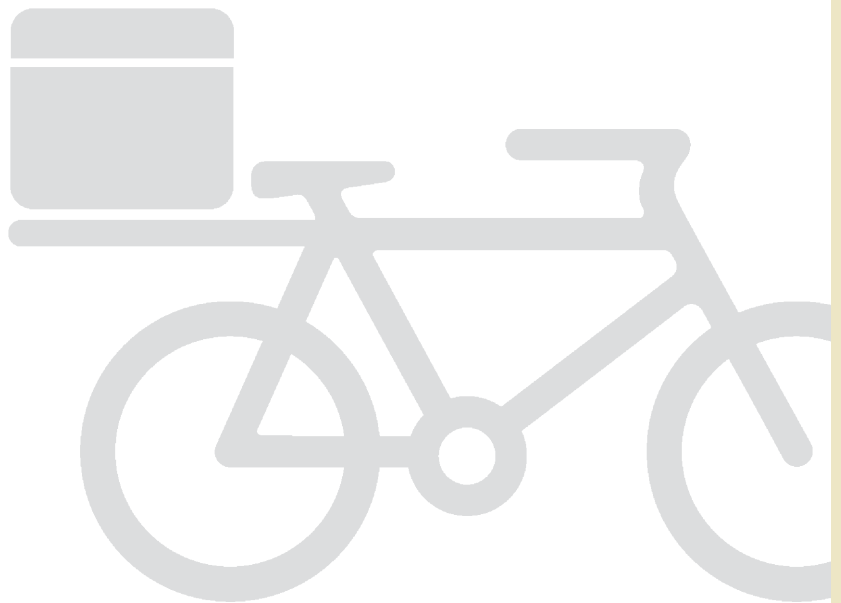
Descripció

Trèvol és una cooperativa de treball associat dedicada als serveis de missatgeria i neteja, creada l'any 1984 sota els principis cooperatius gestionant els recursos econòmics i humans d'una manera social i horitzontal. L'any 1993, a nivell local, substitueix els vehicles a motor per la bicicleta i es converteix en la primera empresa d'ecomissatgeria de l'Estat Espanyol. En l'àmbit de la inserció social, Trèvol està registrat com a Centre Especial de Treball, té convenis de col·laboració amb diverses entitats i organitzacions com la Creu Roja, Càritas o la Fundació Trini Jove, i està desenvolupant una empresa d'inserció amb la entitat APASSOS (Acció i Participació Social Sostenible).

Trèvol ha incorporat a les eines de gestió i anàlisi del funcionament de la cooperativa el balanç social, a fi de valorar el compromís social i el tipus d'actuacions realitzades en àmbits com el de la gestió ambiental, el patrocini empresarial, la igualtat d'oportunitats, la participació dels treballadors, etc.

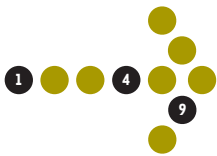
Resultats

Abans de començar a aplicar aquest balanç a l'hora de valorar el compromís social i ambiental de la cooperativa, Trèvol havia fet proves amb diferents sistemes i metodologies, com la de la xarxa REAS (Red de Economía Alternativa i Solidaria, www.reasnet.com) i l'índex Nasco, un procés d'autodiagnosi per a petites i mitjanes empreses europees. Entre els objectius que Trèvol vol assolir amb aquest procés hi ha el de millorar l'eficiència a través de la intercooperació, la promoció dels valors que aplica, crear nous llocs de treball, contribuir a la millora de la cohesió social, i fomentar un consum responsable, just i solidari. A través de la participació en xarxes com la REAS, vol contribuir també a l'intercanvi d'informació, productes i serveis i valors, tot desenvolupant projectes de cooperació sostenibles.

Per a més informació

Xavier Palos
Missatgers Trèvol, SCCL
93 498 80 07
trevol@trevol.com
www.trevol.com

Observatori Científic de la Mediterrània

Creació d'una xarxa d'entitats i institucions per a potenciar les relacions entre els agents que treballen en l'àmbit de les ciències naturals i ambientals.

Qualitat Kultura, SCCL

Descripció

Qualitat Kultura és una entitat dedicada al disseny de projectes culturals sostenibles. En el marc del programa *Observatori Científic de la Mediterrània*, desenvolupat per l'Institut de Cultura de Barcelona, Qualitat Kultura gestiona els continguts de la pàgina web *Medciències* (www.bcn.es/medciencies), del butlletí de cultura científica *laTalaia* (www.latalaia.net), i dels itineraris científics i ambientals per a la ciutat de Barcelona. L'objectiu d'aquest programa és difondre, crear sinèrgies i potenciar la participació en totes les actuacions relacionades amb la biodiversitat, la sostenibilitat, el patrimoni natural i el medi ambient a la ciutat de Barcelona.

Resultats

El programa ha afavorit la creació d'una xarxa de més de 100 entitats actives en els diferents productes que s'ofereixen a través de la pàgina web, algunes de les quals són col·lectius d'associacions i organitzacions. El web rep actualment més de 70.000 visites trimestrals, amb més de 140.000 pàgines consultades.

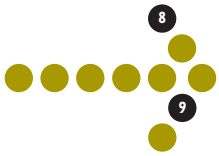
Altres actuacions a destacar

- Desenvolupament del projecte *Net@Net* per a reduir l'impacte ambiental de les deixalles informàtiques tot fomentant la reutilització tècnica, educativa i cultural dels equips.

Per a més informació

Pau Senra
Qualitat Kultura, SCCL
93 458 87 97
pau@qualitatkultura.com
www.qualitatkultura.com

Informació ambiental als treballadors dels hotels

Difusió de bones pràctiques ambientals al sector de l'hostaleria per mitjà de la pàgina web.

Secció Sindical UGT. Hotel Princesa Sofía

Descripció

Els sindicats poden jugar un paper decisiu a l'hora de portar els valors de la cultura de la sostenibilitat a l'empresa, i difondre bones pràctiques ambientals i socials entre els treballadors. En aquesta línia, i amb l'objectiu de difondre els valors de la cultura de la sostenibilitat i promoure la sensibilització ambiental dels treballadors i treballadores, la pàgina web de la Secció Sindical de la UGT de l'Hotel Princesa Sofía ofereix informació, consells pràctics i materials sobre diversos temes relacionats amb el medi i la salut de les persones.

Els temes sobre els que aporta dades i informació de diversa índole són els següents: el bon ús de l'aigua, els productes transgènics, el foment del reciclatge, l'energia renovable i les bones pràctiques ambientals aplicades al sector de l'hostaleria.

La pàgina web ofereix també als visitants un *Manual de buenas prácticas ambientales en el turismo y la hostelería*, una guia editada pels ministeris de Medio Ambiente i Trabajo y Asuntos Sociales i adaptada a les necessitats del sector.

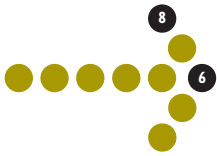
Cal recordar que l'activitat hotelera és una font d'ingressos i de riquesa per a una ciutat, però també genera impactes ambientals que cal preveure i gestionar adequadament per a evitar d'excedir els límits del territori i la pèrdua de valors ambientals insubstituïbles.

Altres actuacions a destacar

- Minimització dels residus, especialment els envasos i embalatges, i foment de la reutilització i la recollida selectiva.
- Realització de campanyes i edició de materials de divulgació ambiental dirigides als treballadors i treballadores del sector.

Per a més informació

Pepi Navarro
Secció Sindical UGT Hotel Princesa Sofía
93 508 10 00
hpsugt@yahoo.es
www.princesasofiaugt.com

Embalatges reciclables

Ús d'un material de protecció reciclable i autodegradable per a l'embalatge dels productes.

SETELSA

Servicios Técnicos Electrónicos, SA

Descripció

SETELSA és un centre oficial de reparació d'electrònica, vídeo i fotografia digital. L'enviament dels articles des del seu laboratori els realitza amb materials reciclables i biodegradables a fi de reduir l'impacte ambiental dels embalatges. Es tracta de productes elaborats amb plàstics amb bombolles i espumes, i de bosses anti-estàtica que es descomponen ràpidament a l'aire lliure i es desfan a l'aigua (Flupis). Les caixes de transport estan realitzades en cartró reciclable.

Aquests materials d'embalatge eviten també les descàrregues electrostàtiques que poden provocar avaries irreversibles en els circuits dels articles electrònics. SETELSA proporciona gratuïtament als seus clients caixes a mida per a cada tipus de circuit que poden ser reutilitzades diverses vegades.

Resultats

La majoria dels clients d'ofimàtica envia els circuits a reparar en aquestes caixes, cosa que permet mantenir l'estoc d'embalatge i evita llançar-lo després d'haver-lo fet servir només una vegada. Totes aquestes mesures fan que els treballadors de SETELSA prenguin consciència de la importància del reciclatge i que l'apliquin en tots els nivells de l'empresa, cosa que situa la seva estratègia de desenvolupament i promoció en l'horitzó de la sostenibilitat i fomenta l'ecoeficiència i la innovació.

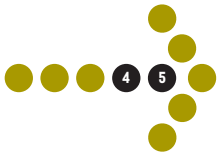
Altres actuacions a destacar

- Recollida segregada de residus metàl·lics, circuits electrònics, piles, tòner i làmpades fluorescents per al seu tractament i reciclatge.
- Consum de cafè procedent de Comerç Just a la màquines de venda automàtica de l'empresa.

Per a més informació

Chris Lermينياux
SETELSA
93 265 26 68
Chris@Setelsa.es
www.Setelsa.com

Panell de tastadors d'aigua

Seguiment de les variacions organolèptiques de l'aigua distribuïda a la ciutat de Barcelona mitjançant un panell de tastadors.

Societat General d'Aigües de Barcelona (SGAB)

Descripció

Aigües de Barcelona és l'empresa que subministra aigua potable a una vintena de municipis, amb una xarxa de canonades interconnectades que distribueix l'aigua superficial del riu Ter (tractada a l'Estació de Tractament de Cardedeu), la procedent de la vall baixa del riu Llobregat (tractada a l'Estació de Tractament d'Abrebra o a la de Sant Joan Despí) i la de l'aqüífer del riu Besòs (tractada a l'Estació de Tractament del Besòs).

La garantia sanitària de l'aigua de consum públic (l'aigua de l'aixeta) està regulada per la legislació vigent i està sota el control permanent de les autoritats sanitàries. Els consumidors, tanmateix, també valoren que l'aigua de l'aixeta tingui "bon gust", és a dir, que tingui una bona qualitat organolèptica.

Aigües de Barcelona va crear fa deu anys un panell de tastadors, constituït per estudiants de la Facultat de Ciències de la Universitat de Barcelona que es van renovant periòdicament. Aquest panell té com a funció valorar de forma objectiva la qualitat organolèptica de l'aigua distribuïda, a fi d'avançar en la seva millora.

Resultats

La posada en marxa del panell ha permès fer un seguiment rigorós de la qualitat organolèptica de l'aigua subministrada. La tasca realitzada pels tastadors permet també comparar el gust d'aigües de diferents orígens i avaluar l'efecte sobre les qualitats organolèptiques de les noves tecnologies implantades en el tractament de les aigües (ozonització, membranes, etc.).

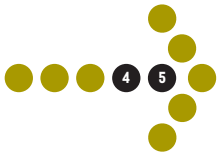
Altres actuacions a destacar

- Recollida selectiva dels residus urbans per part de Femarec, cooperativa d'iniciativa social.
- Valorització del residu resultant del tractament de l'aigua potable, tot convertint-lo en matèria primera per a la indústria ceràmica (residu 0).

H₂O

Per a més informació

Anna Bolaños
Fundació Agbar
93 342 39 35 00
abolanos@agbar.es
www.aiguesdebarcelona.es

Telecomunicació sense riscos

Implantació de mesures de prevenció de la contaminació i altres riscos en els centres de telecomunicació.

TRADIA

Difusió Digital Societat de Telecomunicacions, SA

Descripció

Tradia és un operador d'infraestructures i serveis de telecomunicacions per a radiodifusors, operadors de telecomunicacions i grups tancats d'usuaris. Aquesta empresa va signar el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat el juny de 2003.

Entre les actuacions desenvolupades en l'àmbit ambiental, les direccions de medi ambient i de riscos laborals Tradia han implantat mesures de prevenció de la contaminació en els centres de telecomunicació, han identificat els riscos amb possibilitat i han elaborat un procediment d'actuació davant d'accidents tot establint plans de prevenció i protecció.

Resultats

Des de l'any 2003, s'han instal·lat 60 kits als centres de telecomunicacions que operen amb grup electrògen (1 per grup). Els kits estan integrats per un dipòsit homologat per a llançar residus del tipus guants, mascaretes, barreres absorbents, serradures absorbents i draps absorbents. Estan preparats per a contenir possibles fuites de gas-oil i olis i líquids de bateries.

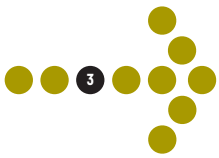
Aquesta actuació s'ha complementat amb formació específica a les persones més directament implicades en la gestió del repostatge i manteniment dels esmentats grups electrògens.

Altres actuacions a destacar

- Realització d'estudis de viabilitat per a la implantació d'instal·lacions d'energia solar en diversos centres de telecomunicació.
- Comunicació de requisits ambientals als proveïdors i contractistes per a la correcta gestió.

Per a més informació

Josep Lluís Guiu Agustí
Tradia
93 567 89 10
Mediamb@tradia.com
www.tradia.com

Transport més accessible

Introducció i ampliació dels criteris d'accessibilitat a la xarxa d'autobusos i metro de Barcelona i rodalies.

Transports Metropolitans de Barcelona

Transports Metropolitans de Barcelona (TMB)

Descripció

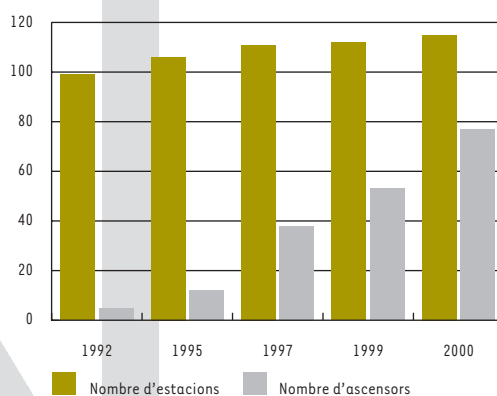
Transports Metropolitans de Barcelona és la unitat gestora de les empreses Ferrocarril Metropolità de Barcelona, SA i Transports de Barcelona, SA, que presten els seus serveis de transport públic col·lectiu a la ciutat de Barcelona i la seva àrea d'influència. TMB té una plantilla de 6.000 persones, i transporta anualment més de 500 milions de viatgers. Transports Metropolitans de Barcelona té en compte criteris d'accessibilitat a la seva xarxa d'autobusos i de ferrocarril per tal que les persones amb discapacitats i mobilitat reduïda puguin fer ús del transport públic amb tota comoditat. La nova construcció d'estacions, els vehicles (autobusos i trens), i la maquinària que fan servir els viatgers (equips de *ticketing*, per exemple), es compren sota aquests criteris de garantia de la mobilitat universal. Paral·lelament, TMB porta a terme també la reforma de les estacions antigues per tal de fer-les accessibles a qualsevol persona, sigui quin sigui el seu grau de mobilitat.

Resultats

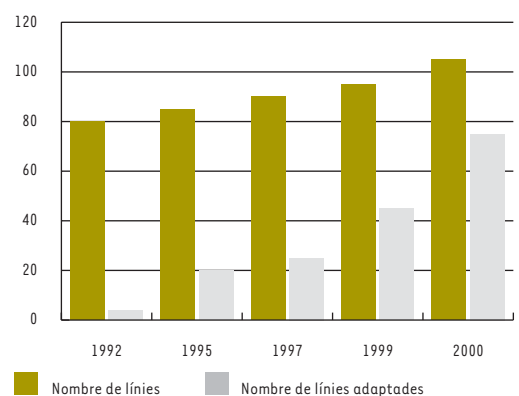
Pel que fa a la xarxa d'autobusos, tots els vehicles adquirits des de l'any 1991 compleixen les normes d'accessibilitat. Es tracta d'unitats de pis baix, que es poden "agenollar" per a facilitar l'accés de les persones amb mobilitat reduïda, disposen d'una rampa o plataforma i tenen dos espais reservats per a aquestes persones amb elements que permeten fixar les cadires de rodes, entre d'altres millores.

Amb relació a la xarxa de metro, s'ha procedit a la instal·lació progressiva d'ascensors i rampes a les estacions, ja que el gran nombre d'escales són el principal impediment a l'hora de garantir l'accessibilitat de tothom. Les estacions també han estat equipades amb elements que faciliten la mobilitat de les persones amb dificultats visuals o auditives. Les línies 2 i 11, són completament accessibles, i la línia 9, actualment en construcció, incorpora des de les seves etapes projectuals tots els criteris d'accessibilitat.

Nombre d'estacions de metro equipades amb ascensors

Nombre de línies de bus adaptades

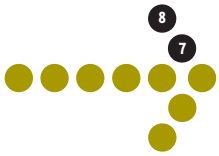

Altres actuacions a destacar

- Desenvolupament de projectes d'ocupació, en col·laboració amb Barcelona Activa, per donar una oportunitat laboral a persones que pertanyen a grups d'exclusió social.
- Incorporació de fonts d'energia renovables o menys contaminants (gas natural, pila de combustible) a la xarxa d'autobusos.

Per a més informació

Manel Barriga / Albert Piqué
Transports Metropolitans de Barcelona
mbarriga@tmb.net; apique@tmb.net
www.tmb.net

Cooperació entre empresa i treballadors

Implantació d'un model únic de cooperació entre l'empresa i els treballadors per a fomentar l'auto-ocupació i la responsabilitat personal.

Trixi Triciclós, SL

Descripció

El Trixi és un servei de transport que funciona com a taxi i que també recorre la ciutat amb passatgers a bord. Els vehicles trixi estan equipats amb un motor elèctric que ajuda al trixista a l'hora de pedalejar.

Barcelona ha estat la primera ciutat del sud d'Europa que l'ha implantat, per bé que aquest servei funciona des de fa anys a Amsterdam, Londres o Copenhaguen, i a d'altres ciutats com Tokyo, Rijad o Beirut.

Trixi Triciclós té un funcionament empresarial diferent al de qualsevol altra companyia, ja que se sustenta gràcies a l'ajut de patrocinadors que inclouen la seva publicitat als vehicles.

Resultats

Gràcies a aquesta aportació econòmica, els trixistes han de pagar una quantitat molt reduïda pel lloguer dels vehicles i, fins i tot, l'ingrés per publicitat arriba a cobrir la quota al règim general d'autònoms.

D'aquesta manera, el trixista ingressa gairebé tot el que guanya realitzant la seva activitat laboral i, per tant, té un estímul afegit a l'hora de treballar. El propietari dels vehicles és l'encarregat de gestionar la publicitat.

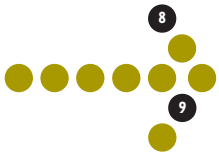
Altres actuacions a destacar

- Reciclatge del material d'oficina i dels productes del taller.
- Realització de proves amb vehicles amb plaques solars, i amb un nou vehicle que funciona a pedals, com la bicicleta.

Per a més informació

Lluís València
Trixi Triciclós, SL
93 310 13 79
info@trixi.com
www.trixi.com

Reconeixement de les bones pràctiques ambientals

Organització dels Premis Atlas per al reconeixement d'aquelles iniciatives exemplars desenvolupades en l'àmbit sociolaboral.

Unió General de Treballadors de Catalunya (UGT)

Descripció

La UGT de Catalunya va constituir l'any 1998 els Premis Atlas, amb l'objectiu de reconèixer aquelles iniciatives més exemplars desenvolupades en l'àmbit sociolaboral que siguin respectuoses amb l'entorn. Consten de tres categories: Premi a la millor iniciativa empresarial, Premi a la millor iniciativa de participació social i ciutadana o d'educació ambiental, i Reconeixement a la trajectòria exemplar.

Els Premis Atlas són la mostra més significativa del que representa el medi ambient per al sindicat i de la importància que se li dóna com a element fonamental per configurar una millor qualitat de vida. Englobats en el Projecte Atlas, aquests premis recullen molts dels aspectes que persegueix l'esmentat projecte com ara: la necessitat de transformar l'aparell productiu català a favor del medi ambient i de l'ocupació, identificar el medi ambient com un factor positiu tant per la seva capacitat de generar ocupació com per la d'obrir nous camins productius, comercials o de serveis.

Resultats

Els Premis Atlas permeten fer, any rere any, una bona divulgació a les empreses de les millors experiències ambientals aplicables dins els diferents sectors empresarials amb la finalitat que siguin conegudes i incorporades on es consideri adient.

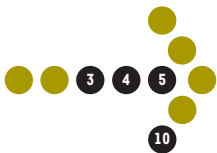
Altres actuacions a destacar

- Realització de campanyes de sensibilització ambiental entre els delegats i el conjunt de treballadors perquè apliquin bones pràctiques ambientals en el seu lloc de treball.
- Minimització de la producció de residus i recollida selectiva a totes les seus de la UGT a Catalunya.

Per a més informació

Marta González
Unió General de Treballadors de Catalunya
93 304 68 00
mediambient@catalunya.ugt.org
www.ugtccatalunya.com

Combustibles més eficients

Ús d'additius en el gas-oil i en el biodièsel per a reduir el consum de combustible.

Urbaser, SA

Descripció

Urbaser, SA és l'empresa de serveis mediambientals del Grup ACS. Les seves àrees d'actuació són la gestió integral de residus (neteja viària, recollida i tractament de residus), gestió del cicle integral de l'aigua i jardineria.

Atès que Urbaser compta amb una àmplia flota de vehicles per a la realització de les seves activitats, l'empresa ha realitzat durant l'any 2005 (maig-novembre) un projecte per a determinar l'eficàcia de l'ús d'additius en el consum de combustible en els grans vehicles amb motor dièsel.

La mostra de vehicles sotmesa a estudi ha estat de 10 vehicles pesats de la flota de recollida de residus sòlids urbans de Viladecans, amb cinc categories diferents per aconseguir una mostra prou representativa: 4 camions de càrrega lateral, 2 camions bicompartimentats de 16 m³, 1 camió bicompartimentat de 21 m³, 2 camions Cabstar-plataforma i 1 camió grua.

Durant una primera fase s'ha avaluat el consum individual de cada vehicle sense la mescla de l'additiu (excepte en el cas d'un vehicle que va començar la prova amb additiu), i durant una segona s'ha avaluat l'eficàcia de l'additiu barrejat amb les dues alternatives de combustible: gas-oil i biodièsel. El biodièsel és un combustible biodegradable produït a partir de matèries primeres renovables, com els olis vegetals, que es pot fer servir com a carburant pur al 100% o en diferents proporcions segons el tipus de motor dièsel en el que s'aplica. L'additiu (Viscon) atorga al carburant unes característiques físico-químiques que optimitzen la mescla aire/carburant.

El cost econòmic global del projecte ha estat de 10.980 euros.

Resultats

Els resultats del projecte no es coneixeran fins a primers de l'any 2006, ja que els vehicles estan encara en fase de proves. Això no obstant, i pel que fa a les emissions contaminants, la barreja de l'additiu en el combustible s'ha demostrat en proves realitzades durant l'any 2004 que redueix sensiblement les emissions de monòxid de carboni i les d'hidrocarburs.

Altres actuacions a destacar

- Separació en origen de totes les fraccions residuals domèstiques i específiques, com els olis dels vehicles.
- Formació ambiental dels treballadors i aplicació de bones pràctiques en el lloc de treball.

Per a més informació

Anna Palau
Urbaser, SA
apalau@acs-syc.com
www.urbaser.com

L'ÀMBIT DE L'ADMINISTRACIÓ I DE LES EMPRESSES PÚBLIQUES

L'administració, així com les empreses públiques vinculades, estan habilitades per a actuar en tots els àmbits de la cultura de la sostenibilitat. La responsabilitat que tenen pràcticament sobre tots els aspectes de la vida ciutadana i sobre l'espai públic, fa que qualsevol actuació pugui ser dissenyada i executada a la llum dels principis del desenvolupament sostenible.

La pròpia activitat interna de l'administració pot ser portada a terme aplicant aquests criteris i integrant ambient, societat i economia en totes les polítiques, línies estratègies i accions. La compra de materials i productes, la contractació de serveis, l'execució d'obres, la formació dels treballadors, el disseny i el manteniment dels espais de treball i dels equipaments, la planificació dels recursos, la gestió dels residus, o la participació ciutadana són alguns dels molts camps en els que l'administració té la capacitat de progressar. I ho pot fer amb petits canvis operatius, tecnològics o de funcionament que, tant a curt, com a mig i llarg termini, i tant a escala local com global, comporten impactes socials i ambientals de gran abast.

En el present apartat es recullen gairebé una trentena de bones pràctiques que, des d'àmbits territorials diferents (districte, ciutat, àrea metropolitana), abasten tots els objectius del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.

Relació d'àmbits de l'administració que aporten bones pràctiques

Ajuntament de Barcelona: districtes de Ciutat Vella, Les Corts, l'Eixample, Gràcia, Horta-Guinardó, Nou Barris, Sant Martí, Sants-Montjuïc, Sarrià-Sant Gervasi; Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient; Institut Municipal d'Educació (IMEB); Institut Municipal de Parcs i Jardins; Bombers de Barcelona; empreses municipals i consorcis: Agència d'Energia de Barcelona, Agència de Salut Pública de Barcelona, Foment de Ciutat Vella, Mercabarna, Zoo de Barcelona; centres de recursos pedagògics de Sant Andreu i Sant Martí; Entitat del Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Menys soroll, millor

Actuacions d'informació i sensibilització ciutadanes per a reduir la contaminació acústica al districte.

Ajuntament de Barcelona

Districte de Ciutat Vella

Ajuntament de Barcelona. Districte de Ciutat Vella

Descripció

Des de l'any 2004, durant els mesos de juliol, agost i setembre, el Districte de Ciutat Vella impulsa una iniciativa emmarcada dins del Pla de Civisme i de la campanya d'estiu per a reduir la contaminació acústica.

La iniciativa consisteix en la presència d'un grup de mims que actua a les zones de la Ribera i de la Plaça Reial, fent prendre consciència als clients dels locals d'oci i de restauració sobre la necessitat de sortir dels establiments i transitar per la via pública tot respectant el descans nocturn dels veïns dels barris.

L'activitat es realitza els caps de setmana, des de l' 1:30 h de la matinada fins a les 5 h. A més de recordar amb la mímica el fet de guardar silenci, els actors reparteixen material informatiu i divulgatiu. L'activitat és fruit d'un acord entre el Districte de Ciutat Vella, l'Associació d'Amics i Comerciants de la plaça Reial i l'Associació d'Empresaris d'Hostaleria de la Ribera, amb la col·laboració de l'Àrea de Serveis Urbans i Medi Ambient de l'Ajuntament de Barcelona (Programa per a la Minoració del Soroll) i del Grup Ecologista del Nucli Antic de Barcelona (GENAB).

Resultats

La valoració realitzada en finalitzar l'estiu del 2004 va ser òptima. Tant els propietaris dels locals, com els clients i els mateixos veïns van considerar que la iniciativa havia estat un èxit, ja que d'una forma original i divertida s'aconseguia la complicitat dels clients, que ràpidament entenien el missatge i baixaven el to de veu.

La campanya del 2005 ha tingut un element afegit, i és que en ser el segon any que es porta a terme, molts usuaris dels locals només que veuen els mims fan ells mateixos el senyal de silenci per reduir el soroll al carrer.

Per a més informació

María Gas
Districte de Ciutat Vella
93 291 61 75
mgas@mail.bcn.es
www.bcn.es/districtes

Divulgació ambiental al districte

Realització d'activitats divulgatives relacionades amb el coneixement del medi natural i sobre ecologia urbana.

Ajuntament de Barcelona

Districte de Les Corts

Ajuntament de Barcelona. Districte de Les Corts

Descripció

El Districte de Les Corts organitza, en col·laboració amb el Centre Cívic Can Deu, l'Aula d'Educació Mediambiental. La programació inclou xerrades, tertúlies, cursos, monogràfics, audiovisuals, visites i altres activitats relacionades amb el coneixement del paisatge, la millora de l'entorn urbà, la biodiversitat, l'ecologia domèstica, etc.

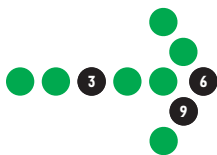
El centre cívic ofereix també un servei de préstec de bicicletes plegables per comprovar els avantatges de la mobilitat urbana en aquest mitjà de transport, i un servei de "bústia ecològica" per consultar dubtes sobre temes relacionats amb l'ecologia i el desenvolupament sostenible.

Resultats

Durant l'any 2005, gairebé 450 persones han participat a les activitats de l'Aula d'Educació Mediambiental. En aquest sentit, s'han realitzat 9 excursions guiades (als parcs naturals del Montseny, Cadí-Moixeró i Montnegre-Corredor, entre d'altres paratges d'interès), 9 sortides botàniques (per conèixer les plantes invasores de les rieres, les orquídes del Montseny, o les algues de la costa sud de Catalunya) i 4 xerrades sobre temes relacionats amb el reciclatge i l'ecologia domèstica, i s'han projectat 6 audiovisuals sobre la riquesa natural d'indrets com Tenerife o Costa Rica.

Per a més informació

Josep Calero
Districte de Les Corts
93 291 64 71
jcalerog@mail.bcn.es
www.bcn.es/districtes

Aula Ambiental Sagrada Família

Servei d'educació i informació ambiental situat al Punt Verd del barri de la Sagrada Família, per a fomentar la cultura de la sostenibilitat.

Ajuntament de Barcelona

Districte de l'Eixample

Ajuntament de Barcelona. Districte de l'Eixample

Descripció

El Punt Verd del barri de la Sagrada Família compta amb servei d'educació ambiental que ofereix als ciutadans informació i recursos divulgatius sobre temes relacionats amb la cultura de la sostenibilitat; en especial, sobre els residus, la recollida selectiva i el consum responsable.

El servei té una programació d'activitats trimestrals (tallers, tertúlies i exposicions), obertes a tothom i gratuïtes, al voltant dels objectius de l'Agenda 21 de Barcelona, i una oferta d'activitats dirigides als centres educatius de primària, secundària i educació en el lleure. El Punt Verd dona suport també a les entitats, associacions i col·lectius del barri i del districte amb l'objectiu de promoure les iniciatives d'educació i les bones pràctiques ambientals.

La iniciativa va sorgir l'any 1998 d'un òrgan de participació que aglutina les entitats del barri, veïns i veïnes i representants de l'administració municipal: el Fòrum Cívic Sagrada Família. De la trentena d'entitats que formen el Fòrum Cívic Sagrada Família, en componen la Comissió de Seguiment: el Centre Cívic Sagrada Família, el CEIP Tabor, l'AMPA del CEIP Tabor, el Districte de l'Eixample, ProEixample, el Poliesportiu Municipal Sagrada Família (Fundació Claror), la Societat Catalana d'Educació Ambiental, l'Associació de Veïns i Veïnes Sagrada Família, l'Esplai Sagrada Família, la Colla Drapaire Sagrada Família i el Casal de Joves Ksal i Pebre.

Resultats

L'Aula Ambiental és un exemple d'acció local que acostia als ciutadans temes relacionats amb la sostenibilitat des d'una vessant pràctica i quotidiana. Des de la seva posada en funcionament l'abril de 2003, s'han atès més de 1.000 consultes al punt d'informació, i s'han realitzat més de 180 visites guiades a la deixalleria. S'han organitzat una seixantena d'activitats obertes per a adults, i una trentena adreçades als infants i als joves relacionades amb els objectius de l'Agenda 21 de Barcelona.

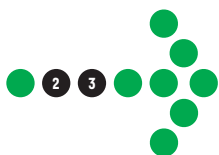
D'altra banda, a finals de l'any 2003, i arran d'una iniciativa del BACC, des de l'Aula Ambiental es va posar en pràctica la campanya *Mou-te en bici* per a fomentar l'ús de la bicicleta entre els ciutadans del barri. La iniciativa consisteix a cedir gratuïtament una bicicleta plegable a qualsevol persona que vulgui provar aquest mitjà de transport no contaminant, silenciós i saludable, com a alternativa a l'ús de transport motoritzat.

L'objectiu és que el ciutadà pugui gaudir dels avantatges d'anar en bicicleta i es plantegi adoptar-la com a mitjà de transport habitual.

A través d'una enquesta prèvia es coneixen els hàbits de mobilitat dels candidats i l'ús que volen fer del vehicle i, posteriorment a la cessió, es realitza una altra enquesta per a què aquests puguin avaluar l'experiència. Per poder participar però, cal que l'interessat accepti una mena de "contracte" de cessió per assegurar-ne el bon funcionament. Actualment el servei disposa de dues bicicletes. Fins al moment les han provat una quarantena de persones.

Per a més informació

Antonio Gómez
Districte de l'Eixample
93 291 62 93
agomez@mail.bcn.es
www.bcn.es/districtes

Mou-te amb Gràcia

Elaboració d'un pla de mobilitat i accessibilitat de districte.

Ajuntament de Barcelona

Districte de Gràcia

Ajuntament de Barcelona. Districte de Gràcia

Descripció

El Districte de Gràcia ha elaborat un pla de mobilitat i accessibilitat que estructura l'espai públic amb criteris ambientals i de sostenibilitat. Els objectius de l'actuació són:

- L'augment de l'espai públic destinat als vianants.
- La reducció del nombre de vehicles que ocupen l'espai públic.
- El foment de l'ús del transport públic i de la bicicleta.
- El repartiment equitatiu de l'espai per a vianants, bicicletes i vehicles.

Prèviament a l'elaboració del pla es va fer una diagnosi a partir de la informació obtinguda amb el treball de camp, la recerca documental i les dades aportades per diferents departaments, serveis i empreses municipals. L'Agència Local d'Ecologia Urbana ha col·laborat en l'anàlisi i valoració de la informació, així com en la definició de propostes. En el procés s'ha comptat també amb la participació de persones, entitats i associacions que integren els consells de participació del districte.

Una de les propostes consisteix en dividir el districte en 28 superilles. Una superilla és un conjunt d'illes de cases, delimitades perimetralment per uns carrers de distribució, a l'interior dels quals només hi poden accedir els residents, els serveis urbans i els vehicles d'emergència, però no els vehicles de pas. Les operacions de càrrega i descàrrega es fan en hores determinades.

Resultats

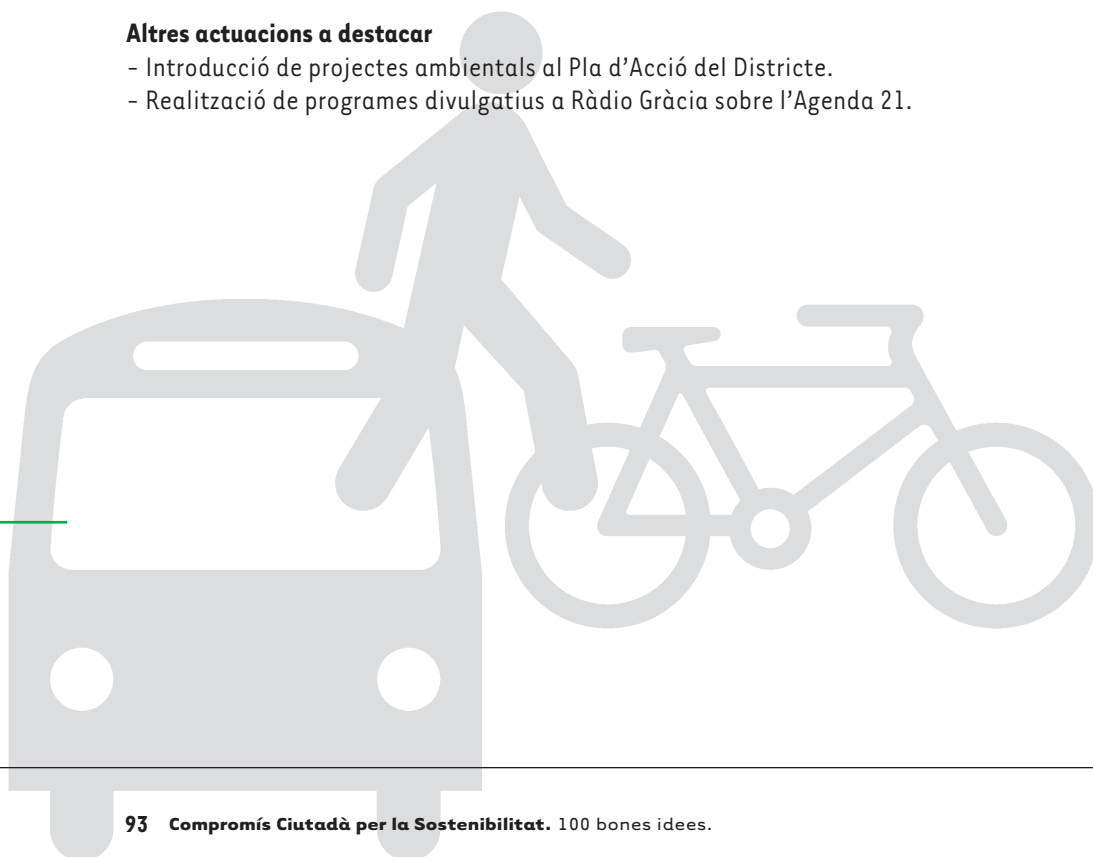
Durant l'estiu de 2005 s'han creat les primeres superilles. Això ha suposat la recuperació de l'espai públic, la reordenació del trànsit i la reurbanització parcial del seu espai interior. La superilla coneguda com C2 està delimitada pels carrers Providència, Torrent de l'Olla, Travessera de Gràcia i Torrent de les Flors. La superilla B1, entre Travessera, Carrer Gran, Còrsega i Torrent de l'Olla, incorpora el Camí Escolar dels centres educatius JM Jujol, Patronat Domènec i l'IES Vila de Gràcia.

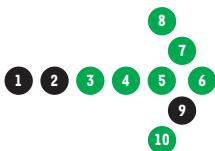
Altres actuacions a destacar

- Introducció de projectes ambientals al Pla d'Acció del Districte.
- Realització de programes divulgatius a Ràdio Gràcia sobre l'Agenda 21.

Per a més informació

Francesc Roma
Districte de Gràcia
93 291 66 79
agenda21gracia@mail.bcn.es
www.bcn.es/districtes

Per flors, a Horta

Realització de tallers sobre jardineria sostenible adreçats al professorat, alumnes i veïns del barri.

Ajuntament de Barcelona

Districte d'Horta-Guinardó

Ajuntament de Barcelona. Districte d'Horta-Guinardó

Descripció

La proposta es va adreçar a les escoles i als veïns i veïnes d'Horta que volguessin intervenir en un projecte comú, els objectius del qual eren: potenciar el verd urbà, promoure relacions interveïnals, i contribuir a millorar el paisatge i l'entorn urbà. La comissió organitzadora la formaven tècnics del Districte i del Centre de Recursos Pedagògics, representants de la Coordinadora d'Entitats d'Horta i la directora del centre cívic del barri.

En els tallers adreçats a les escoles, s'oferia el material necessari: un dossier sobre jardineria sostenible, plantes aromàtiques i plantes de temporada, en total 30 per escola; 100 l de compost i 100 l de mulching, un test de resina, la terra necessària per a trasplantar-hi una planta i llavors de caputxina. Es va tenir en compte que les plantes tinguessin la floració durant el mes de maig, que fossin autòctones, resistents a la sequera i a les plagues.

En els tallers adreçats als veïns es va donar un dossier amb la classificació de les plantes més adequades segons les condicions de sol i ombra de l'espai: una jardinera de resina, terra, boletes d'argila expandida, escorça de pi, pedres, plantes aromàtiques i de temporada. Un cop finalitzat el taller es va oferir assessorament individual a les persones que ho van demanar.

Finalment, es va celebrar una passejada pel barri i un dia de portes obertes. Aquesta iniciativa es va portar a terme en el marc de la celebració del centenari de l'annexió de Sant Joan d'Horta a Barcelona. Es va donar un distintiu que es va penjar als balcons, jardins particulars i eixides de tots els que van participar en el projecte.

Els participants en el projecte van ser 3 escoles bressol, 5 escoles d'educació infantil i primària, 1 escola especial, 16 mestres, les associacions de mares i pares de l'escola, i una cinquantena de veïns.

Resultats

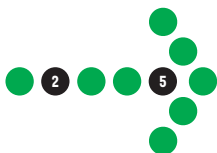
Amb aquest projecte, els propis veïns i veïnes han millorat el paisatge del seu barri, cosa que permet millorar la qualitat de vida, alhora que constitueix una activitat relaxant i un plaer visual. Les plantes i les flors contribueixen al retorn de papallones, insectes, ocells i petits invertebrats i, al mateix temps, actuen de pantalla acústica i fan de filtre anticontaminant.

Per a més informació

Mercè Gálvez
Districte d'Horta-Guinardó
93 291 67 83
www.bcn.es/districtesgalvez@mail.bcn.es

També fan pràctiques semblants

Institut Municipal de Parcs i Jardins
(Masia de CanCadena)

Habitatges més ecoeficients

Participació en una campanya per a promoure l'habitatge sostenible per mitjà de la informació als usuaris i professionals.

Ajuntament de Barcelona

Districte de Nou Barris

Ajuntament de Barcelona. Districte de Nou Barris

Descripció

El Districte de Nou Barris ha participat en una campanya realitzada per l'Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya (OCUC) i la Direcció General de Polítiques Ambientals i Sostenibilitat del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya. La campanya *Bonacasa! Opta per l'habitatge ecoeficient* té com a objectius promoure l'habitatge sostenible a través de la informació als usuaris sobre les tecnologies i productes existents i les bones pràctiques que poden dur a terme, i establir canals de comunicació i col·laboració bidireccionals entre els usuaris i la resta d'agents del sector de l'habitatge (administració, APIS, comerciants, entitats socials, instal·ladors, etc.).

La primera fase va tenir lloc l'any 2003 i va consistir en l'estudi de la situació actual de l'edificació sostenible a Catalunya, la identificació dels agents, la planificació temporal i de recursos, i el contacte amb els diferents actors. Posteriorment, es van elaborar diversos materials divulgatius i d'informació a la premsa.

Durant els anys 2004 i 2005, s'han realitzat les proves pilot al Districte de Nou Barris i quatre municipis de Catalunya (Mataró, Torredembarra, Lloret de Mar i Cardedeu). L'objectiu d'aquestes proves ha estat acotar el paper dels agents intermediaris mitjançant l'avaluació de la seva implicació, el seu grau de contacte amb els usuaris i els canals de comunicació que cal reforçar en la campanya; adaptar la campanya a les necessitats i inquietuds dels usuaris, gràcies a la interlocució creada entre els agents, l'avaluació del ressò mediàtic i l'interès generat per la sostenibilitat en l'habitatge; i testar l'efectivitat del material a través de l'avaluació per part dels usuaris. Al Districte de Nou Barris s'ha treballat específicament amb les associacions de veïns i les entitats ecologistes.

A partir de l'any 2006, aquesta iniciativa s'estendrà a la resta del territori català, i es consolidarà el servei d'assessorament jurídic i ambiental als ciutadans en temes d'habitatge sostenible.

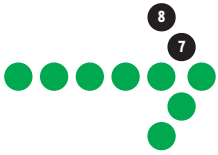
Resultats

Les Oficines d'Atenció Ciutadana i els punts d'informació ambiental i social del districte han distribuït les dues guies de la campanya, conjuntament amb díptics informatius de les subvencions que atorga l'Ajuntament en aquesta matèria.

S'han realitzat també xerrades obertes a tots els ciutadans -a l'Ateneu Trinitat Nova, al Centre Porta Sólter i a Els Propis-, s'han difós els continguts a través de mitjans de comunicació locals -Butlletí Ciutat Nord i Ràdio Nou Barris- i s'ha exposat una maqueta, cedida per la Direcció General d'Habitatge del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, en la que s'exposaven els criteris de sostenibilitat a aplicar per aconseguir un habitatge més ecoeficient.

Per a més informació

Jordi de Miguel
Districte de Nou Barris
93 291 68 15
www.bcn.es/districtes

Contractació més responsable

Incorporació de clàusules socials en els criteris d'adjudicació del bar del centre cívic.

Ajuntament de Barcelona

Districte de Sant Andreu

Ajuntament de Barcelona. Districte de Sant Andreu

Descripció

Una de les prioritats en l'aplicació de l'Agenda 21 ha estat estimular les actuacions que afavoreixin la cohesió social. En aquest sentit, el districte de Sant Andreu va afegir en el concurs d'adjudicació a les empreses que participaven en el concurs d'adjudicació del bar del Centre Garcilaso a incorporar determinats objectius socials.

Així, en el plec que regeix la concessió del bar del Centre Garcilaso es van puntuar dos aspectes: donar fins a tres punts per disposar de personal a càrrec del servei pertanyent a col·lectius amb especials dificultats d'inserció al mercat laboral, i donar també, fins a 3 punts per la utilització de productes de comerç just i solidari.

Resultats

El concurs el va guanyar la Fundació Futur, una empresa que complia els dos criteris definits en el plec. La gestió del bar la desenvolupen amb criteris ambientals i de sostenibilitat en diferents vessants:

- Facilitant la integració social i laboral a col·lectius amb especials dificultats d'inserció laboral. Aquests, en bona part immigrants, reben formació prèvia, desenvolupen la seva pràctica professional al bar Garcilaso durant màxim dos anys i després se'ls ajuda en la seva inserció al mercat laboral normalitzat.
- Aplicant criteris de sostenibilitat en el tractament de residus: minimització de la producció, selecció i utilització de materials reciclables en l'utilatge de desfet.
- Promovent el comerç just: utilització dels productes al bar, venda i tasca de difusió i informació sobre el comerç just.

La valoració de la seva gestió és positiva, i el nivell de satisfacció i fidelitat dels usuaris és elevat. El compliment de les condicions tècniques del plec, la integració que la majoria de treballadors a la dinàmica del centre i el nivell de qualitat i diversitat de serveis són altament satisfactoris.

Altres actuacions a destacar

- Ús de materials sostenibles a les festes del districte.

Per a més informació

Clàudia Raya / Ramón Barbet
Districte de Sant Andreu
93 243 17 17
craya@mail.bcn.es
www.bcn.es/districtes

Residus compostables i reutilitzables

Ús de vaixelles compostables i de gots reutilitzables en les festes del districte.

Ajuntament de Barcelona

Districte de Sant Martí

Ajuntament de Barcelona. Districte de Sant Martí

Descripció

Des de l'any 2003, el districte de Sant Martí incorpora els valors de la cultura de la sostenibilitat en les festes que fa. L'acte pioner pel que fa a la incorporació d'aquests criteris van ser les *Havaneres a la platja*, una activitat organitzada conjuntament amb l'Associació de Veïns de la Vila Olímpica, entitat sensibilitzada per la qüestió ambiental i, especialment, per la minimització de la producció de residus.

En aquest sentit, el primer any de la festa es van fer servir gots reutilitzables per al cremat de rom, i es va començar a implantar la recollida selectiva. Les millores introduïdes durant els anys següents han consistit en la utilització d'una vaixel·la compostable durant la sardinada, i la recollida de la matèria orgànica mitjançant un bujols específics. També s'hi recullen selectivament els envasos de plàstic i les llaunes. Cada bujol porta un cartell informatiu sobre la fracció de residus a què està destinada.

Resultats

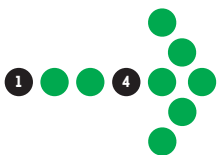
El resultat d'aquesta acció ha estat, fins al moment, un èxit, ja que durant els darrers anys s'ha reduït de forma notable el volum de residus, i s'ha aconseguit que la pràctica totalitat sigui matèria orgànica. Cal destacar que durant les darreres edicions de la festa no s'ha instal·lat cap contenidor de brossa de rebuig.

Altres actuacions a destacar

- Instal·lació de contenidors de recollida selectiva a les festes del Poblenou (10 dies seguits a 14 carrers).

Per a més informació

Elvira Aguirre
Districte de Sant Martí
93 266 44 41
eaguirre@mail.bcn.es
www.bcn.es/districtes

Horts urbans

Creació d'horts urbans i adjudicació temporal de les parcel·les als ciutadans que ho sol·liciten.

Ajuntament de Barcelona

Districte de Sants-Montjuïc

Ajuntament de Barcelona . Districte de Sants-Montjuïc

Descripció

Els horts urbans són una iniciativa municipal que té com a objectiu anar estenent per la ciutat espais de conreu destinats a la gent gran, que constitueixen també un recurs educatiu per a moltes escoles. Al Districte de Sants-Montjuïc hi ha 64 parcel·les en funcionament (Hort de la Masia de Can Mestres).

Des de l'any 2004, les parcel·les de cada hort s'adjudiquen a través d'un sorteig anual, ja que el nombre de sol·licitants ha anat incrementant cada any fins a superar el d'espais de conreu. El temps màxim d'ús per persona és de cinc anys. Les bases es publiquen a la premsa local i es difonen a través de fullets. El sorteig de les sol·licituds presentades en el període establert és públic.

En el 2005 s'ha rebaixat l'edat d'accés als horts als 60 anys, en el cas de les persones jubilades, atès que aquest és un col·lectiu que ha crescut en els darrers anys. Aquest procediment d'adjudicació es realitza a primers de setembre per tal de respectar les collites.

Resultats

L'hort de Can Mestres té una superfície d'11.000 m², 1.062 dels quals estan dedicats a jardí de vegetació sostenible. Compta també amb una granja de coloms, gallines, ànecs, oques i abelles.

Alguns d'aquests espais han iniciat l'any 2005 un període de reubicació i introducció de millores. La granja, per exemple, canvia de lloc i s'amplia, ja que acollirà més espècies, millorarà les condicions de vida dels animals, s'integrarà en el funcionament global dels horts, i es donarà un impuls al seu potencial pedagògic de cara a les escoles. L'arranjament de la masia permetrà també optimitzar els espais destinats a vestuaris i estada dels usuaris de les parcel·les.

Per a més informació

Pep Ordoñez
Districte de Sants-Montjuïc
93 291 63 71
jordonezp@mail.bcn.es
www.bcn.es/districtes

Un pantà a Barcelona

Recuperació del Pantà de Vallvidrera i realització d'activitats educatives.

Ajuntament de Barcelona

Districte de Sarrià-Sant Gervasi

Ajuntament de Barcelona. Districte de Sarrià-Sant Gervasi

Descripció

El Pantà de Vallvidrera va ser construït l'any 1864 amb l'objectiu de recollir l'aigua del Torrent d'en Llavallol per regar les finques de conreu més properes. El pantà va ser utilitzat també com a font de subministrament d'aigua potable al municipi de Sarrià. A l'entorn del pantà, empresaris de l'època van dissenyar un parc amb atraccions originals i zones d'esport i esbarjo.

Des del punt de vista naturalístic, la zona presenta una gran riquesa herpetològica. El deteriorament de la presa en els darrers anys va posar en perill la supervivència de moltes de les espècies d'amfibis i rèptils autòctons.

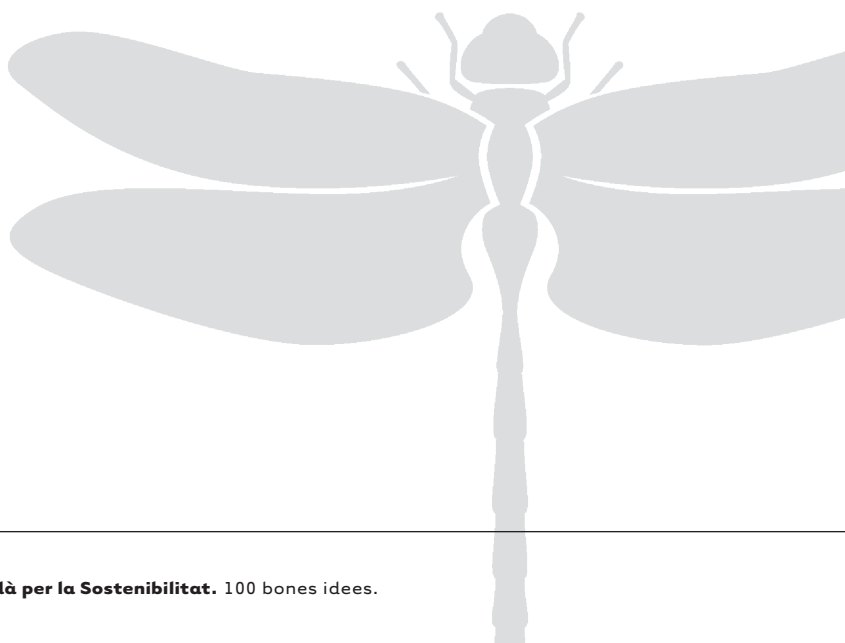
El procés de recuperació del pantà es va iniciar l'any 2003. Si bé és evident que la funció que complia en els seus inicis ha deixat de tenir sentit en l'actualitat, la recuperació de l'espai té interès per la conservació dels seus valors ambientals, culturals i històrics, i pel seu potencial pedagògic, que aprofiten especialment els centres educatius del Districte que desenvolupen l'Agenda 21 Escolar.

Resultats

Sota la coordinació del districte, en el projecte hi participen el Consorci del Parc de Collserola, la Direcció de Programes Ambientals de l'Ajuntament de Barcelona, l'Arxiu Municipal, l'Institut Municipal d'Educació, la Societat Catalana d'Herpetologia i la Societat Hàbitats (Projecte Rius). L'objectiu és elaborar un conjunt de materials educatius i divulgatius sobre el pantà, i facilitar l'intercanvi d'experiències didàctiques i metodològiques en l'àmbit de l'educació ambiental.

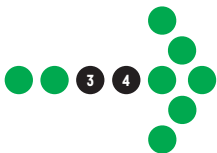
En una primera fase, els materials a l'abast són un conte que vol conscienciar sobre la necessitat de protegir la biodiversitat de l'entorn del pantà (La reineta de l'estany), i un llibre històric sobre el túnel de la Mina-Grott i la seva repercussió social en el context de l'època (El Mina-Grott. Història d'un petit tren de Vallvidrera).

La realització d'una segona fase de restauració de l'entorn permetrà obrir un centre d'informació i assessorament a l'antiga casa de control del pantà, i oferirà noves possibilitats de gaudir i aprendre en aquest espai.

Per a més informació

Joan Jiménez
Districte de Sarrià-Sant Gervasi
93 291 65 09
jjimenezp@mail.bcn.es
www.bcn.es/districtes

Asfalt més silencios

Asfaltat amb paviment sonoreductor per a disminuir el soroll i l'impacte acústic que produeixen els vehicles en circular.

BCNvia!

Ajuntament de Barcelona **Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient** **Departament de Vialitat**

Descripció

Des de l'any 1996, Barcelona implanta un paviment asfàltic a les principals vies i eixos viaris de la ciutat a fi de reduir el soroll que produeixen els vehicles en circular –tant el soroll exterior com la percepció sonora des de l'interior del vehicle– i disminuir les vibracions en els automòbils. Les primeres proves amb aquest nou material es van realitzar l'any 1992. El paviment consisteix en una mescla bituminosa en calent (mescla d'àrids, betum i pols mineral) que redueix el soroll produït pel trànsit rodat. Des del punt de vista experimental, també s'han fet algunes actuacions amb cautxú triturat de pneumàtic per promoure el seu reciclatge, i amb àrids minerals procedents de la demolició d'asfalts vells.

Resultats

La reducció del soroll ambiental és de 2-3 decibels, i pot arribar als 4-5 decibels en carrers de volum de trànsit alt. Cal tenir en compte que l'escala decibèlica respon a una expressió matemàtica logarítmica, de manera que la duplicació del soroll no es produeix quan es dobla el nombre de decibels, sinó amb un simple augment de 3 decibels. Fins al moment, ja s'han pavimentat amb aquest nou material més de 2,5 milions de metres quadrats de carrers de la ciutat, xifra que equival al 70% de les vies de primer, segon i tercer nivell de la xarxa viària bàsica.

Per a més informació

Josep M. Cabré
Departament de Vialitat
Ajuntament de Barcelona
93 291 41 99
jcabre@mail.bcn.es

Fonts que estalvien

Actuacions de manteniment de les fonts públiques per a reduir les pèrdues i millorar-ne l'eficiència.

BCNfonts!

Ajuntament de Barcelona Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient Direcció de Programes de Fonts

Descripció

La Direcció de Programes de Fonts de l'Ajuntament de Barcelona promou, per mitjà de la contracta de Neteja i Conservació de les Fonts Públiques i Ornamentals de la Ciutat, aquelles actuacions dirigides a l'estalvi d'aigua de les instal·lacions.

En aquest sentit, cal esmentar les següents:

- La recirculació de les fonts ornamentals: aquelles fonts ornamentals que no disposen de sistemes de recirculació de l'aigua suposen una enorme despesa d'aigua potable o freàtica, atès que l'aigua no es reté en el vas de la font i es fa recircular sinó que passa per la font i es llença a la claveguera. Per aquest motiu, anualment es fa un esforç econòmic important per a dotar de recirculació les fonts ornamentals. De les 220 existents, 165 compten ja amb recirculació; la resta, estan instal·lades en estanys petits.

- La instal·lació de reductors de cabal a les fonts públiques: a les fonts públiques que proveeixen aigua potable al vianant s'instal·len anelles a les aixetes a fi i a efecte d'assolir una reducció en el cabal d'aigua que surt quan es pitja el polsador. D'aquesta manera s'aconsegueix dispensar una menor quantitat d'aigua per unitat de temps, racionalitzant-ne el consum.

- La instal·lació de sistemes de conservació de l'aigua: l'aigua de les fonts ornamentals dotades de sistemes de recirculació ha de ser tractada convenientment per a retardar l'arribada del seu punt d'esgotament, assolint un estalvi d'aigua ja que no cal buidar la làmina tant sovint. S'utilitzen sistemes de tractament físic (filtres, per exemple), químic (clor, per exemple) i d'altres sistemes innovadors (ex.: aparells generadors d'ultrasons).

- La impermeabilització dels vasos: una correcta impermeabilització dels vasos contenidors de l'aigua de les fonts ornamentals és bàsica per a minimitzar les pèrdues. Periòdicament, es fa un seguiment de l'estat de les impermeabilitzacions de les làmines per a detectar fuites i es posen els mitjans per a reduir les pèrdues, reparant els desperfectes que es detecten.

Resultats

La despesa d'aigua de les fonts públiques i ornamentals de la ciutat de Barcelona es redueix anualment gràcies a les actuacions descrites. De tota manera, cal recordar que anualment augmenta el nombre de fonts ornamentals que existeixen a la ciutat, cosa que explica l'increment del consum global.

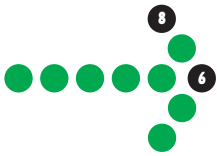
Altres actuacions a destacar

- Instal·lació de sistemes d'il·luminació per fibra òptica a fonts ornamentals. Aquests sistemes estan destinats a la dràstica reducció del consum energètic i garantir la seguretat dels treballadors i ciutadans.

- Anàlisi i prova de tots aquells sistemes innovadors que siguin susceptibles de ser utilitzats per a l'estalvi d'aigua en fonts ornamentals: sistemes de llum ultraviolada per al sanejament de l'aigua, descalcificadors, etc.

Per a més informació

Blanca Jiménez de Anta / Luis Alcalá
Departament de Fonts – Ajuntament de
Barcelona
93 291 40 38
bjimenezdeanta@mail.bcn.es
<http://www.bcn.es/fonts/>

El preu dels residus

Implantació del preu públic per la prestació del servei de recollida de residus comercials.

Ajuntament de Barcelona Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient Direcció de Serveis de Neteja Urbana

Descripció

L'1 de gener del 2004 va entrar en vigor la Llei 15/2003, modificació de la Llei 6/93 reguladora dels Residus a Catalunya, on s'estableix que els titulars de totes les activitats econòmiques (comerç al detall i a l'engròs, l'hoteleria, els bars, els mercats, les oficines i els serveis) han de complir les noves exigències en matèria de gestió de residus i fer-se càrrec dels costos de les operacions de gestió dels residus municipals comercials que generin. El gener del mateix any l'Ajuntament de Barcelona va aprovar el preu públic per la prestació del servei de recollida de residus comercials i industrials assimilables a municipals.

La Declaració de Residus Municipals Comercials és el document on cadascuna de les activitats econòmiques de Barcelona declara la gestió dels residus que genera, especificant el volum generat de cada una de les fraccions de residus municipals comercials (orgànica i rebuig, paper i cartró, vidre, envasos lleugers). D'aquesta manera, les activitats econòmiques de Barcelona paguen el preu públic en funció del volum i de les fraccions de residus que generin, una manera justa de repartir els costos de la recollida.

El cost del preu públic ahora, incentiva la separació de les diferents fraccions de residus per a poder aprofitar-los. Per això, el cost del servei de recollida del rebuig, fracció que no es pot aprofitar, és més elevat que la resta de fraccions.

Resultats

Les activitats econòmiques es beneficiaran de reduccions del preu públic en cas que acreditin la gestió d'una fracció o més, per part d'un gestor privat autoritzat per l'Agència de Residus de Catalunya i homologat per l'Ajuntament de Barcelona, o pertanyin a un Gremi o Associació signant un Acord Cívic per una Barcelona Neta i Sostenible.

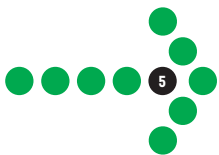
Un equip de promotors cívics recorren els carrers de Barcelona per tal de detectar incidències relacionades amb la neteja de la via pública. Amb aquest seguiment s'aconsegueix, entre d'altres coses, millorar la qualitat dels serveis de neteja a Barcelona.

Altres actuacions a destacar

- Instal·lació de contenidors de vidre adaptats a les persones discapacitades. Tenen la mateixa capacitat que els contenidors convencionals, amb la diferència que la boca d'entrada està situada a mitja alçada. Barcelona és la primera ciutat de l'Estat espanyol que avança en aquest aspecte.

Per a més informació

Carles Vázquez
Direcció de Serveis de Neteja
Ajuntament de Barcelona
93 291 41 60
cvazquez@mail.bcn.es

Tota l'aigua s'aprofita

Aprofitament de les aigües freàtiques de la ciutat (Projecte Freàtic).

Ajuntament de Barcelona

Sector de Serveis Urbans
i Medi Ambient

Ajuntament de Barcelona Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient Servei d'Infraestructures Urbanes

Descripció

En el subsòl de Barcelona hi ha una important quantitat d'aigua. A causa de les alteracions en el cicle hidrològic causades pels canvis urbanístics i dels usos del sòl i, sobretot, per la reducció de l'ús d'aigües subterrànies per part de les indústries ubicades al delta del Besòs, el nivell de l'aigua subterrània -nivell freàtic-, ha anat pujant progressivament.

Aquest fenomen és especialment important a les zones construïdes sobre sediments, en bona part guanyades al mar o a les maresmes, com és ara el Poblenou, i ha comportat un seguit de problemes com poden ser la infiltració d'aigua a la xarxa de metro i de ferrocarrils soterrats i als subterranis d'edificis o als aparcaments construïts quan el nivell freàtic estava anormalment baix. Aquesta aigua ha de ser bombada, la qual cosa implica un elevat cost econòmic i perturbacions en el normal funcionament de les xarxes de metro i ferrocarrils.

L'aprofitament de l'aigua del subsòl evita els problemes que comporten aquests augments de nivell i permet fer un ús més racional dels recursos d'aigua disponibles. Si bé aquesta aigua no pot ser directament destinada al consum humà, sí que té alguns usos relacionats amb els serveis municipals (reg dels parcs i jardins, neteja dels carrers, climatització dels edificis públics, fonts ornamentals, làmines d'aigua, etc.), amb la indústria (refrigeració i calefacció d'edificis i processos industrials, rentat de cotxes, rentats industrials, etc.), o amb usos ambientals (regeneració del pantà de Vallvidrera i de la xarxa de Collserola, regeneració de la llera del Besòs, etc.)

Actualment, l'Ajuntament de Barcelona ja utilitza les aigües del subsòl per a diversos usos pels serveis municipals, com són ara el reg de zones verdes i el funcionament de fonts ornamentals i la neteja dels carrers i del clavegueram.

Resultats

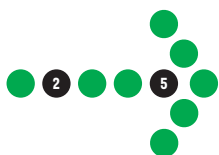
Per usos, el repartiment de consums durant l'any 2005 és

reg de parcs i jardins	373.043 m ³
neteja viària	77.798 m ³
fonts	179.013 m ³
neteja del clavegueram	67.932 m ³
Total	697.786 m ³

Actualment, doncs, el consum d'aigua procedent directament del subsòl representa el 8,4% del total, percentatge que s'estalvia en el consum d'aigua potabilitzada.

Per a més informació

Ramon Arandes
Ajuntament de Barcelona
93 291 41 85
rarandes@mail.bcn.es
www.mediambient.bcn.es

Equipaments més sostenibles

Realització d'ecoauditories a tots els parcs de Bombers de Barcelona per a detectar les mancances d'adequació als criteris de sostenibilitat de les instal·lacions.

Ajuntament de Barcelona Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament (Bombers de Barcelona)

Descripció

Bombers de Barcelona (Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament) ve adoptant des de fa cert temps mesures encaminades a posicionar-se en el respecte al medi ambient. Ho ha a través de la recollida selectiva de paper, vidre i plàstic en molts dels parcs; la incorporació d'equips de protecció NBQ, amb sistemes d'emmagatzematge de matèries perilloses i contaminants; la propera incorporació de sistemes avançats de control d'escuma i aigua; la incorporació d'energies alternatives als seus edificis (concretament, plaques solars en el nou parc en construcció).

Una altra de les línies d'actuació és la realització d'ecoauditories als equipaments del Servei a fi de detectar disfuncionalitats ambientals en els edificis, instal·lacions i equips. El resultat d'aquestes diagnosi i ecoauditories, que han començat a ser realitzades per empreses especialitzades i autoritzades, serà l'elaboració de plans d'acció amb propostes d'actuació per reduir la producció de residus, generar menys emissions contaminants, millorar la seguretat o disminuir el consum d'energia, entre d'altres mesures.

Resultats

Totes les propostes derivades dels plans d'acció no tindran un rendiment òptim si els usuaris i personal adscrit al Servei no participen activament en els processos, i no tenen la informació i formació suficient per tal de desenvolupar-los i utilitzar els materials i instal·lacions adequadament.

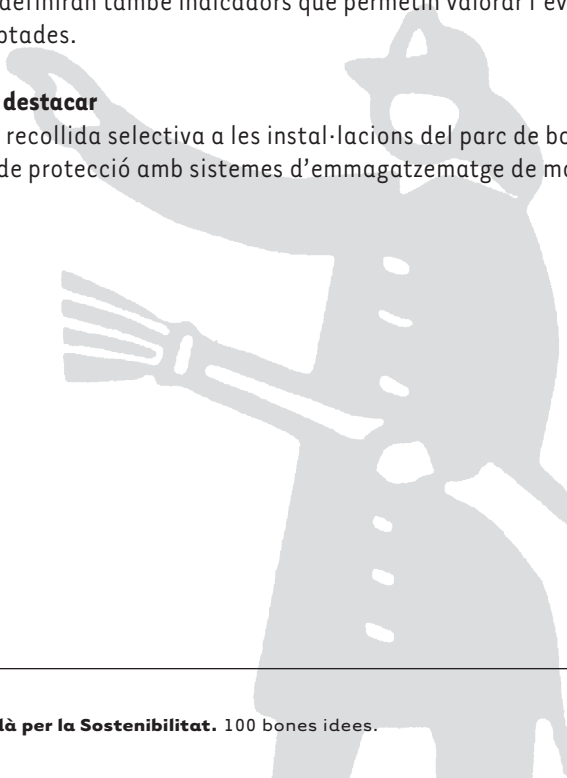
Per aquest motiu, es plantejarà també l'elaboració d'un pla per coordinar i sumar esforços que actuarà a través de:

- La informació de les mesures adoptades i la seva distribució en el temps.
- La informació dels resultats de les ecoauditories.
- La comunicació de les mesures preses pel control ambiental.
- La formació del personal en la utilització de béns i equips (punt de vista ambiental): oficines, instal·lacions, material d'intervenció i vehicles.

En aquesta fase es definiran també indicadors que permetin valorar l'evolució i l'impacte de les actuacions adoptades.

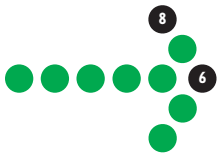
Altres actuacions a destacar

- Implantació de la recollida selectiva a les instal·lacions del parc de bombers.
- Compra d'equips de protecció amb sistemes d'emmagatzematge de matèries perilloses i contaminants.

Per a més informació

Josep Barjuan
Bombers de Barcelona
93 291 53 15
jbarjuan@mail.bcn.es
www.bcn.es/bombers

Avançant en la recollida selectiva

Incorporació de la recollida selectiva en els contractes de prestació del servei de neteja de les escoles i dels equipaments de l'IMEB.

Ajuntament de Barcelona

Institut Municipal d'Educació

Ajuntament de Barcelona Institut Municipal d'Educació de Barcelona (IMEB)

Descripció

En el marc del procés d'ambientalització de totes les activitats municipals, l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona ha incorporat l'obligatorietat de realitzar la recollida selectiva en els contractes de prestació del servei de neteja de tots els seus equipaments. Així, el Plec de Prescripcions Tècniques en el que es defineixen els termes del contracte ha estat facilitat a totes les escoles perquè l'equip directiu de cada centre porti un control dels diferents contenidors de recollida i faci un seguiment del treball que presten les empreses adjudicatàries, en especial les que formen part de l'Agenda 21 Escolar de Barcelona. La supervisió del procés també compta amb el suport dels serveis de neteja del propi Ajuntament, que són responsables de la inspecció de tots els edificis municipals.

Les fraccions que es consideren són el paper, els envasos lleugers (plàstic, llaunes i brics), el vidre i el rebuig. Un cinquè grup, que comprèn els productes o fraccions de recollida especial, són els tòners i tintes, les piles i bateries, i altres que poden ser objecte de millora. De forma general, el responsable de la separació és el mateix generador del residu. És, per tant, responsabilitat del personal municipal la tria en origen de les fraccions esmentades, és a dir, la col·locació de cada fracció al contenidor corresponent.

És responsabilitat de l'empresa de neteja, en canvi, posar els mitjans necessaris per a fer possible la recollida selectiva de totes les fraccions i per fer-les arribar al destí adequat, de la forma i en el moment més adients. Així, ha de subministrar els bujols per a la recollida dels envasos lleugers, el vidre i el rebuig (degudament etiquetats i en quantitat suficient), i les gàbies per al cartró. L'empresa també es compromet a formar el seu personal de neteja perquè realitzi correctament les feines de recollida i gestió dels residus triats de forma selectiva. Els residus acumulats en els bujols de recollida selectiva es retiren dels edificis i es lliuren al sistema de recollida municipal d'acord amb uns protocols i un règim concret de freqüències.

Per a més informació

Antoni Pasies
Institut Municipal d'Educació
93 402 35 28
apasies@bulevard.bcn.es
www.bcn.es/imeb

Reg eficient i jardineria sostenible

Aplicació de mesures per a l'estalvi d'aigua.

Parcs i Jardins

Ajuntament de Barcelona Institut Municipal de Parcs i Jardins

Descripció

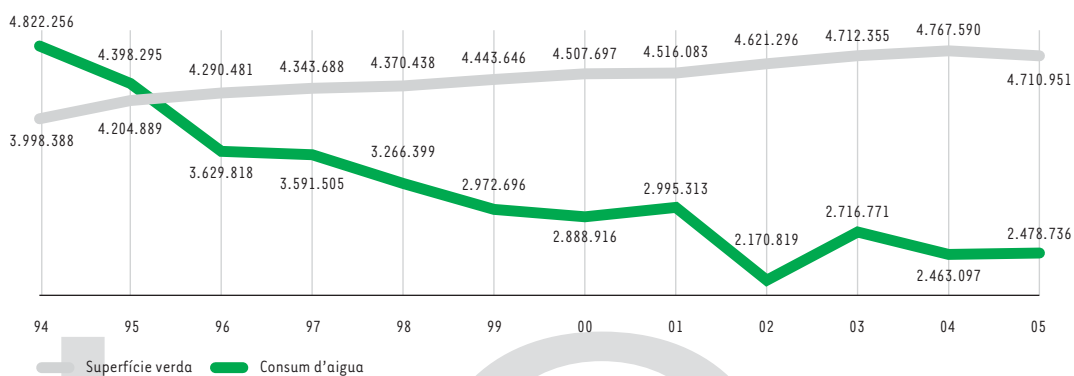
Parcs i Jardins de Barcelona és la institució municipal que té cura del patrimoni verd de Barcelona. És una gestió global, que va des de la planificació al manteniment. Això inclou la conservació, la restauració i el disseny d'espais, les tasques habituals en la jardineria, així com la xarxa de serveis que en faciliten l'estada: el mobiliari, els equipaments, la dinamització, la informació i la formació i l'educació ambiental.

En l'àmbit de les millores del reg dels espais verds i l'arbrat de la ciutat, Parcs i Jardins aplica diverses estratègies amb l'objectiu d'estalviar aigua. Les principals mesures que s'han aplicat han estat:

- Ús de plantes seleccionades per la seva adaptació a les condicions climàtiques locals.
- Implantació de sistemes de reg automatitzat i programat.
- Sistemes de distribució de l'aigua específics per cada tipus de plantació per un millor aprofitament del recurs, com és el d'aspersió per a gespes, prades i plantacions, entapissants i el localitzat com el de degoteig per a arbust i arbres.
- L'ajust de les dosis de reg segons les necessitats de cada cultiu.
- La programació del reg en les franges horàries de més baixa evaporació.
- La implantació de mecanismes de control del reg segons les necessitats d'aigua amb sistemes de control centralitzat per ordinador del reg de grans superfícies, o amb sensors de pluja o pluviòmetres per zones amb reg programat.
- El control estricte dels consums i de les fuites d'aigua.
- L'ús d'aigües del subsòl com alternativa de l'aigua de la xarxa per a reg.

Resultats

L'aplicació d'aquest conjunt de mesures entre els anys 1994 i 2004 han permès reduir el consum d'aigua de reg d'1,21 a 0,58 m³/m². Això significa una disminució de més del 50% del consum.

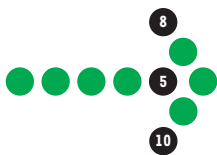

Altres actuacions a destacar

- Foment de la participació ciutadana en les actuacions de l'Institut.
- Realització d'actuacions de millora de la biodiversitat de la ciutat de Barcelona.

Per a més informació

M. Alba Fransi
Institut Municipal de Parcs i Jardins
93 413 24 00
afransi@mail.bcn.es
www.bcn.es/parcsijardins

Compra responsable de fusta

Aplicació d'una política sostenible d'adquisició de fusta i de productes derivats amb certificació.

Ajuntament de Barcelona Programa Oficina Verda

Descripció

Segons dades d'ADENA-WWF el 16% de la fusta que Espanya importa procedeix de taules il·legals. Les administracions públiques consumeixen aproximadament una cinquena part dels productes de fusta i paper del total, sense tenir la plena garantia que procedeix d'un bosc explotat de manera sostenible.

L'any 2003, Greenpeace va presentar a Barcelona la seva campanya internacional per promoure la fusta certificada i va denunciar que aquesta no era una pràctica habitual de les administracions espanyoles. Atesa la voluntat de l'Ajuntament d'avançar en aquest sentit, es va acordar amb Greenpeace la posada en marxa d'un grup de treball del Consell de Medi Ambient i Sostenibilitat per tal de fer una proposta operativa d'introducció de la fusta certificada en les compres públiques municipals. El resultat va ser una declaració aprovada en el plenari del Consell el desembre de 2003, que instava l'Ajuntament a contribuir a la protecció dels boscos primaris i a evitar la compra de fusta procedent d'explotacions il·legals o de taules clandestines.

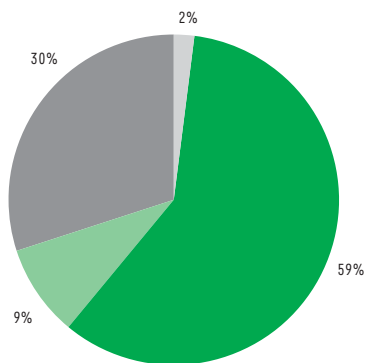
L'Ajuntament va adoptar aquesta declaració en una Mesura de Govern que finalment es va concretar en el Decret d'Alcaldia de 16 de juliol de 2004 que institucionalitza una política responsable de compra de fusta i productes derivats. Les compres de fusta a l'Ajuntament de Barcelona són molt variades: des de fusta massissa per a fer taüts, fins conglomerats de taules i mobles d'oficina passant per peces de jocs infantils, mobiliari urbà o llapis. Amb el decret, l'Ajuntament exclou l'adquisició de fusta provinent de taules il·legals o de països en conflicte i promou l'adquisició de fusta certificada amb els requisits més exigents que sigui possible.

El Decret fixa criteris per fer operativa aquesta voluntat, introdueix un sistema no exclouent de certificacions, però amb una gradació de preferència que ha de ser tinguda en compte en les contractacions municipals (com a criteri d'adjudicació): fusta o productes de fusta amb certificació FSC o equivalent; fusta amb certificat de gestió forestal d'àmbit nacional o regional (PEFC, Àngel Blau, DGQA...) o equivalent; altres documents que garanteixin que la fusta o productes derivats provinquin d'empreses compromeses amb la gestió forestal sostenible. El Decret afecta també altres productes derivats de la fusta com el paper que compra l'Ajuntament i estableix com a criteri per a l'avaluació de les ofertes de subministrament de paper en raima, un ordre de preferència de major a menor.

Resultats

L'any 2004 va ser el primer any en què l'Ajuntament de Barcelona aplica una política responsable de compra de fusta. Els resultats globals —tant pel que fa al nombre de departaments implicats com al total de fusta certificada adquirida— són satisfactoris, ja que vuit dependències —instituts, sectors o districtes— han estat receptors d'aquesta nova política. El resultat han estat els 1.557 m³ de fusta certificada adquirits.

Fusta licitada 2004
1.557 m³

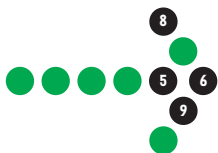
- Segell nòrdic
- Certificació PEFC
- En procés de certificació FSC
- Certificació FSC

Per a més informació

Helena Barracó Nogués
Programa Oficina Verda
93 291 40 29
e-mail: hbarraco@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/oficinaverda

També fan pràctiques semblants

Ajuntament del Prat de Llobregat
Ajuntament de Sant Boi de Llobregat

Oficina Verda

Introducció de criteris de sostenibilitat en els hàbits dels treballadors i en les compres públiques.

Ajuntament de Barcelona Programa Oficina Verda

Descripció

Des de l'any 2000, Barcelona impulsa el programa *Oficina Verda* per tal d'introduir criteris de sostenibilitat en els hàbits dels treballadors i en les compres públiques (compra verda). Els primers estudis de diagnosi ambiental interna, que inclouen enquestes sobre els hàbits de consum al lloc de treball (Auditoria Mediambiental, Cases Consistorials i Ecoauditoria Institut Municipal d'Educació de Barcelona), i les anàlisis detallades de residus, van permetre establir el flux de materials associats a l'activitat administrativa i fer recomanacions concretes orientades a l'ambientalització interna.

El programa *Oficina Verda* aprofundeix en les línies d'actuació engegades i té com a objectius: l'ambientalització interna. Es tracta d'un procés compartit que implica necessàriament la col·laboració entre tots els actors: treballadors, responsables de compres o contractació de serveis, gestors d'infraestructures, responsables polítics, proveïdors, etc.

En el marc d'aquest procés, s'han realitzat enquestes sobre els hàbits de consum al lloc de treball, anàlisis detallades dels residus i del flux de materials, i s'han portat a terme diverses accions de formació i sensibilització dels tècnics i responsables dels diferents departaments i districtes.

Resultats

L'ambientalització de l'activitat municipal i la participació activa dels treballadors ha donat els seus fruits en casos concrets com el consum de paper reciclat, la recollida selectiva als edificis municipals, la introducció dels productes de comerç just o la contractació de serveis i la compra de productes (mobiliari, material d'oficina, parc mòbil), la contractació de serveis (com neteja i manteniment d'edificis i equipaments públics), el manteniment de propietats i serveis públics (zones verdes, enllumenat), la contractació d'obres de construcció o rehabilitació d'edificis.

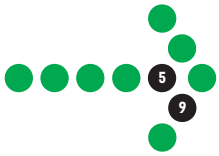
Així, des que l'any 2001 l'Ajuntament va aprovar una Mesura de Govern on es proclamava la voluntat d'introduir especificacions perquè es valorés la qualitat ambiental dels productes o serveis contractats (a més d'altres consideracions econòmiques o tècniques), s'han introduït aquests criteris als grans contractes municipals, com ara: l'homologació dels equips informàtics, el paper en raima, el material d'oficina, els consumibles d'ofimàtica, la neteja dels edificis municipals o la compra de fusta certificada a l'Ajuntament.

Actualment, s'està treballant amb els Serveis Jurídics en els plecs tipus de contractació de subministraments (productes), serveis i obres, per tal de generalitzar la inclusió de clàusules ambientals en els contractes de l'Ajuntament. Aquesta mesura tindrà un gran impacte en la contractació pública, ja que, per defecte, tots els plecs de clàusules administratives tindran la possibilitat d'incloure aspectes ambientals.

Per fomentar estratègies de conscienciació ambiental compartides entre els treballadors, l'Ajuntament va elaborar la *Guia de l'Oficina Verda*, amb recomanacions orientades a l'acció (informació general sobre què comprar, quin ús fer dels productes, què fer amb els residus, etc.). Posteriorment, es va posar en marxa el web "Oficina Verda" i un butlletí electrònic bimensual. També es realitzen accions de formació específiques per als treballadors de l'Ajuntament.

Per a més informació

Helena Barracó
Programa Oficina Verda
Ajuntament de Barcelona
oficinaverda@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/oficinaverda

Portal de l'energia

Desenvolupament del portal web sobre l'energia a Barcelona.

Agència d'Energia de Barcelona

Descripció

L'Agència d'Energia de Barcelona (AEB) és un consorci públic local creat per a avançar cap a un nou model energètic local i territorial basat en els principis i valors de la cultura de la sostenibilitat. L'AEB es va constituir l'any 2002 i té com a referent les polítiques energètiques de la Unió Europea plantejades en el Llibre Blanc de l'Energia (any 1997). Està integrat per l'Ajuntament de Barcelona, institucions i organismes públics - Instituto para la Diversificación y el Ahorro de Energía del Ministerio de Industria, Comercio y Turismo, l'Entitat del Medi Ambient de l'Àrea Metropolitana de Barcelona i l'Institut Català d'Energia de la Generalitat de Catalunya, i per dues universitats catalanes - Universitat Autònoma de Barcelona i Universitat Politècnica de Catalunya.

La pàgina web actual de l'Agència d'Energia de Barcelona va entrar en servei el març de 2004, i a més d'oferir un ampli ventall de serveis i d'informacions sobre les activitats de l'Agència, els programes i plans que desenvolupa (com el Pla de Millora Energètica de Barcelona), les accions portades a terme en l'àmbit normatiu (Ordenança Solar Tèrmica, per exemple), els projectes realitzats a la ciutat (Fòrum 2004) i els previstos de cara a un futur proper, incorpora també utilitats, simuladors, bones pràctiques i consells adreçats al conjunt de la ciutadania per millorar l'eficiència energètica, estalviar energia i fomentar l'ús de les fonts d'energia renovables.

El portal constitueix també un mitjà de comunicació electrònic, ja que incorpora informació d'actualitat, entrevistes i reportatges sobre temes relacionats amb l'àmbit energètic i ambiental. En un futur proper, incorporarà també estudis i dades estadístiques elaborats per l'Observatori de l'Energia integrat a l'Agència, el qual té com a un dels seus principals objectius seguir l'evolució de la demanda i el consum d'energia a Barcelona.

Al portal s'hi pot accedir directament des de la pàgina d'inici de l'Ajuntament o mitjançant l'adreça www.barcelonaenergia.com.

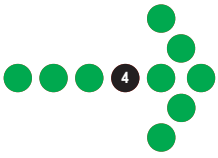
Resultats

Durant l'any 2004, el nombre de visitants del portal de l'Agència d'Energia de Barcelona va ser de 19.250, nombre que ha arribat als 36.000 durant el primer semestre de 2005. El butlletí bimensual Barcelona Energia, per la seva banda, supera els 2.000 subscriptors.

Per a més informació

Miquel Reñé
Agència d'Energia de Barcelona
Telèfon 93 291 41 18
mrene@barcelonaenergia.com
www.barcelonaenergia.com

Instal·lacions sense fums

Suport a les empreses per a aplicar normes internes sobre el tabac i d'ajuda als fumadors que volen deixar l'hàbit.

Agència de Salut Pública de Barcelona (SESLAB)

Descripció

L'Agència de Salut Pública de Barcelona té com a missió vetllar per la salut dels ciutadans i visitants de Barcelona, especialment a través de la valoració de les necessitats de salut de la població general; el desenvolupament de polítiques i accions de prevenció i control de malalties i de promoció i protecció de la salut; la garantia de l'equitat en l'accés dels ciutadans als serveis que els permetin mantenir i millorar el seu estat de salut; i la contribució al desenvolupament d'un entorn ambiental i social sostenible per a la salut. El Servei de Salut Laboral (SESLAB) de l'Agència de Salut Pública de Barcelona ha implantant en diverses empreses el seu Programa de prevenció dels efectes del tabac sobre la salut en el treball. El SESLAB considera com a orientacions estratègiques claus: protegir el dret a no fumar; promoure ambients de treball afavoridors a no fumar, respectant a tots els empleats; facilitar el canvi individual; i influir en l'organització mitjançant l'establiment d'una normativa interna sobre l'ús del tabac. Els objectius i activitats s'estableixen a partir de l'anàlisi de necessitats amb un grup de consens de treballadors i directius, fumadors, ex-fumadors i no fumadors.

Resultats

En la majoria de les empreses s'han desenvolupat de manera acceptable les distintes fases. La taxa de resposta promig a la enquesta ha estat del 82%; el 39% dels treballadors eren fumadors, dels quals un 58% desitjava deixar de fumar. Aquest grup va ser el destinatari de les activitats de consell mèdic o grup de teràpia, segons del seu nivell de dependència i compromís.

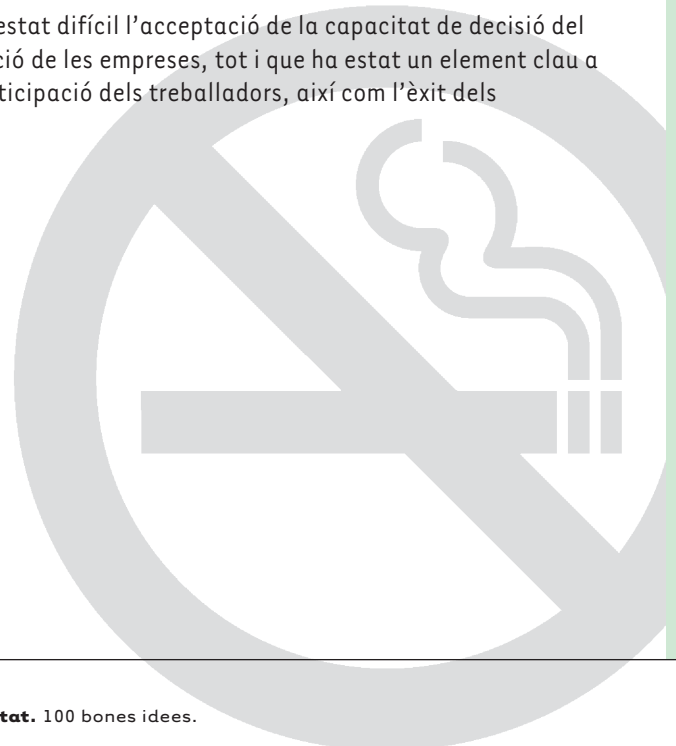
Al cap d'un mes d'iniciades, el 67% havia deixat de fumar, per bé que aquest percentatge es reduïa al 33% al cap d'un any. En algunes empreses no es va formalitzar cap compromís amb la direcció, i en una empresa no es va constituir el grup de consens.

A totes les empreses on s'ha introduït el Programa es van crear espais per a fumar, es va prohibir fumar a les àrees comuns i als espais de no fumadors, i es va decidir què es feia a les altres àrees per mitjà del consens. També es van retirar els cendrers a les àrees prohibides.

Com a conclusió, cal que dir que ha estat difícil l'acceptació de la capacitat de decisió del grup de consens per part de la direcció de les empreses, tot i que ha estat un element clau a l'hora d'estimular l'acceptació i participació dels treballadors, així com l'èxit dels programes.

Per a més informació

Marisa Brotons / Lucía Artazcoz
Agència de Salut Pública de Barcelona
mbrotons@aspb.es; lartazco@aspb.es
www.aspb.es

Edificis més accessibles

Millora de les condicions d'accessibilitat als edificis residencials, en consideració a una població resident d'edat avançada.

Oficina
Rehabilitació
Ciutat Vella

Foment Ciutat Vella

Descripció

El model urbanístic que s'ha anat desenvolupant al centre històric de Barcelona al llarg d'aquests anys incorpora en els seus plantejaments el manteniment del caràcter residencial dels barris. En aquest procés de concreció del Programa d'Actuacions Urbanístiques, un aspecte bàsic ha estat fomentar la rehabilitació dels edificis que constitueixen el teixit de Ciutat Vella. Dins d'aquest marc, l'Oficina de Rehabilitació de Ciutat Vella té l'objectiu fonamental d'impulsar la rehabilitació en el conjunt d'edificis que formen el teixit residencial d'aquest districte.

La disfuncionalitat en l'accessibilitat dels edificis és particularment difícil per a la gent gran, el sector de la població que pateix més aquest problema. Aquestes dificultats de mobilitat impedeixen, en molts casos, que puguin accedir amb facilitat al carrer. La relació entre els habitatges i el carrer s'estableix amb una freqüència de tres o quatre vegades al dia, viatges que incorporen la pujada o baixada de bosses i embalums de cert pes. Aquest programa planteja la millora de les condicions de mobilitat dins de l'edifici, per tant, de la qualitat de vida dels residents, considerant l'edat alta de la població resident i les dificultats d'adequació d'edificis antics de 5 i 6 plantes d'alçada.

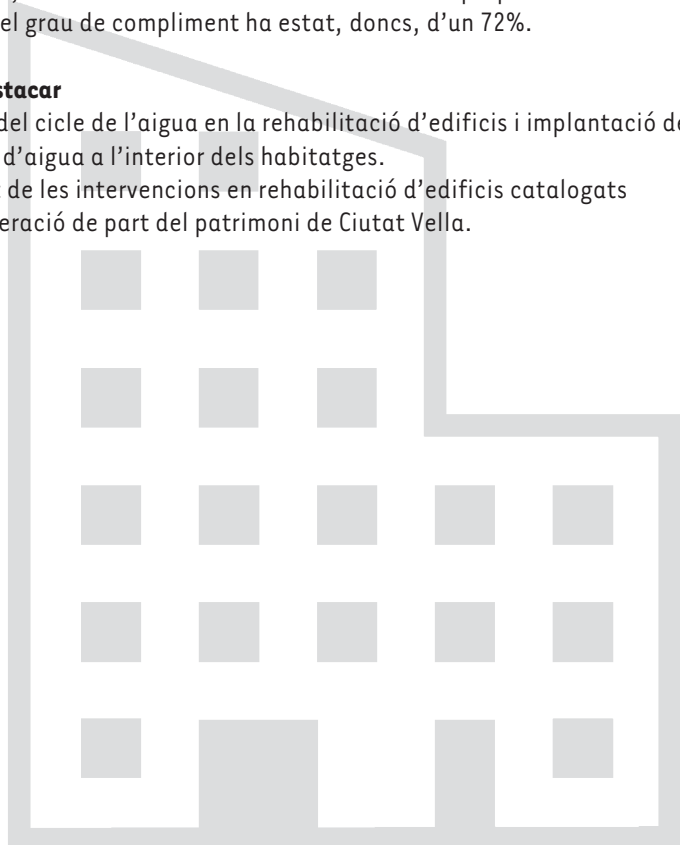
Resultats

Amb la realització del programa, s'espera la incorporació de nous ascensors en 120 edificis i 1.142 habitatges, amb una inversió superior als 8 milions d'euros.

Durant l'any 2003, es van instal·lar 56 nous ascensors i 785 habitatges i locals es van veure beneficiats, amb una inversió de 3,68 milions d'euros. Durant l'any 2004, es van instal·lar 31 nous ascensors i 487 habitatges i locals es van veure beneficiats, amb una inversió de 2,24 milions d'euros. És a dir, un total de 87 nous ascensors sobre una proposta inicial de 120 per al període 2002-2005; el grau de compliment ha estat, doncs, d'un 72%.

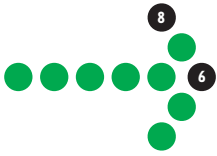
Altres actuacions a destacar

- Tractament integral del cicle de l'aigua en la rehabilitació d'edificis i implantació de mesures estalviadores d'aigua a l'interior dels habitatges.
- Millora de la qualitat de les intervencions en rehabilitació d'edificis catalogats individualment i recuperació de part del patrimoni de Ciutat Vella.

Per a més informació

Àngel Uzqueda
Foment de Ciutat Vella
93 343 56 40
auzqueda@fomentciutatvella.net
www.fomentciutatvella.net

Gestió integrada de residus

Recollida selectiva en els mercats centrals, i implantació d'un nou sistema de neteja i gestió de residus a la Zona d'Activitats Complementàries.

Menció Especial Jurat

premi
acció21
2003

Mercabarna

Descripció

Mercabarna és la Societat gestora de la Unitat Alimentària que concentra els Mercats Majoristes de la ciutat de Barcelona de fruites i hortalisses, del peix, de la flor i escorxadors. Actualment és el major Centre Agroalimentari del sud d'Europa, amb unes 800 empreses, 300 de les quals es dediquen al comerç majorista des dels mercats centrals, i les 500 restants estan situades a la Zona d'Activitats Complementàries i estan especialitzades en manipulació, elaboració, envasat, *import-export*, comerç i distribució de productes frescos. L'any 2002, Mercabarna va posar en marxa el Pla Integral de Gestió de Residus, i va subscriure l'*Acord Cívic per una Mercabarna neta i sostenible* entre l'administració de l'entitat i els usuaris, a través de les seves associacions empresarials.

El Pla Integral de Gestió de Residus de Mercabarna comporta la recollida selectiva i neteja d'espais comuns i vials en els seus Mercats Centrals, i un nou sistema de neteja i gestió de residus a la Zona d'Activitats Complementàries (ZAC). Per dur a terme aquest projecte s'han fet accions com el canvi del sistema de contenidors monomaterials per a contenidors selectius, l'adaptació de la infraestructura dels Mercats Centrals, la construcció d'un Punt Verd especialitzat, la realització d'una campanya informativa als usuaris de la Unitat Alimentària (majoristes, compradors...), i la posada en marxa d'una nova contracta ambiental adaptada al nou sistema, tant en la seva organització com en la seva dotació de mitjans humans i materials.

Resultats

Mercabarna ocupa 864.700m². Aquesta gran unitat agroalimentària és un mercat de mercats que reuneix tota la gamma possible d'oferta majorista de productes d'alimentació, a més d'activitats de distribució complementàries, serveis logístics i d'atenció a usuaris. Hi ha unes 800 empreses que produeixen cada any més de 20.000 tones de residus (les que podrien generar una ciutat d'uns 75.000 habitants). L'any 1999, de les 24.753 tones de residus generats, tan sols es van reciclar el 4%. L'any 2000 (25.706 tones), el 26%. L'objectiu principal del Model Integrat de Gestió de Residus era, quan va ser posat en marxa, aconseguir el reciclatge d'un 70% d'aquestes deixalles. Un any després d'engegar el programa, el percentatge va arribar ja al 74% i des d'aleshores ens hem mantingut, assolint el passat 2004 un 73,39% sobre 29.306,12 tones de residus generats. Aquesta dada demostra la completa implantació del sistema i la seva estabilitat. Naturalment, cal no aturar-se en aquestes fites i, tot i la dificultat existent en millorar aquests resultats, cal continuar buscant solucions i noves maneres de progressar en la sostenibilitat de Mercabarna.

Altres actuacions a destacar

- Mercabarna compta amb el certificat ISO 14.001, atorgat al sistema de gestió de residus implantat a la unitat alimentària (des de 2004).
- Implantació de contenidors tipus gàbia mòbil per a la recollida d'envasos de fusta i cartró al Mercat Central de Fruitas i Hortalisses.

Per a més informació

Sofía Bajo de la Fuente
Mercabarna
93 335 53 00
bajo@mercabarna.es
www.mercabarna.es

L'Agenda 21 al Zoo Club

Difusió dels valors de la cultura de la sostenibilitat i de l'Agenda 21 de Barcelona mitjançant de la revista del Zoo.

Zoo de Barcelona

Descripció

Com a centre dedicat a la conservació de la fauna i a l'educació, l'activitat del Zoo de Barcelona entra de ple en les línies d'acció de l'Agenda 21 de Barcelona. Cal destacar-ne els seus programes educatius, la seva participació en programes de cria en captivitat i de reintroducció d'espècies amenaçades, i els projectes de recerca diversos en què col·labora. Però també en altres aspectes de la seva gestió, el Zoo segueix pràctiques sostenibles. La reducció de consums d'aigua i energètics per mitjans diversos, l'ús de fustes procedents de tals controlades i amb segell ambiental, l'adaptació gradual de totes les instal·lacions a les persones amb disminucions físiques i l'oferta de descomptes o la gratuïtat a col·lectius amb necessitats específiques, en són alguns exemples.

Resultats

Les possibilitats de millora en el terreny de la sostenibilitat són molt àmplies, motiu pel qual el Zoo aplica mesures en matèria de recollida selectiva, el foment de les energies renovables i, també, la difusió de la filosofia sostenibilista. En aquest sentit, ha incorporat a la seva revista una secció fixa dedicada a la divulgació dels valors de la cultura de la sostenibilitat i l'Agenda 21 de Barcelona. La revista s'edita trimestralment i s'envia als socis del Zoo Club (a 30/06/2005, la rebien 23.533 unitats familiars, que sumaven un total de 80.804 persones).

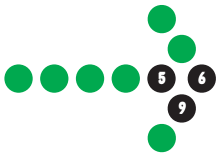
Altres actuacions a destacar

- Ús dels fems dels animals del Zoo per a l'obtenció d'adobs orgànics.
- Col·laboració amb projectes de recuperació de les orenetes a la ciutat.

Per a més informació

M. Josep Virgos
Zoo de Barcelona
Barcelona de Serveis Municipals, SA
93 221 31 72
mjvirgos@bsmsa.es
www.zoobarcelona.com

Un racó de sostenibilitat

Difusió de continguts sobre desenvolupament sostenible.

Sant Andreu

Centre de Recursos Pedagògics de Sant Andreu

Descripció

El Centre de Recursos Pedagògics de Sant Andreu, com la resta de CRP, té com a funció detectar les necessitats i valorar les demandes del professorat dels centres educatius de la seva zona, a fi de posar al seu abast activitats i serveis que donin suport a la tasca docent. El professorat pot participar-hi amb el seu alumnat quan el disseny de l'activitat ho requereix. El CRP vol facilitar també recursos a les escoles i als instituts per dinamitzar el treball de les biblioteques dels seus centres, així com col·laborar en la detecció de les necessitats de formació i en l'elaboració de propostes per satisfer-les.

Per mitjà del web del centre, es difonen els programes ambientals del Departament d'Educació, de l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona i de la Diputació de Barcelona, amb l'objectiu de fomentar l'intercanvi d'experiències, i s'informa a tots els centres educatius del districte de les activitats, concursos, entitats i programes que es realitzen a la ciutat de Barcelona en l'àmbit de l'educació ambiental.

Al web del Centre hi ha un racó de sostenibilitat a través del qual es vol apropar als visitants el concepte i la cultura del desenvolupament sostenible. En aquest apartat s'hi pot trobar informació sobre l'Agenda 21 Escolar, els camins escolars del districte, el Programa d'Escoles Verdes i el Programa Recuperem els Jardins Escolars, a més d'articles, publicacions i webs d'interès.

Resultats

A més de posar a l'abast dels usuaris de la pàgina web del Centre tota aquesta informació, l'ús de les eines telemàtiques han permès reduir el consum de paper.

El volum de paper utilitzat i el deixat a la safata per reutilitzar, ha minvat considerablement ja que s'han deixat d'imprimir molts documents i s'ha prioritzat el seu arxiu telemàtic; una altra raó és que s'imprimeix el document definitiu i no es fan impressions prèvies de les diferents versions d'aquest.

Altres actuacions a destacar

- Millora de la gestió de residus mitjançant la instal·lació de cubells diferents per a la recollida del vidre, el paper, els plàstics i la matèria orgànica. S'informa a tots els treballadors sobre com s'ha de recollir la brossa.

- Reducció del consum de llum a través de l'aplicació de bones pràctiques d'encesa i apagada dels llums.

Per a més informació

Ruth Ortiz
Centre de Recursos Pedagògics de Sant Andreu
93 311 98 03
cap-santandreu@servei.xtec.es
www.xtec.es/crp-santandreu

El valor de la tecnologia

Suport electrònic per a la difusió d'informació.

Sant Martí

Centre de Recursos Pedagògics de Sant Martí

Descripció

Els centres de recursos pedagògics són centres de referència per a la formació, la dinamització pedagògica i el suport a la tasca docent del professorat de tots els nivells educatius dels centres d'ensenyament no universitari de la ciutat.

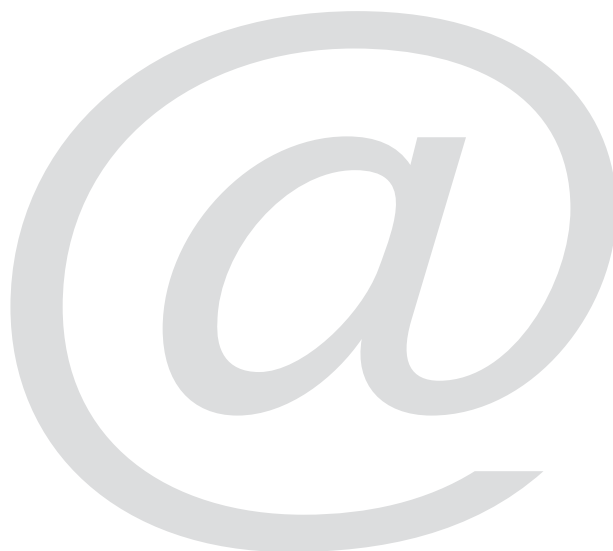
El Centre de Recursos Pedagògics de Sant Martí utilitza el correu electrònic i la pàgina web per informar al professorat de les activitats que s'organitzen, així com també per rebre les inscripcions. A la pàgina web del Centre hi ha disponibles també els catàlegs temàtics de la mediateca. La informació arriba personalitzada a cada professor/a dels centres del districte de manera immediata. Això permet una millor comunicació, amb la possibilitat de resposta al moment, i també d'intercanvi d'opinions i/o aclariment de dubtes, alhora que fomenta la reducció del consum de paper.

Resultats

S'ha constatat, en general, una millora quantitativa i qualitativa a tots nivells, tant pel que fa al nombre de persones a qui arriba la informació, com al contingut de respostes personals que es reben. De mitjana, s'envien quatre comunicacions al mes a una població de 1.100 persones.

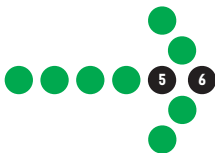
Altres actuacions a destacar

- Edició en cd-rom del full informatiu monogràfic sobre sostenibilitat.

Per a més informació

Eugènia Pagès
Centre de Recursos Pedagògics de Sant Martí
93 351 39 57
crp-santmarti@serveis.xtec.net
www.xtec.es/crp-santmarti

Tancant el cicle de la matèria

Planta de trituració de residus de voluminosos per al seu aprofitament posterior.

Àrea Metropolitana de Barcelona
Entitat del medi ambient

Entitat del Medi Ambient. Àrea Metropolitana de Barcelona

Descripció

Amb l'objectiu de reduir una part dels residus que s'han de portar al dipòsit controlat de la Vall d'en Joan (Garraf), l'Entitat Metropolitana de Medi Ambient gestiona una planta que permet reaprofitar una part important dels residus voluminosos que es recullen a la ciutat. El material que arriba a la planta, situada al terme municipal de Gavà, procedeix de les recollides manuals que fan els serveis de neteja als carrers, un cop els ciutadans han trucat a l'Ajuntament per comunicar que es volen desfer de residus de gran volum. A més, s'hi porten també els mobles recollits a les deixalleries o Punts Verds. Hi podem trobar mobles vells (armaris, llits, taules i cadires), matalassos i altres andròmines.

La primera tasca dels operaris de la planta consisteix en la selecció manual del material:

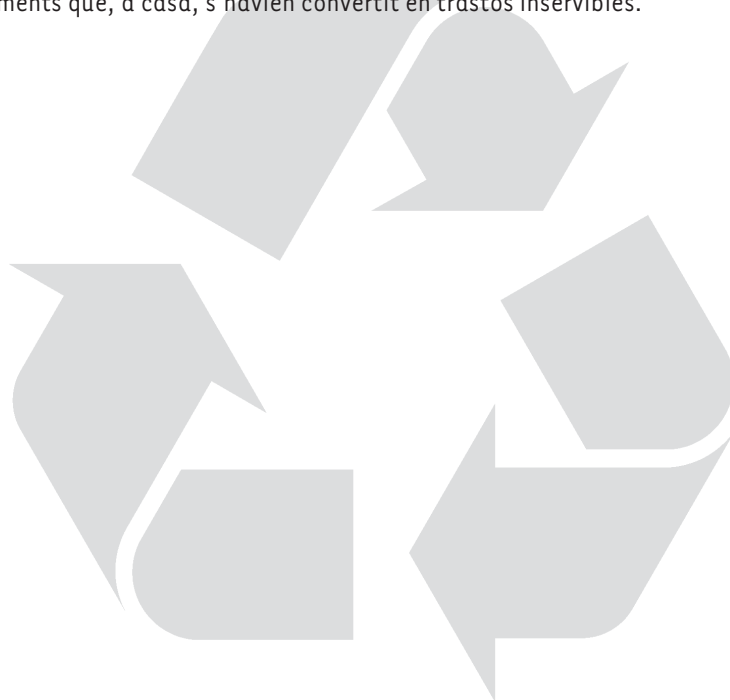
- La fusta sense pintures ni vernissos (palets de càrrega, per exemple) es triturarà perquè pugui servir per fer aglomerats en una planta adient.
- La fusta envernissada també es triturarà, però es farà servir com a combustible per fer funcionar processos industrials que requereixin fonts de calor. A part de la trituració, la maquinària permet separar la ferralla que acostumen a portar els mobles: frontisses, pernys, panys...
- Els materials fèrrics com ara somiers, tubs, llaunes o fragments d'escalfadors també es trituren per separat de la fusta, i es porten a un ferraller.
- Els materials amb molts components diversos i difícils de separar constitueixen el rebuig de la planta que acaba al dipòsit controlat. Tanmateix, també es trituren perquè ocupin el mínim espai possible.

Resultats

Actualment, la planta rep un 42% de fusta neta i un 58 % d'altres tipus de materials.

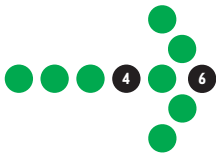
Després del tractament mecànic, els subproductes que surten són: 78,3 % de fusta, 5,0% de ferralla, 0,9% d'altres materials aprofitables, i finalment, el 15,8 % de rebuig.

Tot el procés contribueix a estalviar espai al dipòsit controlat i a recuperar part de l'energia i del material d'uns elements que, a casa, s'havien convertit en trastos inservibles.

Per a més informació

Anna Romero
Entitat del Medi Ambient
Àrea Metropolitana de Barcelona
93 223 51 51
ema@amb.es
www.ema-amb.com

Energia i paisatge al dipòsit del Garraf

Restauració paisatgística del dipòsit controlat del Garraf i aprofitament del biogàs que s'hi genera.

Àrea Metropolitana de Barcelona
Entitat del medi ambient

Entitat del Medi Ambient. Àrea Metropolitana de Barcelona

Descripció

El dipòsit controlat de la Vall d'en Joan, al massís del Garraf, va començar a funcionar l'any 1974. Des d'aleshores, ha rebut una part important dels residus de l'àrea metropolitana de Barcelona, ja que s'hi ha dipositat més de 25 milions de tones.

L'Entitat del Medi Ambient va aprovar l'any 2001 el projecte de restauració d'una part del dipòsit i la concessió per a la captació i l'aprofitament energètic del biogàs a tot el dipòsit. El projecte de restauració afecta una superfície de 20 ha, que corresponen a la part del dipòsit clausurada des de començaments de 2000, i on des de fa cinc anys no s'hi aboca res. La recuperació del dipòsit consisteix en la construcció d'onze terrasses, reproduint les feixes agrícoles, en les que s'hi planten espècies vegetals autòctones, amb poca demanda d'aigua (esbarzer, heura, rosa, alfals, llentiscle, marfull, ullastre, garric, arboç, alzina i pi blanc, entre d'altres) i adaptades a la zona per afavorir la integració en el paisatge i l'avanç de la successió natural. També s'han condicionat els accessos i s'ha instal·lat una xarxa de rec per facilitar el procés de revegetació. Una vegada clausurat definitivament tot el dipòsit controlat, durant 30 anys l'administració es farà càrrec del control postclausura, que consistirà en el manteniment de tota la instal·lació, el tractament dels lixiviats, l'anàlisi de les aigües subterrànies, i l'aprofitament energètic del biogàs que s'hi genera a partir de la descomposició de la matèria orgànica del dipòsit.

Resultats

Actualment (juliol 2005), es poden diferenciar tres zones al dipòsit:

- Una zona clausurada i restaurada, amb 20 ha de superfície, on només cal fer-hi manteniment i, esporàdicament reposar algunes plantacions o arbres.
- Una zona clausurada, d'unes 20 ha més, que ja disposa d'un projecte aprovat de restauració que s'executarà en els propers anys.
- Una zona encara activa, d'unes 30 ha com a màxim, que es tancarà el 31 de desembre de 2006 i es començarà a segellar.

L'actuació relativa a l'aprofitament del biogàs inclou el sistema de captació a tota la superfície del dipòsit, havent-se instal·lat fins a la data més de 250 pous de captació, la central per a l'aspiració del biogàs (3 bufants de 3.000 m³/h cada una) i 12 motogeneradors de 1.048 kW cada un, amb una capacitat de generació elèctrica de l'ordre de 100 milions de kW anuals, que s'incorporen a la xarxa de distribució elèctrica pel consum, energia suficient per satisfer la demanda elèctrica d'una població de 12.000 habitants, i que evitarà l'emissió a l'atmosfera d'entre 50.000 i 110.000 tones de CO₂ procedent de centrals elèctriques amb combustibles fòssils.

El biogàs s'utilitza com a combustible i la previsió és que fins al 2010, s'aprofitaran energèticament 550 milions de metres cúbics de metà. Així s'aconsegueix una important disminució de l'impacte ambiental, ja que es minimitza l'emissió de gasos d'efecte hivernacle a l'atmosfera generats per la degradació anaeròbia de la matèria orgànica continguda en els residus domèstics que s'han dipositat durant més de trenta anys.

Per a més informació

Anna Romero
Entitat del Medi Ambient
Àrea Metropolitana de Barcelona
93 223 51 51
ema@amb.es
www.ema-amb.com

Els centres educatius

L'Agenda 21 Escolar és un instrument que els centres educatius de Barcelona tenen al seu abast per incorporar la cultura de la sostenibilitat a la seva activitat formativa i, alhora, fomentar la participació activa de la comunitat educativa en la millora de les seves escoles i de l'entorn on es troben situades.

L'Agenda 21 Escolar es fa a la mida de cada comunitat educativa. Cada centre decideix quins col·lectius hi participen, quins aspectes s'analitzen, en quin ordre, i el nombre i dimensió dels compromisos de canvi i millora que s'adquireixen. Tots els projectes tenen en comú el fet de ser un procés participatiu, de revisió dels plantejaments i pràctiques educatives i de compromís en algunes accions de millora en relació a l'ambient i la sostenibilitat.

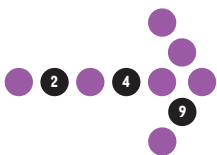
El programa Agenda 21 Escolar proposa una metodologia senzilla i flexible que es basa en cinc àmbits que configuren un model d'anàlisi i intervenció, que tant l'alumnat com el professorat, el personal no docent o les famílies aprenen a aplicar al centre per tal que posteriorment estiguin en condicions d'utilitzar en altres contextos de la vida. Els àmbits són els següents: la Motivació (preguntar-se), la Diagnosi (analitzar), el Pla d'Acció (prendre decisions), la Intervenció (actuar), l'Avaluació (revisar).

Com que tots els centres integrats a l'Agenda 21 Escolar han desenvolupat activitats relacionades amb el Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat, les fitxes següents no recullen actuacions aïllades, sinó bones pràctiques compartides.

Centres integrats a l'Agenda 21 Escolar (curs 2004-05)

Benjamin Franklin International School, CEE Mare de Déu de Montserrat, CEEM La Ginesta, CEEM Vil·la Joana, CEIP Àgora, CEIP Aiguamarina, CEIP Antoni Brusi, CEIP Auró, CEIP Baldiri Reixac, CEIP Baloo, CEIP Barcelona, CEIP Bogatell, CEIP Can Clos, CEIP Ciutat Comtal, CEIP Costa i Llobera, CEIP Coves d'en Cimany, CEIP Dolors Monserdà – Santapau, CEIP Dovella, CEIP Dr. Ferran i Clua, CEIP Drassanes, CEIP El Sagrer, CEIP Els Horts, CEIP Els Xiprers, CEIP Ferran Sunyer, CEIP Font d'en Fargas, CEIP Gaudí, CEIP Heura, CEIP Joan Miró, CEIP Josep M. Jujol, CEIP La Farigola de Vallcarca, CEIP La Farigola del Clot, CEIP La Palmera, CEIP La Sedeta, CEIP Lavínia, CEIP Les Glòries Catalanes, CEIP Mare de Déu de Montserrat, CEIP Mare Nostrum, CEIP Mercè Rodoreda, CEIP Montseny, CEIP Mossèn Jacint Verdaguer, CEIP Nabí, CEIP Orlandai, CEIP Pare Poveda, CEIP Pau Casals – Gràcia, CEIP Pau Casals – Horta, CEIP Pau Romeva, CEIP Pegaso, CEIP Pere Vila, CEIP Pit-Roig, CEIP Poeta Foix, CEIP Prosperitat, CEIP Ramon Llull, CEIP Sagrada Família, CEIP Sant Josep Oriol, CEIP Seat, CEIP Tàber, CEIP Tabor, CEIP Tibidabo, CEIP Torrent d'en Melis, CEIP Torrent de Can Carabassa, CEIP Turó del Cargol, CEIPM Arc Iris, CEIPM Bàrkeno, CEIPM Bosc de Montjuïc, CEIPM Els Pins, CEIPM Escola Casas, CEIPM Escola del Mar, CEIPM Parc del Guinardó, CEIPM Patronat Domènech, CEIPM Reina Violant – Comas i Solà, CEIPM Tres Pins, CEIPM Turó Blau, Centre d'Estudis Roca, Centre Educatiu Projecte, CEPSA Oriol Martorell, CM Pont del Dragó, Col·legi La Merced, Col·legi Maristes Sants – Les Corts, Col·legi Montserrat, Col·legi Sagrada Família, Col·legi Sagrat Cor – Sarrià, Col·legi Sil, Col·legi Verns, EBM Albí, EBM El Parc de la Pegaso, EBM El Tren, EBM El Tren de Fort Pienc, EBM Esquix, EBM Gràcia, EBM L'Arboç, EBM La Mar, EBM Valldaura, EMA Francesc Layret, Escola Betània – Patmos, Escola d'Educació Especial ASPACE, Escola d'Educació Especial Barcanova, Escola Estel Vallseca, Escola Fàsia Eixample, Escola Fàsia Sarrià, Escola Frederic Mistral / Tècnic Eulàlia, Escola Grimm – Virolai, Escola Joan Roca, Escola Laia, Escola Magòria, sccl, Escola Patufet, Escola Pia de Sant Antoni, Escola Pia de Sarrià – Calassanç, Escola Proa, Escola Sadako, Escola Sant Felip Neri, Escola Sant Gregori, Escola Sant Joan Baptista, Escola Sant Josep Oriol, Escola Sant Marc de Sarrià, Escola Súnion, Escola Thau Barcelona, Escola Vedruna Àngels, Escola Virolai, Escola-Viver Castell de Sant Foix, IES Costa i Llobera, IES Emperador Carles, IES Gal·la Placídia, IES Joan Brossa, IES Joan d'Àustria, IES Joan Salvat Papasseit, IES Josep Pla, IES Menéndez y Pelayo, IES Milà i Fontanals, IES Miquel Tarradell, IES Montjuïc, IES Montserrat, IES Narcís Monturiol, IES Pablo Ruíz Picasso, IES Pau Claris, IES Roger de Flor, IES Sant Josep de Calassanç, IES SEP La Guineueta, IES SEP Mare de Déu de la Mercè, IES Vall d'Hebrón, IES Vila de Gràcia, IESM Bonanova, IESM Bosc de Montjuïc, IESM Josep Serrat i Bonastre, IESM Juan Manuel Zafra, IESM Lluïsa Cura, IESM Narcís Monturiol, IESM Rubió i Tudurí, Institució Montserrat SCCL, Parvulari Sant Marc de Sarrià.

Per saber més sobre el programa Agenda 21 Escolar i l'activitat de les escoles signants del Compromís, consulteu www.bcn.es/agenda21/a21escolar

So i soroll

Millora de l'aïllament acústic del centre i disminució de la contaminació acústica.

AGENDA 21 ESCOLAR

Bona pràctica compartida

Descripció

Els sons i el soroll formen part de la ciutat i també, naturalment, dels centres escolars. Les escoles que desenvolupen programes sobre aquest tema intenten conèixer les causes que provoquen el soroll i reduir-lo.

En el marc d'aquests programes es poden trobar accions de diversa índole per aconseguir la motivació i l'interès de l'alumnat. Així, s'han realitzat enquestes sobre la percepció que tenen els adults i els joves sobre la intensitat de soroll i les seves causes, a més de consultes amb tècnics i enginyers de so.

També s'han realitzat mesures amb sonòmetres en diverses sales i espais dels centres (interiors i exteriors) a diferents hores del dia i durant, com a mínim, una setmana.

Aquestes dades s'han comparat amb el soroll que produeixen altres fonts sonores (avió, cotxe, conversa normal, carrer solitari, etc.) i, en alguns casos, han permès elaborar mapes sònics dels centres. En general els espais més sorollosos són el menjador, el gimnàs i el pati. A partir d'aquesta diagnosi, alguns centres han elaborat un pla d'acció amb una proposta d'actuacions concretes a portar a terme per reduir la contaminació acústica: realització d'assemblees per prendre acords que garanteixin la disminució del soroll, el disseny i la col·locació de "semàfors del silenci" en diversos espais del centre indicant el nivell de soroll adequat a cada espai, la realització de campanyes per baixar el to de veu i respectar les senyalitzacions, la protecció de taules i cadires amb tacs de goma, etc.. També s'ha incorporat la informació obtinguda a través de la diagnosi als continguts de les àrees de música i educació científica (física del so), entre d'altres. Alguns centres han vinculat també aquest tema al seu programa de camí escolar.

En general, els centres estan satisfets, tot i que els resultats són, de moment, poc significatius. No obstant això, s'han apreciat millores a l'hora de baixar i pujar les escales, o en els canvis de classe i als menjadors. Totes les escoles coincideixen en què cal realitzar canvis estructurals i d'insonorització als espais més problemàtics.

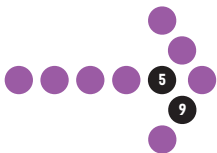
Exemples de centres que han actuat

CEIP Auró, CEIP Dolors Monserdà-Santapau, CEIP Font d'en Fargas, CEIP Josep M. Jujol, CEIP Pau Casals – Horta, CEIPM Patronat Domènech, CEIPM Reina Violant. Comas i Solà, Centre Educatiu Projecte, EBM El Tren, Escola Frederic Mistral / Tècnic Eulàlia, Escola Laia (SEC), Escola Súnion, IES Emperador Carles, IES Josep Pla, IES Vila de Gràcia.

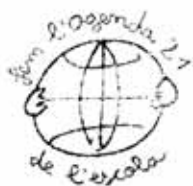
Per a més informació

Agenda 21 Escolar
Centre de Recursos Barcelona Sostenible
93 237 47 43
agenda21escolar@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/A21_ESCOLAR.htm

L'electricitat del sol

Instal·lació de plaques fotovoltaïques en el centre per a produir energia elèctrica.

AGENDA 21 ESCOLAR

Bona pràctica compartida

Descripció

L'Agència d'Energia de Barcelona va posar en marxa l'any 2003 el projecte Escoles per l'Energia, per a la instal·lació d'una central fotovoltaica a vuit escoles de Barcelona i el seu posterior seguiment des d'una perspectiva d'educació ambiental.

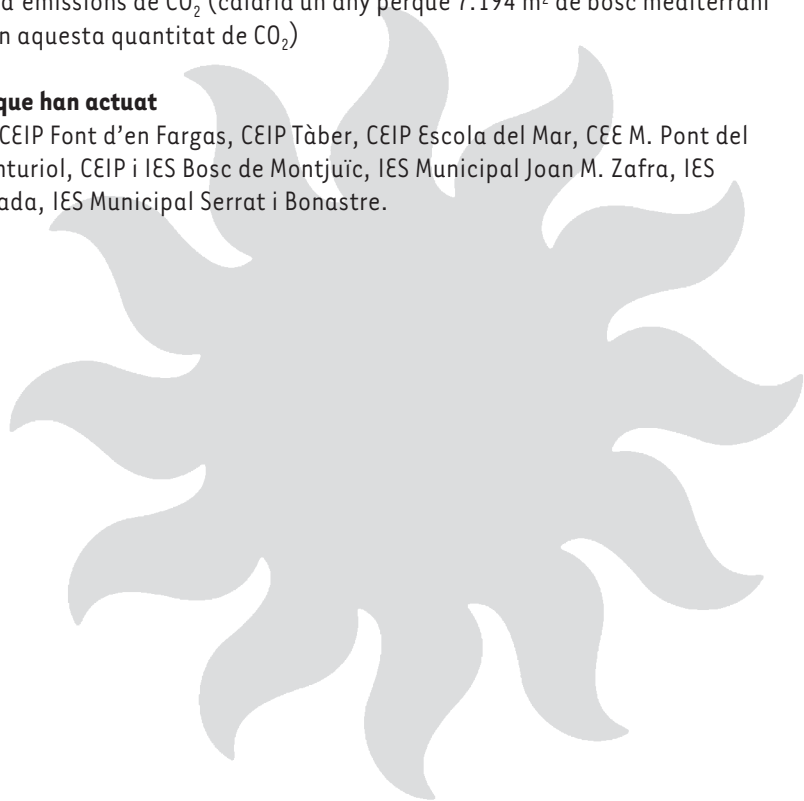
El projecte Escoles per l'Energia, representa una doble funció: d'una banda es potencia l'ús dels recursos energètics naturals a partir d'una operativa real, un estalvi monitoritzat i un efecte demostratiu per a la ciutadania; i de l'altra, aprofita el perfil pedagògic que aporten aquestes minicentrals elèctriques, apropant així el coneixement de les energies renovables i l'eficiència energètica als escolars.

Mitjançant un acord entre l'Institut Català d'Energia (ICAEN), l'Ajuntament de Barcelona i l'Agència d'Energia de Barcelona, el conjunt de centres educatius que formen part del projecte Escoles per l'Energia han entrat a formar part de la Xarxa d'Escoles Solars de Catalunya (XESCA), una "comunitat virtual" que pretén ser un punt de trobada de totes les escoles catalanes que disposin d'una instal·lació solar, de forma que, a part de fomentar l'ús directe de les energies renovables, permeti la implantació d'un programa educatiu, formatiu, de divulgació i de recerca de l'estalvi energètic, i de les energies renovables. Des del curs escolar 2003-2004 les vuit escoles estan monitoritzades, i es pot fer un seguiment continuat *on line* de la seva producció en temps real.

Aquestes instal·lacions es troben connectades a la xarxa general de distribució elèctrica, amb una potència total pic de 36.480 Wp. La contribució de les vuit escoles equival a la reducció de 4.748 kg d'emissions de CO₂ (caldria un any perquè 7.194 m² de bosc mediterrani convertissin en oxigen aquesta quantitat de CO₂)

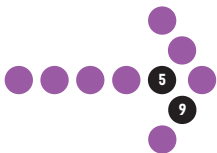
Exemples de centres que han actuat

CEIP Costa i Llobera, CEIP Font d'en Fargas, CEIP Tàber, CEIP Escola del Mar, CEE M. Pont del Dragó, IES Narcís Monturiol, CEIP i IES Bosc de Montjuïc, IES Municipal Joan M. Zafra, IES Municipal Ferran Tallada, IES Municipal Serrat i Bonastre.

Per a més informació

Agenda 21 Escolar
Centre de Recursos Barcelona Sostenible
93 237 47 43
agenda21escolar@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/A21_ESCOLAR.htm

Reutilitzem els llibres de text

Socialització dels llibres de text i del material escolar.

AGENDA 21 ESCOLAR

Bona pràctica compartida

Descripció

Cada any són més els centres que incorporen dins del seu projecte educatiu un programa de socialització de llibres de text, de novel·les i contes i de materials escolars. Si bé les estratègies són diferents, es percep una filosofia semblant. En la major part dels casos són programes que han iniciat les AMPA amb un propòsit econòmic i, a mesura que han anat creixent, s'hi han afegit altres beneficis com disminuir l'impacte ambiental gràcies a un ús més racional dels recursos i oferir als alumnes l'ocasió d'aprendre i exercir comportaments de solidaritat, cooperació, responsabilitat i respecte. Es pot dir que es tracta del programa de les tres "E": economia, ecologia i educació.

La modalitat de funcionament del programa la tria cada centre. Pot consistir en la compra dels llibres de text per part de l'AMPA i un pagament anual per part dels pares del 25% del cost (en 4 anys s'amortitzen); en la cessió dels llibres del curs anterior a l'escola per part dels pares i alumnes, o bé en la venda a baix preu que fan els mateixos estudiants als seus companys.

Les escoles que han fet l'experiència constaten que els alumnes respecten més els llibres, perquè saben que són un bé col·lectiu, i destaquen els valors educatius de compartir.

D'altra banda, el desenvolupament del programa ha iniciat en alguns claustres un debat molt interessant entorn els avantatges i inconvenients de l'ús del llibre de text únic.

Comença a ampliar-se d'aquesta manera el nombre d'escoles disposades a enriquir la biblioteca de l'aula i del centre, i a favorir en l'alumnat l'apropament a un ampli i divers ventall de lectures.

Exemples de centres que han actuat

CEIP Els Xiprers, CEIP Joan Miró, CEIP Josep M. Jujol, CEIP Lavínia, CEIP Mare de Déu de Montserrat, CEIPM Escola Casas, CEIPM Patronat Domènech, Centre Educatiu Projecte, Escola Sadako, IES Narcís Monturiol, IES Pablo Ruiz Picasso, IES Vila de Gràcia, CEIP La Sedeta, EIP Costa i Llobera, CEIP Dolors Montserdà Santapau,, CEIP Orlandai, CEIP Taber, CEIPM Tres Pins.

Per a més informació

Agenda 21 Escolar
Centre de Recursos Barcelona Sostenible
93 237 47 43
agenda21escolar@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/A21_ESCOLAR.htm

Art amb residus

Foment de la creació artística amb materials de rebuig.

AGENDA 21 ESCOLAR

Bona pràctica compartida

Descripció

La coordinació de l'Agenda 21 Escolar potencia l'aprenentatge entre iguals, l'intercanvi d'experiències i la creació de xarxes i grups de treball sobre diversos centres d'interès. Durant el curs 2004-05 un d'ells ha estat la programació i realització d'una exposició d'objectes creats i realitzats amb materials de rebuig i una jornada de divulgació i formació. L'ús racional i la reutilització dels materials té una doble perspectiva: ambiental i pedagògica. Ambdues han de ser considerades per tots els col·lectius que formen part de les comunitats educatives. Per a promoure entre els centres aquesta filosofia sobre l'ús dels materials i per a difondre algunes experiències enriquidores, un grup de professors i professores de centres que participen a l'Agenda 21 Escolar ha donat forma a aquest nou format d'intercanvi. Es tracta d'animar al professorat d'àrees molt diverses, que en molts casos no participen activament a l'A21E i d'interessar-los en temes de sostenibilitat. No només s'ha pretès que participessin mestres o professors de ciències, sinó també professors/es de plàstica, de música, de tecnologia o d'educació física. La convocatòria es va fer extensiva a totes les etapes i nivells educatius i es va recomanar la creació d'una petita comissió avaluadora, integrada principalment per alumnes, per definir els criteris de selecció de les obres que, cada centre, enviaria.

Finalment es tractava de desanimar qualsevol temptació de finalitat competitiva i s'ha vigilat la possible confusió entre el que suposa un repte de creació i la concreció d'un treball "manual" gairebé serià. El resultat d'aquesta iniciativa va ser la realització de l'exposició amb 38 obres seleccionades d'entre les 118 obres enviades de 31 centres.

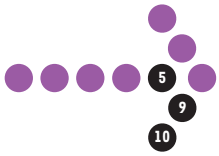
Centres que han actuat

CEIP La Ginesta, CEIP Mare de Déu de Montserrat, CEIP Costa i Llobera, CEIP JM Pujol, CEIP Joan Miró, CEIP La Sedeta, CEIP JM Verdager, CEIP Nabí, CEIP Poeta Foix, CEIP Seat, CEIPM Arc Iris, CEIPM Parc del Guinardó, Col·legi La Merced, EBM Albí, EBM Esquitx, Escola Fàsia Eixample, Escola Frederic Mistral, Escola Grimm Virolai, Escola Patufet, Escola Pia Sarrià-Calansanç, Escola Vedruna Àngels, Escola Virolai, IES Miquel Tarradell, IES Montserrat, IESM Bosc de Montjuïc, IESM JM Zafra, EISM Lluïsa Cura.

Per a més informació

Agenda 21 Escolar
Centre de Recursos Barcelona Sostenible
93 237 47 43
agenda21escolar@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/A21_ESCOLAR.htm

Llibres per a Bolívia

Recollida de llibres usats en bon estat per a escoles de Bolívia.

AGENDA 21 ESCOLAR

Bona pràctica compartida

Descripció

L'any 2003, l'Associació Espanyola per a l'Ensenyament de les Ciències de la Terra (AEPECT, integrada per professors de biologia, geologia i ciències ambientals de primària, secundària i universitat), es va posar en contacte amb l'Agenda 21 Escolar per demanar la col·laboració d'aquest programa en un projecte solidari amb Bolívia. L'actuació incloïa la formació de mestres a les regions de Santa Cruz de la Sierra, Potosí i Cobija, la donació de material didàctic i de consulta, i l'assessorament a projectes educatius.

La participació de l'Agenda 21 Escolar va permetre engegar una nova línia de cooperació: la donació de contes i llibres infantils i juvenils. La idea de recollir aquests materials va sorgir de l'experiència personal d'alguns dels membres de l'AEPECT, que van comprovar que les escoles bolivianes tenien les biblioteques buides.

A la iniciativa s'hi van sumar nombrosos centres i entitats de la ciutat. A més dels centres educatius del programa que s'esmenten més endavant, hi ha participat també altres centres educatius: Centre Cívic Sagrada Família, Centre de Documentació Artur Martorell, Consorci del Parc de Collserola, CRP de Sant Andreu, Editorial Graó, Escola de Magisteri Blanquerna, Sala de Lectura d'Horta, Sala de Lectura del Clot-Sant Martí, Biblioteca de l'Associació de Mestres Rosa Sensat, diverses famílies del barri de la Sagrada Família, diverses persones del Sector de Serveis Urbans i Medi Ambient (inclou el Centre de Recursos Barcelona Sostenible) i de l'Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona.

Durant la campanya de l'any 2004 es van recollir 1.853 llibres. L'any 2005 el nombre ha arribat als 6.599 llibres.

Centres que han actuat

CEEM La Ginesta, CEIP Aiguamarina, CEIP Baloo, CEIP Els Xiprers, CEIP Joan Miró, CEIP La Farigola de Vallcarca, CEIP La Farigola del Clot, CEIP Nabí, CEIP Poeta Foix, CEIP Seat, CEIP Torrent de Can Carabassa, CEIP Torrent d'en Melis, Escola Sagrada Família de Sant Andreu, Centre Educatiu Projecte, Escola Sant Josep Oriol, Escola Vedruna – Àngels, EBM Fort Pienc, EBM L'Arboç, IESM Bonanova, IES Joan Brossa, IES Príncep de Viana, CEIP JM Jujol, CEIPM Reina Violant, CEIPM Patronat Domènec, CEIP Torrent d'en Melis, EBM L'Arboç, IES Montserrat, IES Vila de Gràcia, IES Gal·la Placídia.

Per a més informació

Agenda 21 Escolar
Centre de Recursos Barcelona Sostenible
93 237 47 43
agenda21escolar@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/A21_ESCOLAR.htm
Associació Espanyola per a l'Ensenyament
de les Ciències de la Terra
www.aepect.org

Els residus esdevenen recursos

Estudi de la producció de residus a l'escola i desenvolupament de projectes de recollida selectiva.

AGENDA 21 ESCOLAR

Bona pràctica compartida

Descripció

Les escoles i instituts són equipaments en els que es produeix una quantitat important de residus de natura diversa. Per aquest motiu, molts centres han portat a terme, en el marc de l'Agenda 21 Escolar, projectes per analitzar la seva producció de residus i elaborar propostes que fomentin la reducció i la recollida selectiva, i contribuir a tancar el cicle de la matèria orgànica.

Aquestes actuacions tenen com a objectiu implicar tota la comunitat en disminuir la quantitat de residus produïda al centre, i recuperar els recursos que sigui possible mitjançant una separació selectiva. La proposta contempla en bona part dels casos la distribució de contenidors selectius i de rebuig en els diversos espais del centre: paper i cartró, envasos i embolcalls, vidre, matèria orgànica, i en alguns casos residus especials com material informàtic (tònners, cartutxos d'impressora, etc.), piles, pintures i vernissos, fusta i suro, cables, metalls i ferralla, i productes químics.

En els projectes hi acostumen a participar, a més dels alumnes i mestres, el personal de secretaria, els conserges, els monitors de menjadors i tallers, i les persones encarregades de la neteja i la cuina.

La destinació final dels residus produïts són els contenidors selectius (punts de "brossa neta") i de rebuig instal·lats als carrers, o bé les empreses de gestió de residus i també els Punts Verds de la ciutat. Algunes escoles de la ciutat (grup reduït de centres del districte de Gràcia i de Sarrià-Sant Gervasi, per exemple) han participat en un Pla Pilot de Gestió Integral dels Residus engegat per la Direcció de Neteja de l'Ajuntament de Barcelona.

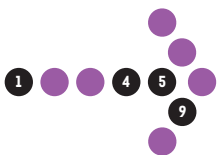
Aquests projectes tenen com a objectius, no només crear nous hàbits entre els alumnes, sinó aprofundir en el problema dels residus i les possibles solucions, comprendre l'impacte ambiental que comporta el mal ús dels recursos naturals (a curt, mig i llarg termini), i plantejar fites de futur i avaluar-ne el grau de compliment.

Centres que han actuat

CEE Mare de Déu de Montserrat, CEE La Ginesta, CEIP Auró, CEIP Ciutat Comtal, CEIP Dr. Ferran i Clua, CEIP Drassanes, CEIP El Sagrer, CEIP Font d'en Fargas, CEIP Gaudí, CEIP Joan Miró, CEIP Josep M. Jujol, CEIP La Farigola de Vallcarca, CEIP La Farigola del Clot, CEIP La Sedeta, CEIP Lavínia, CEIP Mare de Déu de Montserrat, CEIP Mare Nostrum, CEIP Mossèn Jacint Verdaguer, CEIP Nabí, CEIP Pit-Roig, CEIP Prosperitat, CEIP Sagrada Família, CEIP Sant Josep Oriol, CEIP Tabor, CEIP Tibidabo, CEIP Torrent d'en Melis, CEIPM Els Pins, CEIPM Escola Casas, CEIPM Parc del Guinardó, CEIPM Patronat Domènech, CEIPM Reina Violant - Comas i Solà, CEIPM Turó Blau, Centre d'Estudis Roca, Col·legi Sagrada Família, Col·legi Sagrat Cor - Sarrià, Col·legi Sil, Col·legi Verns, EBM El Parc de la Pegaso, Escola Betània - Patmos, Escola d'Educació Especial ASPACE, Escola Estel Vallseca, Escola Grimm - Virolai, Escola Joan Roca, Escola Pia de Sant Antoni, Escola Pia de Sarrià - Calassanç, Escola Proa, Escola Thau Barcelona, Escola-Viver Castell de Sant Foix, IES Emperador Carles, IES Joan Brossa, IES Joan d'Àustria, IES Josep Pla, IES Menéndez y Pelayo, IES Milà i Fontanals, IES Montserrat, IES Pablo Ruíz Picasso, IES Pau Claris, IES SEP La Guineueta, IES Vall d'Hebrón, IES Vila de Gràcia, IESM Bonanova, IESM Bosc de Montjuïc, IESM Josep Serrat i Bonastre, IESM Juan Manuel Zafra, IESM Narcís Monturiol, Institució Montserrat SCCL.

Per a més informació

Agenda 21 Escolar
Centre de Recursos Barcelona Sostenible
93 237 47 43
agenda21escolar@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/A21_ESCOLAR.htm

Horts i biodiversitat a les escoles

Creació i manteniment d'horts escolars.

AGENDA 21 ESCOLAR

Bona pràctica compartida

Descripció

Un hort és un espai natural de trobada, treball, experimentació i creació. La realització d'horts als centres escolars mitjançant la transformació d'una part dels patis, o la instal·lació de jardineres, testos o contenidors dissenyats especialment per a plantar productes d'horta, permet als nens i nenes apropar-se a una part de la natura que té a veure, a més, amb la seva alimentació i qualitat de vida. Es tracta de projectes a cavall de diversos àmbits com els de l'educació ambiental, l'educació del consumidor, l'educació per a la salut, la formació en ciències naturals, l'aplicació de tecnologies agrícoles, etc. La participació activa dels infants, la comunitat educativa (professors, monitors, etc.) i, en alguns casos, fins i tot de les famílies, en l'adequació dels jardins i el manteniment de les plantes fomenta també el treball cooperatiu, la planificació compartida i la comprensió dels impactes ambientals que una activitat agrícola insostenible té sobre els sistemes naturals.

El programa s'adapta habitualment a cada cicle formatiu, en funció de les matèries i valors desenvolupats a cada nivell, i proposa activitats relacionades amb l'estudi i condicionament del sòl, la tria de les llavors, l'observació del cicle vital de cada planta, la instal·lació de sistemes de reg eficients, el compostatge dels residus orgànics, la classificació de les espècies, els insectes i paràsits de cada planta, els ocells que s'alimenten de les llavors, l'estudi de les hores de sol i de vent, etc.

La realització d'horts permet també introduir altres temes com la sequera, la fam, l'erosió del sòl, la conservació de la biodiversitat o la cuina dels productes de l'hort, entre d'altres.

Exemples de centres que han actuat

CEEM Vil·la Joana, CEIP Aiguamarina, CEIP Antoni Brusi, CEIP Auró, CEIP Baldiri Reixac, CEIP Baloo, CEIP Bogatell, CEIP Can Clos, CEIP Costa i Llobera, CEIP Coves d'en Cimany, CEIP Els Xiprers, CEIP Ferran Sunyer, CEIP Joan Miró, CEIP Josep M. Jujol, CEIP La Farigola del Clot, CEIP La Sedeta, CEIP Les Glòries Catalanes, CEIP Mercè Rodoreda, CEIP Montseny, CEIP Pare Poveda, CEIP Pegaso, CEIP Pit-Roig, CEIP Prosperitat, CEIP Seat, CEIP Tabor, CEIP Torrent de Can Carabassa, CEIPM Bosc de Montjuïc, EBM Albí, EBM La Mar, EBM Valldaura, Escola d'Educació Especial ASPACE, IES Costa i Llobera, IES Miquel Tarradell, IES Montjuïc, IES Roger de Flor, IES Sant Josep de Calassanç, IES Vall d'Hebrón, Parvulari Sant Marc de Sarrià.

Per a més informació

Agenda 21 Escolar
Centre de Recursos Barcelona Sostenible
93 237 47 43
agenda21escolar@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/A21_ESCOLAR.htm

Viure el pati

Introducció de millores en els patis per a fomentar el seu paper com a espai de joc i de trobada.

AGENDA 21 ESCOLAR

Bona pràctica compartida

Descripció

L'hora del pati és un moment de joc i de trobada per als nens. La introducció de millores en els patis per a gaudir d'un espai natural permet desenvolupar estratègies de joc més creatives i enriquidores que les que es porten a terme en patis convencionals de ciment. Les actuacions realitzades en els patis de diverses escoles de la ciutat han tingut com a objectiu tornar a fer del pati un espai educatiu, en el que les activitats lúdiques que s'hi realitzen espontàniament contribueixen a la formació dels nens i nenes. En aquest sentit, els centres que han actuat ho han fet després d'haver realitzat una diagnosi del tipus de pati que tenien, a què s'hi podia jugar, a què hi volien jugar els alumnes i amb què s'hi jugava. La resposta a aquestes preguntes va permetre extraure un seguit de conclusions i de propostes de millora.

En general, s'ha constatat la necessitat d'incorporar la natura (terra, sorra, aigua, bassals, branques i troncs, pedres, arbres, flors, amagatalls, rampes, etc.) com a elements afavoridors del joc i imprescindibles per a la formació dels infants.

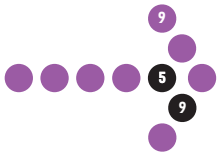
Exemples de centres que han actuat

EBM Valldaura, CEIP Coves d'en Cimany, CEIP Montseny, IES Costa i Llobera, CEIP Costa i Llobera, CEIP Pare Poveda, CEIP Mercè Rodoreda, CEIP Torrent de Can Carabassa, CEIP Baldiri Reixac, CEIP Els Horts, CEIP Seat, CEIP Barcelona, CEIP Els Xiprers, CEIP La Sedeta, CEIP Heura, CEIP Àgora, EBM Gràcia, CEIP Pau Romeva, EBM L'Arboç, CEIP Orlandai, CEIP Antoni Brusi, CEIP Josep M. Jujol, EBM La Mar, CEIP Ferran Sunyer, EBM El Tren de Fort Pienc.

Per a més informació

Agenda 21 Escolar
Centre de Recursos Barcelona Sostenible
93 237 47 43
agenda21escolar@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/A21_ESCOLAR.htm

L'aigua a l'escola

Estudi del cicle de l'aigua a l'escola i millora dels hàbits de consum dels nens.

AGENDA 21 ESCOLAR

Bona pràctica compartida

Descripció

Els centres educatius són uns grans consumidors d'aigua, ja que l'elevat nombre de persones que hi conviu diàriament durant moltes hores, i la quantitat de punts de consum que hi ha (vàters, rentamans, dutxes, cuines, laboratoris, etc.) comporta una gran demanda.

Davant d'aquest fet, nombrosos centres educatius de la ciutat han elaborat ecoauditories per a determinar el consum d'aigua i plantejar mesures d'estalvi i reducció. Així, a partir de la recollida d'informació (enquestes, entrevistes, lectures de comptadors, etc.) s'ha estimat el consum aproximat de cada persona del centre i el consum setmanal de l'escola, les pèrdues de les instal·lacions, la producció d'aigües residuals, etc., de manera que cada centre ha determinat de forma aproximada el seu cicle de l'aigua.

Aquestes dades han permès extreure conclusions, debatre, reflexionar i elaborar propostes de millora (individuals i col·lectives) per a reduir el consum global: aprofitament de l'aigua pluvial, reutilització d'aigües usades, intervenir sobre el reg de la vegetació, o introduir sistemes de reducció del consum als vàters i les aixetes, entre d'altres.

Cal dir que aquestes actuacions han tingut com a objectiu prioritari, al marge d'aprofundir en el coneixement del cicle de l'aigua del centre i disminuir-ne el consum, modificar els hàbits dels nens i nenes amb relació a l'ús dels recursos hídrics (tant pel que fa a l'estalvi com a la prevenció de la contaminació). En el cas d'alguns centres, s'han realitzat també exposicions que han aplegat tota la informació recopilada pels nens i nenes.

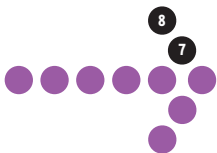
Exemples de centres que han actuat

CEIP Barcelona, CEIP Font d'en Fargas, CEIP La Farigola de Vallcarca, CEIP Mercè Rodoreda, CEIP Pau Casals – Gràcia, CEIP Pere Vila, CEIP Prosperitat, CEIPM Arc Iris, CEIPM Patronat Domènech, EBM El Tren, Escola Grimm – Virolai, Escola Pia de Sant Antoni, Escola Proa, Escola Sadako, Escola Sant Felip Neri, Escola Sant Gregori, IES Gal·la Placídia, IES Josep Pla, IES Menéndez y Pelayo, IES Milà i Fontanals, IES Pablo Ruíz Picasso, IES Vila de Gràcia, IESM Josep Serrat i Bonastre, IESM Narcís Monturiol.

H₂O

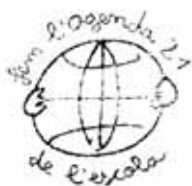
Per a més informació

Agenda 21 Escolar
Centre de Recursos Barcelona Sostenible
93 237 47 43
agenda21escolar@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/A21_ESCOLAR.htm

El compromís de les famílies

Participació de les famílies en l'activitat dels centres.

AGENDA 21 ESCOLAR Bona pràctica compartida

Descripció

Els pares i mares dels nois i noies de les escoles són una peça fonamental a la comunitat escolar, que té un gran paper a jugar en l'impuls de la sostenibilitat de l'escola. Cada vegada més, els claustres conviden les famílies a participar en els afers escolars i progressivament les associacions de pares i mares van trobant noves maneres de vincular-se a l'activitat de l'escola i d'implicar-se en l'assoliment dels objectius col·lectius. Entre les escoles que desenvolupen la seva Agenda 21 Escolar n'hi ha una bona colla que estrenyen llaços de col·laboració entre el professorat, l'alumnat i les famílies. En conjunt, ofereixen un ampli ventall d'exemples que poden ser imitats com, per exemple:

- La celebració de 'dies de portes obertes' o de 'jornades del medi ambient' amb conferències, tallers i jocs, així com les sortides conjuntes (sovint aprofitant les visites del programa *Com funciona Barcelona?* a les instal·lacions ambientals de la ciutat) permet la presència física dels pares i mares en l'activitat de l'escola. A més de millorar el coneixement i enfortir la confiança mútua, aquestes ocasions serveixen tant per difondre els valors de la sostenibilitat entre les famílies com per aprofitar l'expertesa d'alguns pares i mares en camps concrets. De manera virtual, també les pàgines web i els butlletins escolars fets amb la participació de les famílies faciliten la difusió i l'intercanvi de coneixement en ambdues direccions.

- Moltes escoles compten amb les famílies, i especialment amb els avis, en el manteniment dels jardins i horts escolars. Regar i donar un cop d'ull durant les vacances i els ponts, i fer tasques extraordinàries, és molt més fàcil si es compta amb una comissió que organitza torns i responsabilitats.

- En altres centres les famílies s'han implicat en projectes d'enjardinament i millora del pati i de l'entorn. Les educadores i famílies d'una escola bressol quan van tenir el pati arreglat van trobar que era un dels espais més agradables del barri i que era una llàstima no poder-lo usar quan l'escola tancava, de manera que van decidir deixar-lo obert fins les set de la tarda, a cura de les famílies, com a espai de joc pels infants i lloc de trobada i conversa de mares i pares.

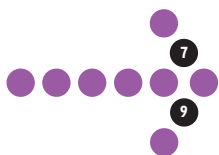
La participació de les famílies en els camins escolars i en els programes de reutilització de llibres es comenta en altres fitxes d'aquest catàleg.

Exemples de centres que han actuat

CEEM La Ginesta, CEIP Auró, CEIP Barcelona, CEIP Costa i Llobera, CEIP El Sagrer, CEIP Els Horts, CEIP La Farigola de Vallcarca, CEIPM Patronat Domènec, EBM El Tren, Escola Fàsia Eixample, Escola Sant Josep Oriol, Escola Súnion, Escola Virolai.

Per a més informació

Agenda 21 Escolar
Centre de Recursos Barcelona Sostenible
93 237 47 43
agenda21escolar@mail.bcn.es
www.bcn.es/agenda21/A21_ESCOLAR.htm

Un Sant Jordi diferent i sostenible

Intercanvi de llibres en bon estat a la biblioteques del districte.

Escoles del Districte de Gràcia *Bona pràctica compartida*

Descripció

Durant la festa de Sant Jordi de 2005, i en el marc de les activitats d'Acció 21 a Gràcia i de l'Agenda 21 Escolar, sis associacions de mares i pares d'escoles i instituts de Gràcia i les dues biblioteques públiques del districte van organitzar per cinquè any consecutiu una activitat d'intercanvi de llibres a la Plaça Rius i Taulet oberta a tothom que hi volgués participar.

El mecanisme per realitzar aquest intercanvi és prou senzill: per cada llibre que es diposita a la biblioteca corresponent (les biblioteques dels centres per la comunitat educativa, i les biblioteques públiques per la resta de participants) s'obté un "punt de llibre". Tots aquests llibres (no de text, i ben conservats), convenientment classificats per edats, són exposats el dia de St. Jordi a la plaça Rius i Taulet, i allí, cadascú, per cada "punt de llibre" aconseguit, pot triar un altre llibre del seu interès. Tota la feina de recollida, classificació i organització de la diada es coordina a través d'una comissió mixta formada per una representació de cada centre convocant, i es realitza amb l'aportació voluntària de nombroses persones. Amb el decurs dels anys, la celebració d'aquesta diada s'ha anat complementant amb altres activitats paral·leles, lúdiques i culturals.

La primera edició de la diada va tenir lloc l'any 2001 amb una festa d'intercanvi de llibres de lectura a l'IES Vila de Gràcia. L'any següent hi van participar les AMPA dels centres d'adscripció de l'IES i ja es va fer en una plaça pública. El 2003, la diada es va celebrar ja a la Plaça Rius i Taulet, amb la participació de més centres, i l'Agenda 21 de Gràcia hi començà a col·laborar en la seva difusió. Des del 2004 hi participen les biblioteques públiques.

Exemple de centres que han actuat

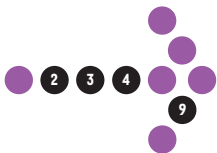
CEIP Josep M. Jujol, CEIPM Patronat Domènech, CEIPM Reina Violant, IES Vila de Gràcia, IES Gal·la Placídia.

premi
acció21
2004

Per a més informació

Districte de Gràcia. Ajuntament de
Barcelona
93 291 66 79
agenda21gracia@mail.bcn.es

Mobilitat escolar segura

Elaboració de propostes per a fer més segura la mobilitat dels nens i nenes, i convertir l'espai públic en un entorn agradable.

premi
acció21
2004

Xarxa d'Escoles "Camí Amic" *Bona pràctica compartida*

Descripció

El Camí Amic neix de la convicció de poder dur a terme un projecte, basat en altres experiències i aprenentatges, que té com a objectiu contribuir a recuperar el carrer des d'una doble vessant educativa: la promoció dels valors cívics, propis d'una ciutadania democràtica i solidària, i el foment de valors ambientals amb uns criteris de mobilitat urbana més sostenible. Camí Amic és un procés participatiu i dinàmic; un projecte de responsabilitat compartida, sempre obert a noves propostes.

L'associació Camí Amic està integrada per 28 entitats, algunes de les quals formen part del projecte d'una forma activa, mentre que d'altres hi col·laboren en actes puntuals. Són els CEIP Joan Miró, Auró, Llorers, Diputació, Ferran Sunyer; l'Escola Pia Sant Antoni i la seva AMPA; els IES Maragall i Ernest Lluch i les seves AMPA, les associacions de veïns de l'Esquerra de l'Eixample, Sant Antoni i Parc Joan Miró; els poliesportius municipals Joan Miró i Aiguajoc; els centres cívics Golferichs i Cotxeres Borrell; la Biblioteca Joan Miró; les entitats Esplai Totikap, Col·lectiu Joves del Barri de Sant Antoni, Escoltes Sant Ferran, Associació Esportiva l'Eixample; i veïns i comerciants del Cercle d'Or. La iniciativa afecta a més de 2.000 nens i nenes i uns 3.000 adults, comptant els pares i mares dels nens i nenes de les escoles, els veïns i veïnes i els comerciants del tram central del Camí Amic.

Amb l'objectiu que el carrer esdevingui un espai més segur i agradable, cada entitat, associació (esportives, les AMPA, de veïns, de comerciants) i escola va elaborar un llistat de les necessitats detectades a la via pública, que es van posar en comú i es van fer arribar a la regidora del districte.

Resultats

A partir de les propostes plantejades per Camí Amic s'han portat a terme algunes actuacions en matèria de regulació semafòrica, instal·lació de tanques de protecció a les escoles i d'aparcaments de bicicleta, l'ampliació de voreres, etc. Concretament,

- S'han instal·lat semàfors als carrers Consell de Cent/Vilamarí, Llançà/Aragó, Viladomat/Campo Sagrado.
- S'ha ampliat l'espai d'ús per als vianants de la cruïlla de Diputació/ Entença.
- S'ha instal·lat una tanca protectora a la sortida del CEIP Llorers.
- S'ha transformat un aparcament de cotxes en aparcament de motos al C/Diputació (al voltant del CEIP Joan Miró i Poliesportiu Municipal Joan Miró).
- S'està col·laborant amb els arquitectes municipals en el projecte de remodelació del Parc de l'Escorxador.

Altres centres que han actuat

CEIP Tabor, CEIP Barcelona, CEIP Ferrer i Clua, CEIPM i IESM Bosc de Montjuïc, CEIP La Farigola del Clot, CEIP La Mar Bella.

Per a més informació

Ruth Canoves
Camí Amic
93 323 77 90
coordinacio@golferichs.org

Annexos

El Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat

Objectiu 1

Protegir els espais lliures i la biodiversitat, i ampliar el verd urbà.

1. Congelar l'extensió del sòl urbanitzable mentre s'elabora i s'aprova un pla territorial metropolità basat en els principis de la sostenibilitat, que inclogui entre els seus objectius la protecció dels sistemes naturals i la seva connectivitat.

2. Catalogar, valorar i protegir la totalitat dels espais lliures (agrícoles, forestals, litorals, fluvials... i també residuals) com a espais d'interès per a la biodiversitat. Coordinar la protecció i gestió amb els municipis veïns.

3. Prendre mesures per assegurar la protecció definitiva de Collserola i procurar la seva ampliació. Establir programes de potenciació i regeneració de les altres fronteres del teixit urbà, inclosos els rius, les platges i el fons marí. Millorar els recursos i l'eficiència en la gestió dels espais naturals.

4. Planificar globalment el verd urbà, incorporant mecanismes de participació ciutadana. Incrementar la superfície de parcs urbans i àrees arbrades i millorar les connexions entre ells i amb els espais perifèrics (passeres i corredors verds) per configurar un veritable sistema d'espais verds. Fer-ne un manteniment excel·lent, amb la implicació de tothom.

5. Millorar el coneixement de la biodiversitat de l'àmbit barceloní per perfeccionar-ne la gestió (recerca i seguiment, programes específics per a espècies importants o conflictives, possibilitats de reintroducció d'espècies, creació i regeneració d'hàbitats, etc.). Potenciar els museus de ciències naturals.

6. Enverdir l'espai construït i facilitar la presència d'elements naturals en places, carrers i interiors d'illes i també en façanes, terrasses i balcons, amb cobertes verdes i jardins penjats, i potenciar horts urbans amb finalitats socio-educatives. Augmentar la superfície de paviments porosos que permeten la infiltració de l'aigua a les capes freàtiques.

7. Reforçar l'aplicació de criteris de sostenibilitat a la gestió del verd públic i privat: espècies i tècniques estalviadores d'aigua, promoció de la biodiversitat, control fitosanitari no agressiu, compostatge de residus, etc. Aconseguir que, com a mínim, el 50% del reg es faci amb aigües no potables (freàtiques, pluvials i regenerades).

8. Denunciar i perseguir el comerç il·legal i les activitats furtives en relació als animals i plantes. Promoure la tinença responsable d'animals i combatre el seu abandonament.

9. Aprofitar tot l'any els espais oberts de la ciutat per gaudir i aprendre del contacte amb la natura i la biodiversitat. Desenvolupar programes educatius, per a tothom. Aplicar criteris d'accessibilitat que permetin fruir-ne a les persones amb disminució.

10. Disminuir l'impacte del nostre lleure sobre la natura, tant en l'àmbit de la ciutat com a la resta del territori.

Objectiu 2

Defensar la ciutat compacta i diversa, amb un espai públic de qualitat.

1. Millorar la qualitat dels teixits urbans consolidats i recuperar mitjançant la renovació urbanística dels que són obsolets o degradats, respectant les característiques dels cascs antics dels barris, per assolir la plena utilització de l'àrea urbana i disminuir la demanda de nou sòl.

2. Mantenir i potenciar la complexitat de la ciutat. Adequar la normativa urbanística, la fiscalitat i les ordenances d'activitats per afavorir l'estructura compacta, la mixtura d'activitats i la diversitat d'usos i la interrelació entre grups socials, amb llocs de treball i residència a tots els barris.

3. Ampliar i millorar l'espai públic destinat a la convivència i relació, els jocs infantils, la passejada i l'estada a l'aire lliure (illes de vianants, jardins, passeigs, places, voreres). Cercar la complicitat de la ciutadania en el seu disseny.

4. Mantenir en bon estat els espais públics, els equipaments i el mobiliari urbà entesos com a patrimoni comú del que tots i totes gaudim i en som responsables. Prevenir i perseguir el vandalisme.

5. Facilitar l'accés de la població a les tecnologies de la comunicació valorant les alternatives segons el seu impacte ambiental.

6. Augmentar l'eficiència energètica i reduir la despesa de materials i l'impacte ambiental de les xarxes de serveis. Millorar la coordinació de les obres de les diferents companyies de serveis per tal d'optimitzar els recursos i evitar incomoditats a la ciutadania. Aconseguir que totes les lluminàries siguin no contaminants i d'alt rendiment, totes les canalitzacions registrables i totes les subbases dels nous carrers fetes de materials reciclats.

7. Allargar la vida dels edificis mitjançant un manteniment adequat. Aconseguir que tots els edificis tinguin certificat de seguretat. Fomentar la rehabilitació dels edificis degradats recuperables millorant la normativa i la fiscalitat. Incentivar especialment la reutilització dels habitatges no ocupats. Garantir uns mínims de qualitat ambiental en la construcció i funcionament dels edificis. Es tracta d'arribar a eliminar els materials tòxics i perillosos, controlar la totalitat de la runa i aconseguir que tots els edificis tinguin mecanismes d'estalvi d'aigua i certificat d'eficiència energètica.

10. Incentivar la sostenibilitat d'edificis amb la creació d'un certificat d'alta qualitat ambiental relacionat amb equipaments per a la recollida selectiva, reducció de soroll intern, utilització de la llum natural, d'energies renovables i de materials amb ecoetiqueta, aprofitament de l'aigua (pluja, regenerada) aparcaments de bicis, accessibilitat i domotització, etc.

Objectiu 3

Millorar la mobilitat i fer del carrer un entorn acollidor.

1. Assolir la màxima accessibilitat amb la mínima mobilitat. L'objectiu és la comunicació, no el trànsit.

2. Reequilibrar l'ús dels carrers a favor de la comunitat. Assignar prioritat de pas als vianants, bicicletes i transport públic, configurant l'espai adequadament i modificant els temps dels semàfors. Actuar especialment en els itineraris específics (escolars, esportius, turístics, etc.).

3. Aconseguir un excel·lent transport públic, complet, ràpid, accessible, net i econòmic, amb sistema tarifari integrat a tota la regió metropolitana. Millorar la connectivitat, ampliar les xarxes i augmentar la freqüència de servei així com les zones de prioritat per a bus i taxi. Crear una xarxa de transport públic porta a porta per a les persones amb mobilitat reduïda severa.

4. Pacificar el trànsit i millorar la seguretat viària. Reduir la velocitat màxima a 30 km/h a tots els carrers que no formin part de la xarxa bàsica. Reforçar el compliment dels límits de velocitat i evitar infraccions que pertorbin el funcionament de la circulació (dobles fileres, aparcament al carril bus i a les parades, al carril bici, sobre les voreres i altres zones de vianants).

5. Fomentar els desplaçaments a peu. Incrementar la superfície i la qualitat de la xarxa per a vianants, eliminant obstacles innecessaris i ordenant l'aparcament de motos. Aconseguir una amplada de vorera mínima de 3 m. i que tots els carrers de menys de 8 m. tinguin paviment únic i prioritat als vianants. Garantir l'accessibilitat universal en tot l'espai de pública concurrència.

6. Avançar en l'ús de la bicicleta com transport habitual. Ampliar i millorar la xarxa de carrils bici segregats de la calçada i de la vorera. Crear un pla integrat de carrils bici dins de cada barri, que contempli els aparcaments. Facilitar l'accés de bicicletes al transport públic metropolità.

7. Aconseguir una distribució de mercaderies àgil i ordenada usant els espais menys conflictius per als vianants i els veïns. Supeditar la llicència d'activitats per empreses amb un volum gran de mercaderies a la disponibilitat d'espais propis de magatzem, càrrega i descàrrega i promoure espais comunitaris de recepció/lliurament de mercaderies per a establiments propers.

8. Fomentar la complicitat en l'ús del carrer i el respecte entre usuaris dels diferents sistemes de transport. Promoure l'educació viària permanent i la formació per a la conducció responsable.

9. Disminuir l'impacte de la circulació sobre el medi ambient. Incentivar, amb les ordenances fiscals, l'ús de carburants poc contaminants i renovables (vehicles electrosolars, biofuels, híbrids, etc.), i progressar en l'adopció de mesures per disminuir el soroll del trànsit, especialment les motocicletes.

10. Impulsar un canvi cultural en relació a l'ús i abús del vehicle privat. Potenciar l'ús del transport públic, abonar iniciatives d'ús compartit del cotxe i establir mesures per dissuadir l'ús del vehicle privat a la ciutat. Estimular l'adopció de plans de mobilitat per part de grans empreses, polígons industrials, etc.

Objectiu 4

Assolir nivells òptims de qualitat ambiental i esdevenir una ciutat saludable.

1. Prevenir i controlar la contaminació atmosfèrica, mitjançant l'adopció de les directives europees de qualitat de l'aire, i millorar el coneixement dels components dels contaminants atmosfèrics secundaris, especialment els fotoquímics, com l'ozó, i dels seus precursors com ara els compostos orgànics volàtils.
2. Millorar la qualitat organolèptica (gust i olor) de l'aigua de consum, generalitzant l'aplicació de noves tecnologies en la potabilització, i intensificar-ne el control sanitari.
3. Millorar el clavegueram i la depuració. Perfeccionar el sistema d'informació, d'atenció i d'alerta a les platges segons la qualitat de l'aigua del mar.
4. Incrementar la inspecció sanitària dels aliments i dels processos de fabricació. Millorar la seguretat alimentària progressant en el coneixement dels factors que afecten la qualitat dels aliments (disruptors endocrins, manipulació genètica, etc.).
5. Millorar la informació sobre el què mengem fomentant un etiquetatge complet i entenedor. Promocionar el consum d'aliments produïts en cultius ecològics, preferentment els locals i regionals, i impulsar el seu ús en els serveis públics.
6. Reduir el soroll a la ciutat, actuant sobre els focus fixos i mòbils, en especial el trànsit. Actuar en el camp normatiu (condicions dels vehicles —sobretot motos—, límits de velocitat, obres al carrer, alarmes, espais d'oci, etc.) i en l'àmbit urbanístic (paviment absorbent, pantalles d'atenuació, etc.).
7. Incorporar la variable soroll com a element de qualitat en tots els projectes d'urbanització i de desenvolupament de la ciutat. Prendre consciència que tots som generadors de soroll i reforçar la valoració social del confort acústic.
8. Tenir cura de la ciutat entesa com a espai comú net i ordenat que compartim cívicament. Assumir la responsabilitat derivada de la tinença d'animals domèstics i evitar les molèsties que puguin ocasionar a la resta de ciutadans.
9. Promoure i facilitar estils de vida saludables (exercici físic, alimentació sana i equilibrada, disminució del consum de tòxics, etc.) i reforçar la capacitat i les oportunitats de la comunitat per protegir la pròpia salut. Responsabilitzar-nos de vetllar per la nostra salut a través dels hàbits quotidians.
10. Minimitzar els riscos ambientals (centrals i vaixells nuclears, transport de substàncies perilloses, indústries, antenes de telefonia, soterrament de línies d'alta tensió, etc.) amb plans de prevenció i emergència i aplicant el dret a la informació ambiental i el principi de precaució. Potenciar la investigació i promoure l'ús de les tecnologies alternatives i la producció neta.

Objectiu 5

Preservar els recursos naturals i promoure l'ús dels renovables.

1. Aprofundir en el coneixement del cicle de l'aigua. Planificar de forma coordinada entre tots els agents implicats per millorar la gestió de l'aigua.
2. Reduir el consum d'aigua i incrementar l'eficiència en el seu ús. Augmentar la informació i la sensibilització sobre el cicle i la gestió de l'aigua.
3. Aprofitar suficientment les aigües subterrànies i reutilitzar les depurades, que inclouen les de pluja.
4. Reduir el consum d'energia. Augmentar l'eficiència tant en la generació de l'energia com en el seu ús, utilitzant les millors tecnologies disponibles.
5. Incrementar la proporció d'energia provinent de fonts renovables i netes. Aconseguir com a mínim que el 12% del consum total provingui d'energies renovables d'acord amb les previsions de la Unió Europea. Instal·lar 500.000 m² de captadors solars que incloguin un mínim de 15 MWp fotovoltaics.
6. Desenvolupar i estimular projectes demostratius d'eficiència energètica i ús d'energies renovables i netes. Cooperar per eliminar les barreres (informació, preus, comercialització) que en limiten la implantació i l'ús.
7. Aplicar criteris ambientals i d'eficiència energètica als desenvolupaments urbanístics. Incloure'ls també en la tramitació de llicències d'obres, de manera que generin bonificacions sobre la taxa.
8. Reduir el consum de materials i potenciar l'ús dels productes ambientalment més correctes. Fomentar la reutilització i el mercat de segona mà i establir circuits d'aprofitament dels excedents

alimentaris. Tendir a substituir productes per serveis, fomentant els béns compartits, sistemes de banc de temps, etc.

9. Aprofitar les oportunitats que poden oferir els comerços i mercats municipals per a la difusió de bones pràctiques (consum responsable, productes locals, evitar peix immadur, ús de bosses de paper, reducció d'embalatges, etc.). Incentivar als comerciants que adoptin i difonguin bones pràctiques.

10. Adquirir hàbits quotidians d'estalvi d'aigua, energia i altres recursos naturals, i bones pràctiques de compra i utilització.

Objectiu 6

Reduir la producció de residus i fomentar la cultura de la reutilització i el reciclatge.

1. Minimitzar els residus, especialment els envasos i embalatges, altres productes d'usar i llençar i els residus municipals especials. El millor residu és el que no es produeix.

2. Elaborar plans per a la reducció de residus, tant a l'administració pública com als diferents sectors econòmics: comerç, cadenes de distribució, grans superfícies, oficines, etc.

3. Fer una justa distribució de responsabilitats entre ciutadans i activitats econòmiques distingint entre residus domèstics i comercials. Estimular fiscalment i a través de les ordenances la reducció i la recollida selectiva, aplicant el principi de "qui contamina, paga" per tal que deixi de fer-ho (desincentivar bosses de plàstic, premiar la bona selecció dels residus...).

4. Deixar de considerar la brossa orgànica com a residu. Estendre'n la recollida selectiva a tota la ciutat i arribar a recuperar, com a mínim, el 80% entre compost de qualitat i metanització.

5. Evitar envasos i embalatges superflus i potenciar sistemes de recollida selectiva eficaços per internalitzar els seus costos ambientals i de gestió. Potenciar alhora el retorn i la reutilització (diners en retornar l'envàs, màquines de begudes que primin l'ús del propi got, etc.).

6. Els residus són encara recursos recuperables. Millorar la recollida selectiva per arribar a recuperar, com a mínim, el 75% del paper i cartró, el 80% del vidre i el 60% dels envasos de plàstic, metalls i mixtes. Establir un calendari per a fer possible aquests objectius.

7. Recollir segregadament tots els residus específics (voluminosos, olis, tòxics o perillosos) apropant el màxim al ciutadà els punts de recollida (porta a porta, botigues del barri, deixalleries, minideixalleries, etc.). Millorar la informació sobre tots aquests serveis.

8. Clausurar i restaurar l'abocador del Garraf, controlant el seu posterior impacte ambiental, i substituir-lo per instal·lacions de tractament de menor capacitat i impacte ambiental (plantes de compostatge, plantes de metanització, dipòsits controlats per a residus prèviament tractats, etc.).

9. Millorar el disseny dels artefactes (cubells, contenidors, camions, etc.) per a la gestió dels residus, des de la cuina fins la deposició dels materials. Incorporar-hi el concepte d'accessibilitat.

10. Desenvolupar estratègies d'educació, comunicació, informació, participació, formació i suport dirigits a facilitar que tothom assumeixi els objectius i hi adeqüi les accions quotidianes.

Objectiu 7

Augmentar la cohesió social, enfortint els mecanismes d'equitat i participació.

1. Donar prioritat a l'educació i a l'accés al coneixement pel conjunt de la població. Augmentar les places públiques d'educació infantil, reduir el fracàs escolar i promoure programes de formació permanent. Estendre a tota la ciutadania l'ús de les noves tecnologies.

2. Incrementar les polítiques actives locals d'ocupació, que ofereixen estratègies de formació, suport, assessorament i acompanyament a l'auto-ocupació i ocupació, especialment les adreçades als sectors en risc d'exclusió social. Flexibilitzar els horaris laborals per fer més compatible la vida laboral i la familiar. Combatre la precarietat laboral.

3. Promoure l'ampliació de les cobertures de protecció social als sectors necessitats, sobretot els serveis a la gent gran i persones amb disminució, així com els programes de lluita contra la pobresa, i estudiar especialment la Renda Social Bàsica.

4. Reforçar i innovar els programes preventius (salut pública, drogodependències, absentisme escolar, etc.) que s'orienten a les causes de la marginació, actuant sobre grups específics. La prevenció també ha de ser una estratègia de lluita contra la inseguretat.

5. Fer de Barcelona una ciutat totalment accessible, sense barreres físiques i de comunicació ni obstacles socials, per afavorir la plena integració de les persones amb disminucions.

6. Sostenir el sistema sanitari públic i universal. Reduir les desigualtats en salut de la població per causes socio-econòmiques, territorials (districtes) o relacionades amb el gènere i la condició física. Reduir la mortalitat evitable i la prematura.

7. Garantir la igualtat d'oportunitats i evitar la discriminació per raó de sexe, edat, raça, religió, condició física...

8. Cercar solucions innovadores al problema de l'habitatge. Afavorir el lloguer per evitar l'encariment. Fer política pública contra l'especulació. Fomentar la política activa d'habitatge públic, al servei dels joves i famílies amb menys recursos econòmics, així com d'habitatges independents amb serveis comuns per a la gent gran i les persones amb gran disminució física.

9. Consolidar i incrementar les estratègies de cooperació entre el sector públic i el sector no lucratiu, per tal de promoure la participació cívica, el voluntariat i la coordinació d'esforços. Potenciar i facilitar el desenvolupament de les xarxes ciutadanes. Avançar cap a processos de pressupostos participatius.

10. Ser una ciutat acollidora dels immigrants. Afavorir la seva integració, des del respecte a la diferència, en el món laboral, social, econòmic i cultural de la ciutat. Impulsar mecanismes que afavoreixin la participació política dels immigrants, l'exercici dels drets i deures en igualtat de condicions i el coneixement de la cultura catalana.

Objectiu 8

Potenciar l'activitat econòmica orientada cap a un desenvolupament sostenible.

1. Situar l'estratègia local de desenvolupament i promoció econòmica en l'horitzó de la sostenibilitat i la solidaritat, tot procurant minimitzar l'impacte ambiental que té l'economia urbana. Promoure l'ecoeficiència, la innovació i els sistemes de gestió ambiental.

2. Potenciar la internalització dels costos ambientals. Fomentar l'orientació de les empreses cap a la sostenibilitat mitjançant estímuls fiscals, regulació legal (per exemple, obligació de reparar danys ambientals) i mecanismes de control (ecoauditories, memòries...).

3. Promoure mesures que facilitin la creació d'una nova generació de llocs de treball, tant en el sector ambiental emergent com en l'adaptació cap a la sostenibilitat dels sectors productius tradicionals.

4. Col·laborar (administració, universitat i sector privat) per adequar la formació professional i universitària a les necessitats empresarials en l'àmbit de la sostenibilitat. Potenciar la recerca i la innovació tecnològica aplicada a la transició cap a l'empresa sostenible.

5. Avançar en la utilització de noves tecnologies i infraestructures telemàtiques i en la millora dels procediments de treball per tal de minimitzar els impactes ambientals.

6. Incrementar les accions adreçades a augmentar la inserció laboral (dones en condicions d'igualtat, persones amb disminucions, etc.). Donar suport a les empreses d'inserció que combinen la cultura de la reutilització, el reciclatge i la integració social.

7. Desenvolupar el sector econòmic ambiental per donar serveis a les empreses i ciutadans. Impulsar l'associació de les empreses sostenibles i fomentar la recerca i la docència en aquest àmbit.

8. Donar suport a les petites i mitjanes empreses i al comerç de proximitat.

9. Promocionar i potenciar el turisme sostenible respectant la capacitat de càrrega turística i els altres usos de la ciutat.

10. Incloure criteris ambientals i clàusules socials en els concursos públics per obres i serveis. Estimular la compra verda per part de l'administració pública.

Objectiu 9

Progressar en la cultura de la sostenibilitat mitjançant l'educació i la comunicació ambiental.

1. Predicar amb l'exemple assumint el valor educatiu de la gestió de la ciutat. Potenciar mesures concretes en favor de la sostenibilitat i fer-ne ús com a recurs educatiu, divulgant les bones pràctiques.

2. Produir i difondre informació ambiental útil i entenedora, que permeti prendre consciència dels riscos individuals i col·lectius, que doni alternatives i faciliti a la ciutadania l'assumpció de la seva responsabilitat en la vida quotidiana.

3. Crear una opinió social favorable a la sostenibilitat. Millorar en les estratègies comunicatives i

en la complicitat dels mitjans de comunicació.

4. Desenvolupar una acció educativa conjunta i continuada, aglutinant i cohesionant iniciatives i establint mecanismes de cooperació entre els agents, amb respecte a la pluralitat. Consolidar i coordinar una xarxa d'agents d'educació ambiental.

5. Potenciar la implicació de tots els col·lectius i treballar en diferents entorns i temàtiques (col·legis professionals, col·lectius veïnals, associacions, voluntariat, centres cívics, famílies, empreses, administracions públiques, etc.).

6. Afavorir l'aprenentatge a través de la participació en projectes concrets desenvolupats per diferents col·lectius ciutadans i xarxes de voluntaris. Afavorir la trobada i l'intercanvi d'experiències.

7. Potenciar l'educació ambiental en tots els nivells de l'ensenyament, des de la llar d'infants a la universitat, especialment en la formació dels professionals que tenen més influència sobre la població (educadors, periodistes, polítics i mediadors en general) i d'aquells que tenen impacte directe sobre el medi (enginyers, arquitectes, químics, etc.).

8. Estimular la realització d'ecoauditories amb la participació dels implicats, com un instrument educatiu útil per a iniciar processos col·lectius de reflexió i adopció de millores en la gestió.

9. Progressar en l'estudi de les percepcions, els coneixements i els estils de vida dels diferents grups de població de Barcelona a fi d'establir els mitjans i les estratègies d'educació ambiental més adequades i eficaces.

10. Avaluar sistemàticament les accions educatives, difondre les millors experiències i donar suport a la innovació. Promoure la recerca d'indicadors comuns per a l'avaluació.

Objectiu 10

Reduir l'impacte de la ciutat sobre el planeta i promoure la cooperació internacional.

1. Fer estudis d'impacte ambiental de manera sistemàtica en tots els projectes urbanístics i d'obres públiques.

2. Depurar totes les aigües residuals. Construir la depuradora del Llobregat i completar la del Besòs (tractament biològic i de fangs), perfeccionar el control dels abocaments a la xarxa i millorar el clavegueram, especialment amb mesures antidesbordaments de tempesta.

3. Protegir les aigües de l'entorn: rius, platges i port. Prevenir, per part de tots els municipis implicats (creant els consorcis necessaris) la contaminació i garantir el cabal ecològic dels rius Besòs i Llobregat. Regenerar el fons marí i instal·lar esculls artificials per evitar la pesca de ròssec (fins una fondària de 50 brases).

4. Reduir les emissions de gasos amb efecte hivernacle. Fer inventari local de les emissions i dissenyar un pla d'acció que coordini programes d'estalvi d'energia i d'increment d'energies renovables, tecnologies netes en el transport, bones pràctiques domèstiques, etc.

5. Eliminar les emissions de metà a l'atmosfera de l'abocador. Captar i aprofitar el biogàs com a combustible (carburant dels autobusos i camions de servei públic, introducció a la xarxa de gas, producció d'electricitat).

6. Contribuir, en l'àmbit global, a augmentar i protegir els boscos del planeta a través de la cooperació solidària, econòmica i tècnica. Promocionar l'ús de fusta certificada ambientalment, que ha de ser la utilitzada en les obres públiques.

7. Minimitzar les emissions de gasos que deteriorenen la capa d'ozó. Fer inventari local de les emissions i dissenyar un pla d'acció que inclogui la substitució de productes i aparells i la recollida i correcta eliminació dels que funcionen amb gasos perjudicials.

8. Impulsar el comerç just per donar suport a les economies i al progrés social dels països menys desenvolupats, al bon ús dels seus recursos naturals i al seu desenvolupament sostenible. Participar en estratègies que facin més justes les normes que regeixen el comerç internacional.

9. Fer de Barcelona un referent de solidaritat i cooperació internacional. Oferir especialment suport a les ciutats dels països empobrits i a les que pateixen conflictes greus i situacions de crisi.

10. Desenvolupar programes i projectes per enfortir la cultura de la pau prioritzant estratègies de prevenció i resolució de conflictes.

Signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat.

Setembre 2005

Acció Contra la Fam
Acció Ecologista - Viure Sense Nuclears
Acció Escolta de Catalunya
Acció Jove
Agència d'Energia de Barcelona
Agrupació Catalana d'Enginyeries i Consultories Mediambientals - ACECMA
Agustí Bassa SL
Ajuntament de Barcelona
Alternativa Verda
Amics de la bici. Agrupació d'Usuaris i Usuàries
Amics de la Terra Barcelona
Aqa Ingenieros Consultores, S.L.
Asociación Cambium Permacultura-es.org
Assemblea de Cooperació per la Pau
Associació Barrinar
Associació Catalana contra la Contaminació Acústica - ACCCA
Associació Catalana d'Amics de l'Aigua
Associació Catalana de Ciències Ambientals - ACCA
Associació Compàs
Associació de Casals i Grups de Joves de Catalunya - ACJ
Associació de Mestres Rosa Sensat
Associació de Minusvàlids de Barcelona - AMIBA
Associació de Nens amb Càncer - AFANOC
Associació de Pares i Mares de l'Escola Dovella
Associació de Professionals de les Energies Renovables de Catalunya - APERCA
Associació de Professionals dels Espais Verds de Catalunya - APEVC
Associació de Veïns Clot - Camp de l'Arpa
Associació de Veïns de Sant Andreu del Palomar
Associació de Veïns Diagonal Mar
Associació de Veïns i Veïnes de la Vila Olímpica
Associació Diomira
Associació Ecoconcern - Innovació Social
Associació Hàbitats - Projecte Rius
Associació Interdisciplinària de Professionals del Medi Ambient - APROMA
Associació Intersectorial de Recuperadors i Empreses Socials de Catalunya - AIREs
Associació Mediambiental Grodema
Associació Nacional de Grans Empreses de Distribució
Associació per a l'Estudi de l'Ecologia i el Medi Ambient - ECOIMA
Associació per a la prevenció d'accidents de trànsit - PAT
Associació per a la promoció del transport públic - PTP
Associació per al desenvolupament de la infància d'Àfrica - ADIA
Associació Vida Sana - AVS
AUMA - Consultores en Medio Ambiente y Energía SL
Autoritat Portuària de Barcelona
Barcelona Camina - Associació per la defensa dels drets dels vianants
Barcelona Regional - Agència Metropolitana
Basf Española SA
Bicicleta Club de Catalunya - BACC
Biciclot
Cambra Oficial De Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona
Camí Amic
Càritas Diocesana de Barcelona
Cedam - Centre Català d'Educació Ambiental
Centre Cristià dels Universitaris
Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris - CAPS
Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius - CEPA
Centre d'Iniciatives De l'Economia Social - CIES
Centre de Recursos Pedagògics Nou Barris
Centre de Recursos Pedagògics Sant Andreu
Centre de Recursos Pedagògics Sant Martí
Centre Excursionista de Catalunya
Centre Mediterrani EUCC
Centre Unesco de Catalunya
Centro Social y de Expresiones Folklóricas Chilenas Cefolchi
CIRCO - Centro Imaginario de Reciclaje Colectivo
Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Barcelona
Col·legi d'Arquitectes de Catalunya
Col·legi d'Educatres i Educadors Socials de Catalunya

Col·legi d'Enginyers Tècnics d'Obres Públiques - CITOP
 Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona
 Col·legi de Biòlegs de Catalunya
 Col·legi de Doctors i Llicenciats en Ciències Polítiques i Sociologia de Catalunya
 Col·legi de Periodistes de Catalunya - CPC
 Col·legi Oficial d'Enginyers Industrials de Catalunya
 Col·legi Oficial de Diplomats en Treball Social i Assistents Socials de Catalunya
 Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona
 Comercial Parcs i Àrees Recreatives, SL - COPAR
 Comissions Obreres. Unió Comarcal del Barcelonès - CCOO
 Compostadores.com
 Confederació de Comerç de Catalunya
 Consell Comarcal del Barcelonès
 Consell d'Empreses Distribuïdores d'Alimentació de Catalunya
 Consell de Gremis de Comerç, Serveis i Turisme de Barcelona
 Consell de La Joventut de Barcelona
 Consell de La Joventut Horta-Guinardó
 Consell Econòmic i Social de Barcelona
 Consell Municipal de les Dones de Barcelona
 Consell Nacional de Dones d'Espanya
 Consell Superior d'Investigacions Científiques - CSIC
 Consorci de la Zona Franca de Barcelona
 Consorci Parc de Collserola
 Cooperativa Trèvol
 Coordinadora Infantil i Juvenil de l'Eixample
 Creu Roja
 DEPANA - Lliga per a la Defensa del Patrimoni Natural
 Divisió Montjuïc - BSM
 Dóna'm La Llauna, S.L.
 Duna, Educació, Mobilitat i Sostenibilitat, SL
 Eco-Union
 Ecoembalajes España SA - ECOEMBES
 Ecoinstitut Barcelona
 Ecologistes en Acció de Catalunya
 Ecos de Barna - Associació d'Ecologistes de Barcelona
 Ecoserveis
 Ecovidrio
 Edicions Jorglo, SA
 Editorial Graó
 El Partiqui Associació Teatral
 El Portell, Associació pel desenvolupament de nous projectes
 El Tinter. Arts Gràfiques, edicions i produccions SAL
 Elektron-Nortkele, S.L.
 Elisava Escola Superior de Disseny
 Entitat Metropolitana dels Serveis Hidràulics i del Tractament de Residus
 Escoltes Catalans
 Esplais Catalans
 Esteve Química, SA
 Estudi Ramon Folch Gestió i Comunicació Ambiental, SL
 Eurybia, Associació per al foment del medi Mmarí
 Farmaindustria
 Fecsa - Endesa
 Federació Catalana de Transports de Barcelona - Transcalit
 Federació d'Associacions de Veïns i Veïnes de Barcelona - FAVB
 Federació d'Entitats Clot - Camp de l'Arpa
 Federació de Barcelona de la Joventut Nacionalista de Catalunya
 Ferrocarrils de La Generalitat de Catalunya
 Foment de Ciutat Vella
 Foment del Treball Nacional
 Fomento de Construcciones y Contratas, SA
 Fòrum Cívic per la Sostenibilitat
 Fòrum Cívic Sagrada Família
 Fundació Barcelona Olímpica
 Fundació Cidob
 Fundació Ecomediterrània
 Fundació Engrunes
 Fundació Ersília
 Fundació Fòrum Ambiental
 Fundació Futur
 Fundació Natura - Conservació del Patrimoni Natural
 Fundació Pere Tarrés
 Fundació Privada Claror
 Fundació Racc
 Fundació Terra
 Fundació Territori i Paisatge
 Galanthus Associació

Garbi Service SA
 Gas Natural SDG, SA
 Gea Consultors Ambientals SL
 Gremi de Distribuïdors d'Alimentació de Barcelona
 Gremi de Missatgeria de Catalunya
 Gremi de Restauració de Barcelona
 Grup Cívic de Sant Andreu
 Grup de Científics i Tècnics per un Futur No Nuclear - GCTFNN
 Grup Ecologista del Nucli Antic de Barcelona - GENAB
 Grupo General Cable Sistemas SA
 Hotel Princesa Sofia Intercontinental
 Hotel Tryp Apolo
 Iniciativa per Catalunya - Verds (Sant Martí)
 Institució Catalana d'Història Natural - ICHN
 Institut Cerdà
 Institut d'Estudis de la Seguretat - IDES
 Institut de Treball Social i Serveis Socials - INTRESS
 Institut Internacional de Governabilitat de Catalunya
 Intermón Oxfam
 Joventut Obrera Cristiana Nacional de Catalunya i Les Illes
 Joventuts d'Esquerra Republicana de Catalunya - Fed. Barcelona
 Joves d'Esquerra Verda Barcelona
 Justícia i Pau
 La Farinera, Ateneu del Clot
 La Vola Companyia de Serveis Ambientals
 Lúdic 3, SCCL
 Made Bio
 Med Forum
 Mercabarna - Mercados de Abastecimientos de Barcelona, Sa
 Mountain Wilderness de Catalunya
 Nova - Centre per a la Innovació Social
 Novartis Farmacèutica, SA
 Orfeó Martinenc
 Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya -OCUC
 Organització Univerd
 Papeles Allende, SL
 Parc Zoològic de Barcelona, Bsm, S.A.
 Pedal SCCL de bici Missatgeria
 Penya Barcelonista Barcino
 Philips Iberica, SA
 Pimec Sefes - Petita i Mitjana Empresa de Catalunya
 Pricewaterhousecoopers
 Qualitat Kultura, SCCL
 Rga - Rooda SCCL
 Ros Roca, SA
 Secció Sindical UGT Hotel Princesa Sofia
 Serveis Energètics Bàsics Autònoms - SEBA
 SETELSA
 SETEM
 Societat Catalana d'Educació Ambiental - SCEA
 Societat Catalana d'Ordenació del Territori
 Societat General d'Aigües Barcelona - SGAB
 Telefónica, SA
 Tfm - Energia Solar Fotovoltaica, SA
 Thalassia Estudis Ambientals, SL
 Tradia, Difusió Digital Societat de Telecomunicacions SA
 Transports Metropolitans de Barcelona - TMB
 Trixi Triciclos SL
 UGT Catalunya - Unió General de Treballadors
 Unió de Consumidors de Catalunya - UCC
 Universitat Autònoma de Barcelona - UAB
 Universitat de Barcelona
 Universitat de Navarra - IESE
 Universitat Oberta de Catalunya - UOC
 Universitat Politècnica de Catalunya - UPC
 Universitat Pompeu Fabra - UPF
 Universitat Ramon Llull - URL
 Urbaser, SA
 Verdes Records SL
 Viver d'Associacions Juvenils de Barcelona
 Vocalia de Persones amb Disminució de l'Associació de Veïns de Sant Martí
 We Are Able To Consultores SL
 World Wild Foundation for Nature - WWF/ADENA. Grup Local de Barcelona
 Xarxa de Consum Solidari

Organitzacions signants que han presentat el seu Pla d'Acció

Setembre 2005

Acció Escolta de Catalunya Agustí Bassa SL
Ajuntament de Barcelona. Bombers
Ajuntament de Barcelona. Parcs I Jardins Institut Municipal
Aqa Ingenieros Consultores, S.L.
Associació Compàs
Associació Intersectorial de Recuperadors i Empreses Socials de Catalunya - Aires
Bicicleta Club de Catalunya - Bacc
Camí Amic
Centre d'Anàlisi i Programes Sanitaris - Caps
Centre d'Iniciatives de l'Economia Social - Cies
Centre de Recursos Pedagògics Sant Andreu
Centre Mediterrani Èucc
Col·legi d'Enginyers Tècnics Industrials de Barcelona
Col·legi Oficial de Farmacèutics de Barcelona
Comercial Parcs i Àrees Recreatives, SL - Copar
Comissions Obreres. Unió Comarcal del Barcelonès - Ccoo
Consell de la Joventut de Barcelona
Cooperativa Trèvol
Ecoinstitut
Editorial Graó
El Tinter. Arts Gràfiques, edicions i produccions SAL
Elektron-Nortkele, S.L.
Eurybia, Associació per al foment del medi marí
Foment de Ciutat Vella
Fundació Engrunes
Fundació Èrsília
Fundació Futur
Fundació Natura - Conservació del Patrimoni Natural
Fundació Pere Tarrés
Fundació Terra
Galanthus Associació
Garbi Service SA
Gremi de Missatgeria de Catalunya
Grupo General Cable Sistemas SA
Institut d'Estudis de la Seguretat - Ides
Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya - OCUC
Organització Univerd
Pedal SCCL de bici Missatgeria
Qualitat Kultura, SCCL
Rga - Rода SCCL
Rodes Sense Motor
Secció Sindical Ugt Hotel Princesa Sofia
SETELSA
SETEM
Societat Catalana D'Educació Ambiental - SCEA
Societat General d'Aigües Barcelona - SGAB
Thalassia Estudis Ambientals, SL
Tràdia, Difusió Digital Societat de Telecomunicacions SA
Trixi Triciclos SL
Ugt Catalunya - Unió General de Treballadors
Universitat Autònoma de Barcelona - UAB
Universitat de Barcelona
Universitat Politècnica de Catalunya - UPC
Verdes Records SL
Xarxa de Consum Solidari

Els plans d'acció d'aquestes organitzacions els podeu consultar a la pàgina web www.bcn.es/agenda21/accio21/A21_PlaAccio.htm

Centres d'ensenyament signants del Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat

Desenvolupen el seu Pla d'Acció en el marc del programa Agenda 21 Escolar (des del curs 2001-2002 al curs 2005-2006)

Benjamin Franklin International School	CEIP Pau Romeva	Ema Francesc Layret	IES Príncep de Girona
Cee Mare de Déu de Montserrat	CEIP Pegaso	Escola Acis Artur Martorell	IES Príncep de Viana
Ceem la Ginesta	CEIP Pere Vila	Escola Betània - Patmos	IES Roger de Flor
CEIP Àgora	CEIP Pit-roig	Escola Bon Pastor	IES Sant Andreu
CEIP Aiguamarina	CEIP Poeta Foix	Escola d'Educació Especial Aspace	IES Sant Josep de Calassanç
CEIP Àngels Garriga	CEIP Prosperitat	Escola d'Educació Especial Barcanova	IES Sant Martí de Provençals
CEIP Antaviana	CEIP Ramon Lull	Escola d'Educació Especial Taiga	IES Secretari Coloma
CEIP Antoni Brusi	CEIP Rius I Tauler	Escola Estel Vallseca	IES Sep Mare de Déu de la Mercè
CEIP Auró	CEIP Sagrada Família	Escola Fàsia Eixample	IES Vall d'Hebrón
CEIP Ausias March	CEIP Sant Josep Oriol	Escola Fàsia Sarrià	IES Vila de Gràcia
CEIP Baldiri Reixac	CEIP Seat	Escola Frederic Mistral / Tènic Eulàlia	IESM Bonanova
CEIP Baloo	CEIP Tàber	Escola Gravi	IESM Bosc de Montjuïc
CEIP Barcelona	CEIP Tabor	Escola Grèvol	IESM Ferran Tallada
CEIP Baró De Viver	CEIP Tibidabo	Escola Grimm-virolai	IESM Josep Serrat i Bonastre
CEIPBarrufet	CEIP Torrent de Can Carabassa	Escola Guinardó	IESM Juan Manuel Zafra
CEIP Bogatell	CEIP Torrent d'En Melis	Escola Infant Jesús	IESM Lluïsa Cura
CEIP Calderón de la Barca	CEIP Turó del Cargol	Escola Infantil Magnòlia	IESM Narcís Monturiol
CEIP Can Clos	Ceip Virrei Amat	Escola Joan Pelegrí	IFPS Roger de Llúria
CEIP Ciutat Comtal	CEIPM Arc Iris	Escola Joan Roca	Institució Montserrat SCCL
CEIP Costa i Llobera	CEIPM Bàrkeno	Escola Labouré	Parvulari Sant Marc de Sarrià
CEIP Coves d'En Cimany	CEIPM Bosc de Montjuïc	Escola Laia	
CEIP Dolors Monserdà-Santapau	CEIPM Els Pins	Escola Lys	
CEIP Dovella	CEIPM Escola Casas	Escola Magòria, SCCL	
CEIP Dr. Ferran i Clua	CEIPM Escola del Mar	Escola Nausica	
CEIP Drassanes	CEIPM Ignasi Iglesias	Escola Patufet	
CEIP El Polvorí	CEIPM Parc del Guinardó	Escola Pia de Sant Antoni	
CEIP El Sagrer	CEIPM Patronat Domenech	Escola Pia de Sarrià - Calassanç	
CEIP Els Horts	CEIPM Pau Vila	Escola Proa	
CEIP Els Llorers	CEIPM Reina Violant. Comas i Solà	Escola Sadako	
CEIP Els Xiprers	CEIPM Tres Pins	Escola Sant Felip Neri	
CEIP Emili Juncadella	CEIPM Turó Blau	Escola Sant Gregori	
CEIP Estel - Guinardó	Centre d'Estudis Roca	Escola Sant Joan Baptista	
CEIP Eulàlia Bota	Centre Educatiu Projecte	Escola Sant Josep Oriol	
CEIP Ferran Sunyer	Cepa Oriol Martorell	Escola Sant Marc De Sarrià	
CEIP Ferrer i Guàrdia	CM d'Educació Especial Vil·la Joana	Escola Solc	
CEIP Font d'En Fargas	CM Pont del Dragó	Escola Súnion	
CEIP Fructuós Gelabert	CMEV Castell de Sant Foix	Escola Thau Barcelona	
CEIP Gaudí	Col·legi Claret	Escola Vedruna Àngels	
CEIP Heura	Col·legi Cor de Maria	Escola Virolai	
CEIP Joan Miró	Col·legi Immaculada	IES Àusias March	
CEIP Josep Ma Jujol	Col·legi La Merced	IES Costa i Llobera	
CEIP Josep Maria de Sagarra	Col·legi Maristes Sants - Les Corts	IES Emperador Carles	
CEIP La Farigola de Vallcarca	Col·legi Montserrat	IES Gal·la Placídia	
CEIP La Farigola del Clot	Col·legi Sagrada Família	IES Joan Brossa	
CEIP La Palmera	Col·legi Sagrat Cor - Sarrià	IES Joan D'Àustria	
CEIP La Sedeta	Col·legi Sil	IES Joan Fuster	
CEIP Lavínia	Col·legi Stel·la	IES Joan Salvat Papasseit	
CEIP Les Glòries Catalanes	Col·legi Verns	IES Josep Pla	
CEIP Llacuna	EB Sol Solet	IES L'Alzina	
CEIP Mare de Déu de Montserrat	EBM Albi	IES La Guineueta	
CEIP Mare Nostrum	EBM Canigó	IES La Sedeta	
CEIP Mas Casanovas	EBM El Parc de La Pegaso	IES Lluís Vives	
CEIP Mercè Rodoreda	EBM El Tren	IES Menéndez y Pelayo	
CEIP Montseny	EBM El Tren de Fort Pienc	IES Milà I Fontanals	
CEIP Mossèn Jacint Verdaguer	EBM Esquix	IES Miquel Tarradell	
CEIP Nabí	EBM Gràcia	IES Montjuïc	
CEIP N-1 de Pràctiques	EBM La Mar	IES Montserrat	
CEIP Orlandai	EBM La Muntanya	IES Narcís Monturiol	
CEIP Pare Poveda	EBM l'Arboç	IES Pablo Ruíz Picasso	
CEIP Pau Casals - Gràcia	EBM Montserrat	IES Pau Claris	
CEIP Pau Casals - Horta	EBM Valldaura		

Podeu consultar els projectes de les escoles a la pàgina web

www.bcn.es/agenda21/a21escolar

Escriu
la teva
Bona pràctica
i fes-la arribar a
agenda21@mail.bcn.es

Objectius del Compromís

